

IZV.PROFESOR
IVAN MILOTIĆ

Veliko
priznanje
pape
Franje

STR. 14

DELEGACIJA SPLITSKOG
SVEUČILIŠTA U GDANJSKU

Novi STR. 4
zajednički
projekti
Alijanse SEA-EU

Rektor
Dragan Ljutić
i Lech Walesa

god XIII.
broj 146.
27.prosinca 2021.
www.unist.hr
www.unizg.hr

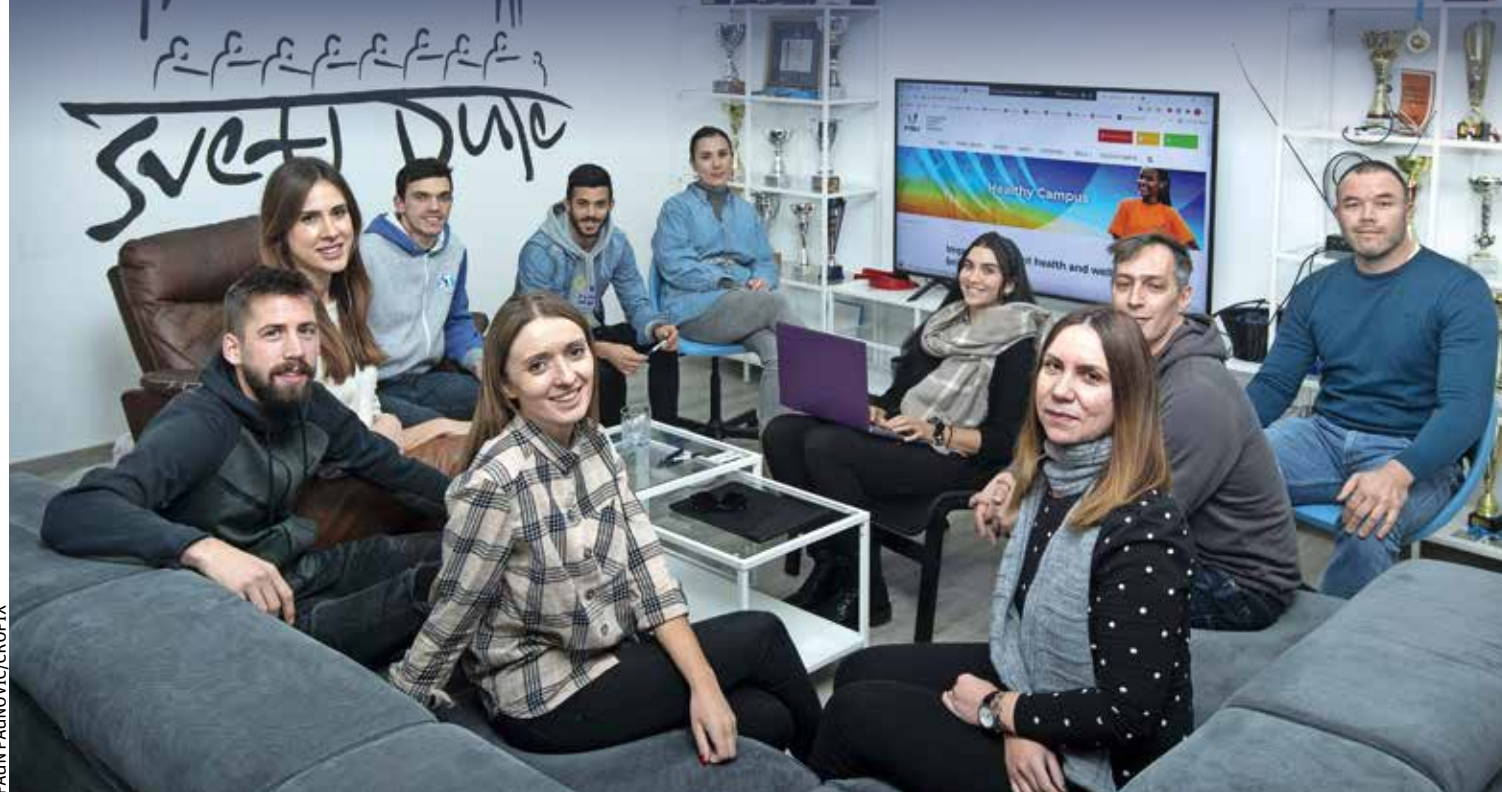
universitas

hrvatske sveučilišne novine

MEĐUNARODNA SVEUČILIŠNA SPORTSKA FEDERACIJA

HEALTHY CAMPUS NA SVEUČILIŠTU U SPLITU

STR. 16

PAUL PALINOVIĆ/CROPIX

DAN FAKULTETA
ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Zbog poplave
odlikaša, djeci
šaljemo krivu
poruku

STR. 12

prof. Gordan Gledec BRANKO NAD

BORBA PROTIV KORONE

Pandemija
nikoga ne štedi

STR. 25

Dujo Bašić, Martina Roso i Kristina Pučo

NAJBOLJI STUDENTI
SVEUČILIŠNOG ODJELA ZA
STRUČNE STUDIJE

Profesori su
nam ujedno
i prijatelji

STR. 11

Fakultet
hrvatskih
studija

FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA PROTIV UKLANJANJA OBJEKATA

Apel za spas zgrada 59, 60 i 61 na kampusu u Borongaju

Fakultetu hrvatskih studija u očuvanju zgrada 59, 60 i 61 pružena je potpora na sjednicama 19. i 26. listopada 2021. na Senatu Sveučilišta u Zagrebu

Piše: **FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA**

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu najoštrije se protivi uklanjanju zgrada 59, 60 i 61 iz prostora, kako je predviđeno Arhitektonskim projektom Državnog hidrometeorološkog zavoda od 7. veljače 2021., Građevinskim projektom uklanjanja Državnog hidrometeorološkog zavoda od 17. veljače 2021. i točkom V. prvostupanjske Građevinske dozvole Grada Zagreba broj 349/2021 od 18. listopada 2021. To se ističe u Apelu protiv uklanjanja zgrada 59, 60 i 61 na kampusu Borongaj, koji je Fakultetsko vijeće Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu jednoglasno donijelo 1. prosinca 2021. Fakultetsko vijeće daje potporu upravi Fakulteta u svim nastojanjima da zgrade 59, 60 i 61 na kampusu Borongaj spasi od rušenja te da ih se, u dijelu u kojem su oduzete Fakultetu, vrati i stavi u funkciju obrazovnoga procesa. Na očevitu koji je Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine provelo 24. studenoga 2021. predstavnici Državnoga hidrometeorološkog zavoda (DHMZ) priznali su kako nemaju osigurana sredstva za gradnju nove zgrade DHMZ-a, a kako građe-

vinska dozvola uvjetuje početak gradnje rušenjem zgrada 59, 60 i 61, izgledno je da bi se na jugoistočnom dijelu kampusa Borongaj moglo doći do neopravdanoga rušenja uporabljivih zgrada i nanošenja egzaktne utvrđene štete za Republiku Hrvatsku i neprocjenjive štete za funkcioniranje sveučilišnih institucija. Rušenjem zgrade 59 nastao bi trošak i šteta za Republiku Hrvatsku od 3,73 milijuna kuna, a više od četiri tisuće studenata na Studentskom kampusu Borongaj ostalo bi bez sportske dvorane. Rušenjem zgrade 60 nastao bi trošak i neposredna materijalna šteta za Republiku Hrvatsku od 5,2 milijuna kuna. Ako do toga dođe, Državno odvjetništvo morat će utvrditi odgovornost onih koji su donijeli odluku da se prije dvije godine potroši više od šest i pol milijuna kuna javnih sredstava za obnovu zgrade, koja je predviđena za rušenje. Budući da državna upravna organizacija DHMZ želi srušiti zgradu, u čiju je obnovu prije samo dvije godine uložila više od šest milijuna proračunskih sredstava, Fakultet hrvatskih studija od odgovornih traži da spriječe nastanak štete za državnu imovinu te da zgradu 60 ponovno dodijele na korištenje Fakultetu hrvatskih studija. Dvadeset i četiri

nastavne i uredske prostorije nasušno su potrebne Fakultetu hrvatskih studija za odvijanje temeljne visokoobrazovne i znanstvene djelatnosti. Rušenjem zgrade 61 nastao bi trošak i šteta za Republiku Hrvatsku od 3,8 milijuna kuna i nesaglediva reputacijska šteta za Vladu Republike Hrvatske kao vlasnika zbog rušenja fakultetskih predavaonica, kabineta i knjižnice. Fakultetsko vijeće obvezalo je dekana da poduzme sve zakonom predviđene pravne i druge korake da spasi zgrade 59, 60 i 61 od uklanjanja i oduzimanja Fakultetu hrvatskih studija. Pozivaju se sastavnice Sveučilišta u Zagrebu, Senat Sveučilišta u Zagrebu, tijela državne vlasti i javnost da izraze solidarnost, zabrinutost za zajedničko dobro i inzistiranje na načelima odgovornosti, javnosti, ekonomičnosti i predvidljivosti u upravljanju državnom imovinom.

Obrazloženje

Zakon o ustanovama određuje kako imovinu ustanove čine, između ostaloga Sredstva za rad koja su pribavljena od osnivača. Odlukom o osnivanju Fakulteta hrvatskih studija osnivač je odredio da se za osnivanje i početak rada Fakultetu daju na korištenje nekretnine na Sveučilišnom kampusu Borongaj koje su odlukama

Kampus Borongaj - dvorane

FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA

rektora Sveučilišta u Zagrebu dodijeljene Hrvatskim studijima, pa tako i zgrade 59, 60 i 61. Zakon o upravljanju državnom imovinom određuje da se državnom imovinom upravlja učinkovito i razumno, sukladno načelima odgovornosti, javnosti, ekonomičnosti i predvidljivosti. Načelo odgovornosti osigurava se propisivanjem ovlasti i dužnosti pojedinih nositelja funkcija upravljanja i raspolaganja državnom imovinom, nadzorom nad upravljanjem državnom imovinom, izvješćivanjem o postignutim ciljevima i učincima upravljanja i raspolaganja državnom imovinom i poduzimanjem mjera protiv nositelja funkcija koji ne postupaju sukladno propisima. Načelo javnosti upravljanja državnom imovinom osigurava se, izme-

đu ostaloga, redovitim upravljanjem javnosti s aktivnostima tijela koja upravljaju državnom imovinom i javnom objavom odluka o upravljanju državnom imovinom. Državnom imovinom upravlja se sukladno načelu ekonomičnosti radi ostvarivanja gospodarskih, infrastrukturnih, socijalnih i drugih javnih ciljeva Republike Hrvatske. Upravljanje i raspolaganje državnom imovinom mora biti predvidljivo za nositelje drugih stvarnih prava na nekretninama. Predvidljivost upravljanja i raspolaganja državnom imovinom ostvaruje se načelno jednakim postupanjem u istim ili sličnim slučajevima. Koordinacija Sveučilišta u Zagrebu za razvojna pitanja kampusa Borongaj 18. kolovoza 2021. predložila je da ako se utvrdi kako planirana izgrad-

nja zgrade DHMZ-a narušava obavljanje djelatnosti Sveučilišta i njegovih sastavnica, Sveučilište poduzme predviđene pravne korake radi zaštite vlastitih prava i interesa i da ako utvrdi da je projektom planirano rušenje zgrade 59 (sportska dvorana i teretana), zatraži od Grada Zagreba, Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine RH i investitora da se DHMZ sa svojim projektom gradnje pomake stotinjak metara istočno, na slobodne livade kako se zgrada 59 ne bi rušila i time ugrozio nastavni proces sveučilišnih sastavnica. Potpora Fakultetu hrvatskih studija u očuvanju zgrada 59, 60 i 61 pružena je na sjednici Senata Sveučilišta u Zagrebu 19. i 26. listopada 2021. Godine 2020. Državni hidrometeorološki zavod naručio je Građevinski projekt uklanjanja svih postojećih elemenata zgrada 59, 60 i 61 na kampusu Borongaj radi izgradnje novoga kompleksa Državnoga hidrometeorološkog zavoda. Uklanjanje tih zgrada predviđeno je na stranicama 27 i 66 Arhitektonskoga projekta DHMZ-a za izdavanje građevinske dozvole. Građevinskom dozvolom broj 349/2021 od 18. listopada 2021. Grad Zagreb dopustio je DHMZ-u izgradnju zgrade DHMZ-a na katastarskoj čestici 1322/48 k.o. Peščenica, a točkom V. odredio je: „Prije početka gradnje potrebno je ukloniti građevine izgrađene na predmetnoj čestici“.

ODRŽAN ZAVRŠNI INFORMATIVNI DAN PROJEKTA 'WATERCARE'

Praćenje kakvoće mora štiti kupaće, ali i kvalitetu okoliša

Ovo istraživanje pokazalo bolju kakvoću mora u Splitu od one u trogirskom i kaštelanskom dijelu te kako razina oborina nije imala značajan utjecaj na kakvoću mora za kupanje

Završni informativni dan projekta "Watercare" održao se na Sveučilištu u Splitu te su tom prigodom predstavljeni rezultati terenskog uzorkovanja projekta WATERCARE, kao i pilot-područja Splitsko-dalmatinske županije – rijeke Cetina, a govorilo se i o utjecaju učestalosti uzorkovanja na ocjenu mikrobiološke kakvoće mora za kupanje.

U ime Sveučilišta u Splitu prof. **Leandra Vranješ Markić**, prorektorica za znanost i inovacije, čestitala je na još jednom uspješno završenom projektu, koji je pokazao kako znanstveni i stručni rad može donijeti zaista kvalitetne rezultate.

- Suradnja znanstvenog sektora s lokalnom zajednicom, tvrtkama i udrugama dovodi do novih kvalitetnih rješenja kojima se adresiraju brojni izazovi s kojima se suočavamo. Klimatske teškoće dovode do većih padalina i veće opasnosti za zdravlje naših sugrađana, što ste upravo vi nastojali riješiti kroz inovativna rješenja razvijena u ovom projektu - kazala je prorektorica Vranješ Markić. Uvodno je projekt WATERCARE predstavila doc. **Maja Krželj**, voditeljica projekta sa

Sveučilišnog odjela za studije mora, kazavši kako je riječ o međunarodnom projektu, u sklopu kojeg je razvijen integrirani sustav za praćenje kvalitete vode koji će omogućiti monitoring kakvoće vode u odabranim pilot-područjima, s ciljem razvoja sustava za uzbuđivanje koji bi, u slučaju mikrobiološkog onečišćenja voda na pilot-područjima, pružio trenutno upozor

renje korisnicima.

- "Water management solutions for reducing microbial environmental impact in coastal area" je projekt koji se provodi na pet pilot-područja, dva u Italiji i tri u Hrvatskoj, na kojima su postavljene postaje sa senzorima s integriranim uređajima za implementaciju WATERCARE (WQIS) za praćenje kvalitete vode. To su rijeke Raša, Cetina i Nere-

tva na hrvatskoj strani te rijeke Pescara i potok Arzilla u Fanu na talijanskoj obali. Opći cilj projekta je smanjiti onečišćenje fekalnim bakterijama na kupalištima pilot-područja koje može nastati djelovanjem ekstremnih padalina te podržati procese odlučivanja u upravljanju vodama za kupanje kroz alternativni model upravljanja obalnim vodama koji će omogućiti preko-

graničnu provedbu integriranog plana za sprječavanje, minimiziranje i eliminaciju unosa bakterijskih patogena u priobalne vode, dodala je. Doc. Marin Ordulj sa Sveučilišnog odjela za studije mora, voditelj stručnog dijela projekta WATERCARE predstavio je rezultate terenskog uzorkovanja na ukupno 11 lokacija, od Marine, Trogira, preko Kaštela i Vranjica do splitskih kupališta – od Marjana do Duilova.

- Praćenje kakvoće mora u obalnim dijelovima namijenjenima za rekreaciju važno je zbog zaštite zdravlja kupaca, ali i zbog očuvanja i poboljšanja kvalitete morskog okoliša - kazao je, zaključivši kako je ovo istraživanje pokazalo bolju kakvoću mora u Splitu od one u trogirskom i kaštelanskom dijelu te kako razina oborina nije imala značajan utjecaj na kakvoću mora za kupanje.

Projekt je trajao od siječnja 2019. godine, a odobrena ukupna vrijednost je 2.833.019,40 eura, od čega hrvatskim partnerima pripada ukupno 1.129.464,40 eura, s tim da je 85% ukupne vrijednosti osigurano iz EU fondova. "Watercare" se provodi u okvirima prekograničnog programa INTERREG Hrvatska – Italija (2014. – 2020.), a za cilj ima smanjenje utjecaja mikrobiološkog onečišćenja u vodama za kupanje zbog velikih oborina.

UNIST.HR

DRŽAVNE NAGRADE ZA ZNANOST ZA 2020. GODINU
Prof. Frani Barbiru
nagrada za životno djelo

Odbor za dodjelu državnih nagrada za znanost, imenovan odlukom Hrvatskoga sabora na sjednici održanoj 16. prosinca 2021. godine, donio je odluku o dodjeli državnih nagrada za znanost za 2020. godinu.

Među ostalim dobitnicima, kojima ovom prigodom čestitamo, našlo se i troje nagrađenih kolega sa Sveučilišta u Splitu.

Nagradom za životno djelo iz područja tehničkih znanosti nagrađen je prof. Frano Barbir, professor emeritus, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu.

Godišnjom nagradom za znanost iz područja društvenih znanosti nagrađen je prof. Dario Miočević, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu.

Godišnjom nagradom za znanstvene novake za područje društvenih znanosti nagrađena je Barbara Gilić, mag. cin., Kineziološki fakultet Sveučilišta u Splitu.

Kolege su ujedno dobitnici i naše sveučilišne nagrade. Čestitamo svima nagrađenima!

UNIST.HR

RIJEČ DEKANA, IZV. PROF. EDVIN DRAGIČEVIĆ

25 godišnjica osnutka Umjetničke akademije u Splitu događa se u jednom potpuno neočekivanom kontekstu, naravno, riječ je o pandemiji koja nas, evo, već dvije godine prisiljava na novo normalno funkcioniranje. Život i rad na Umjetničkoj akademiji u Splitu, usprkos pandemiji, nastavio se pod specifičnim okolnostima te s ponosom možemo reći da nastavni proces ni u jednom trenutku nije bio zaustavljen, komunikacija između nastavnika i studenata odvijala se bez prekida. Važno je istaknuti da je nastava na Akademiji izrazito mentorskog tipa, što pretpostavlja rad u vrlo malim grupama ili individualna predavanja, a sve navedeno je u novonastaloj situaciji predstavljalo određenu komparativnu prednost. Možemo reći da je i dislociranost Umjetničke akademije na čak sedam lokacija u ovom neočekivanom kontekstu pandemije pružilo mogućnost lakšeg poštovanja propisanih mjera koje napominjem traju i u ovoj predslavljeničkoj akademskoj godini, a po svemu sudeći trajat će i tijekom obljetničke godine.

Koristim ovu priliku poručiti svima koji razmišljaju o upisu na Umjetničku akademiju da ne oklijevaju, nema potrebe čekati na dane otvorenih vrata i slične manifestacije, pozivam ih da pregledaju naše mrežne stranice, a mogu se i obratiti nastavnicima s naša tri odjela i konzultirati se s njima o upisima. Nastavnici redovito prezentiraju rad na akademiji zainteresiranim za upis. Isto tako ih uvjeravam da je studiranje na Akademiji jedinstveno iskustvo, vrlo specifično i formativno. Svima koji imaju interes za umjetnost, talent, želju i dodao bih i strast za kreativnim načinom izražavanja Umjetnička akademija je pravo mjesto za nastavak školovanja.

SLJEDEĆE GODINE UMJETNIČKA AKADEMIJA SVEUČILIŠTA U SPLITU SLAVI ČETVRT STOLJEĆA

Bogat kulturni program kao slavljenički poklon

Događanja neće biti ograničena samo na Split, neke će aktivnosti biti predstavljene i u drugim dijelovima Hrvatske, najavljuje prodekanica Sagita Mirjam Sunara

PİSE **MILA PULJIZ**

Slavi se na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu, obilježavanje 25. godišnjice osnutka započelo je u studenome 2021. godine, a trajat će sve do prosinca iduće godine. U organizaciji profesora, na čelu s izv. prof. Sagitom Mirjam Sunarom, prodekanicom za umjetnost, znanost, međunarodnu suradnju i ECTS, organizirani su koncerti, izložbe i radionice.

- Kod nekih je aktivnosti organizacijski posao i fizički vrlo zahtjevan. Primjerice, kod postavljanja izložbi naši profesori nerijetko sami prevoze umjetnička djela, unose

ih u izložbeni prostor, rade na postavi i po nekoliko dana, a kada izložba završi, radove skidaju i ponovno transportiraju. Studenti im, dakako, pomažu, ali nastavnici kao nositelji aktivnosti imaju glavnu ulogu. Moram naglasiti da mi, nastavnici, imamo jako puno entuzijazma, ali su nam mogućnosti ograničene. Izdvajanja za kulturu vrlo su skromna, kako na nacionalnoj, tako i na lokalnoj razini. Prostorni uvjeti u

k kojima Akademija djeluje nisu ni adekvatni niti dostatni - kazala nam je prodekanica Sunara. Brojnim događanjima proizašlim iz Akademije uvelike je obogaćen društveni i kulturni život grada Splita i cijele sredine. Većina događanja je i inače otvorena za javnost, ali sada je prvi put omogućen uvid u pregled takvih zbivanja na mjesečnoj osnovi. A obljetnička se događanja mogu prepoznati po prigodnom logotipu koji je izradio student dizajna vizualnih komunikacija Boris Pehar u okviru natječaja koji je bio otvoren za sve studente Akademije. Ali slavlje na UMAS-u je tek započelo, iduća godina dono-

si još mnogo događanja, nove izložbe, radionice, koncerte, predstavljanje publikacija i druge programe.

- Događanja neće biti ograničena samo na Split, neke će aktivnosti biti predstavljene i u drugim dijelovima Hrvatske. Primjerice, diplomatska izložba studenata slikarstva u siječnju će biti predstavljena u Sveučilišnoj galeriji "Vasko Lipovac" u Splitu, a na proljeće se seli najprije u Osijek, u galeriju tamošnje Akademije za umjetnost i kulturu, a potom u Zagreb, u Galeriju SC. Tu izložbu spominjem jer će to biti prva diplomatska izložba naših studenata koja će biti predstavljena izvan Splita. Program događanja za svaki mjesec objavljuje se na Akademiji-mrežnoj i Facebook stranici, pa pozivam čitatelje da prate naše objave - dodala je prodekanica Sunara.

Na temelju odluka Fakultetskog vijeća (Klasa: 003-08/21-06/0017; Ur. broj: 2181-197-00-21-0023; Klasa: 003-08/21-06/0017; Ur. broj: 2181-197-00-21-0026; Klasa: 003-08/21-06/0017; Ur. broj: 2181-197-00-21-0024; Klasa: 003-08/21-06/0017; Ur. broj: 2181-197-00-21-0029; Klasa: 003-08/21-06/0017; Ur. broj: 2181-197-00-21-0027; Klasa: 003-08/21-06/0017; Ur. broj: 2181-197-00-21-0025 od dana 23. studenoga 2021. i Odluka Fakultetskog vijeća: Klasa: 003-08/21-06/0018; Ur. broj: 2181-197-00-21-0010, Klasa: 003-08/21-06/0018; Ur. broj: 2181-197-00-21-0009, Klasa: 003-08/21-06/0018; Ur. broj: 2181-197-00-21-0011, Klasa: 003-08/21-06/0018; Ur. broj: 2181-197-00-21-0012 od dana 21. prosinca 2021.) i članaka 97. i 99. Statuta Pomorskog fakulteta u Splitu

SVEUČILIŠTE U SPLITU POMORSKI FAKULTET

objavljuje
NATJEČAJ
za izbor

1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu redoviti profesor - trajno zvanje u znanstvenom području društvenih znanosti, polju informacijske i komunikacijske znanosti, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za pomorski menadžment
 2. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu redoviti profesor I. izbor u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju tehnologija prometa i transporta, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Zavodu za nautiku
 3. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu redoviti profesor - trajno zvanje u znanstvenom području društvenih znanosti, polju informacijske i komunikacijske znanosti, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za pomorske tehnologije jahti i marina
 4. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu docent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju tehnologija prometa i transporta, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Zavodu za nautiku
 5. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanredni profesor u znanstvenom području interdisciplinarnih znanosti, (izborna polja: pravo i tehnologija prometa i transporta), na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za opće i zajedničke predmete
 6. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu redoviti profesor I. izbor u znanstvenom području društvenih znanosti, polju informacijske i komunikacijske znanosti, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za opće i zajedničke predmete
 7. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu docent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju tehnologija prometa i transporta, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Zavodu za nautiku
 8. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu docent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju tehnologija prometa i transporta, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Zavodu za brodogradarstvo
 9. jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu docent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju strojarstvo, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu uz uvjet dobivanja suglasnosti MZO-a na Zavodu za brodogradarstvo
 10. jednog suradnika u suradničkom zvanju i na radnom mjestu asistent u znanstvenom području tehničkih znanosti, polju tehnologija prometa i transporta, na određeno vrijeme u punom radnom vremenu na Zavodu za brodogradarstvo za studij Vojno pomorstvo
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Pomorskog fakulteta u Splitu, www.pfst.unist.hr

SVEUČILIŠTE U SPLITU, SVEUČILIŠNI ODJEL ZA FORENZIČNE ZNANOSTI

raspisuje

NATJEČAJ ZA IZBOR:

1. Jedne osobe (m/ž) u naslovno znanstveno-nastavno zvanje docent, iz znanstvenog područja Društvenih znanosti, znanstvenog polja Pravo na Katedri za pravne znanosti u forenzici. Cjelovit tekst natječaja sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinu prijave na natječaj objavljen je i nalazi se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti: <http://forenzika.unist.hr>

PREDSTAVNICI ALIJANSE SEA-EU DOGOVORILI NOVE ZAJEDNIČKE PROJEKTE

Delegacija Splitskog sveučilišta boravila u Gdanjsku

Dragan Ljutić i Lech Walesa

Splitski rektor prof. Dragan Ljutić susreo je u Gdanjsku prvog poljskog demokratski izabranog predsjednika Lecha Walesu, a samo par dana ranije u Zagrebu i francuskog predsjednika Emmanuela Macrona

PIŠE **DIANA BARBARIĆ**

Sjećate li se ikone osamdesetih, Nobelovca i brkatog lidera čuvenog sindikata Solidarnost, kasnije je postao i prvi demokratski izabrani predsjednik Poljske? I danas njeguje brkove i sasvim dobro nosi svojih 78 godina.

Govorimo, naravno, o **Lechu Walesi**, jednome od ljudi koji su mijenjali europsku povijest, dobitniku Nobelove nagrade za mir. A da je još uvijek u dobroj kondiciji uvjerio se i splitski rektor prof. dr. **Dragan Ljutić**, koji je s prorektorima i najbližim suradnicima početkom prosinca boravio u Gdanjsku.

Tamo su bili na poziv rektora gdanjskog Sveučilišta **Piotra Stepnowskog** kao predstavnici jednog od šest sveučilišta članova SEA EU sveučilišne alijanse, u kojoj su još i španjolski Cádiz, francuski Brest, njemački Kiel i Sveučilište u Malti.

- Živimo u vremenu kada se

Lech Walesa

AFP

epohe mijenjaju. Tehnologije koje smo izgradili ne uklapaju se u stare strukture organizacije. Koncepti država nisu dovoljni s obzirom na takav znanstveni napredak. Morate stvoriti nešto novo. Moramo udružiti snage i odlučiti što ćemo i kako učiniti - poručio je Walesa na sastanku s Lju-

tićem i njegovim kolegama rektorima.

Bilo je to, prepričao nam je rektor Ljutić, za sve jako ugodno iznenađenje, jer nisu očekivali susret s Nobelovcem, koji je k tome i vrlo osеbujan lik i zanimljiv sugovornik. Samo tjedan dana ranije splitski rektor susreo se u

Zagrebu i s francuskim predsjednikom **Emmanuelom Macronom**.

U Gdanjsku su, doznali smo, dogovorili brojne zajedničke projekte u kojima će sudjelovati i splitski studenti i doktoranti, a nastaviti će suradnju i nakon što službeno završi projekt SEA-EU.

Budući da su u alijansi sveučilišta koja su redom u gradovima na moru, **Piotr Stepnowski** je predložio, s svi ostali s guštom prihvatili, da u prvom tjednu svibnja 2022. organiziraju krstarenje njihovim istraživačkim brodom "Oceanograf" kako bi simbolično završili prvu fazu razvoja saveza.

Putovanje bi se sastojalo od pet etapa: Gdanjsk - Kiel, Kiel - Cherbourg, Cherbourg - Brest, Brest - Cádiz, Cádiz - Gdanjsk. Na svakom od njih bi sudjelovali studenti znanosti o moru s drugog sveučilišta članice. Procijenjena duljina krstarenja je 4.000 nautičkih milja, a vrijeme potrebno za prelazak te udaljenosti je otprilike 497 sati.

Lech Walesa sa splitskim rektorom i suradnicima

AFP

'HEALTHY CAMPUS', PROGRAM MEĐUNARODNE SVEUČILIŠNE SPORTSKE FEDERACIJE

Cilj projekta je podizanje standarda svakog studenta Sveučilišta u Splitu

PAUN PAUNOVIĆ/CROPIX

“Healthy Campus” je globalni program koji, uz poticanje tjelesne aktivnosti, uključuje kontrolu prehrane, prevenciju bolesti, brigu za mentalno i socijalno zdravlje, izbjegavanje rizičnog ponašanja, očuvanje okoliša, te održivost i društvenu odgovornost

Piše: **MILA PULJIZ**

Sveučilište u Splitu pristupilo je “Healthy Campusu”, programu Međunarodne sveučilišne sportske federacije (FISU), koji za cilj ima poboljšanje dobrobiti studenata i sveučilišne zajednice u različitim aspektima. Projekt se temelji na definiciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) u kojoj je zdravlje definirano kao “stanje potpune fizičke, mentalne i društvene dobrobiti, a ne samo odsutnost bolesti ili slabosti”.

“Healthy Campus” je globalni program koji, uz poticanje tjelesne aktivnosti, uključuje kontrolu prehrane, prevenciju bolesti, brigu za mentalno i socijalno zdravlje, izbjegavanje rizičnog ponašanja, očuvanje okoliša, te održivost i društvenu odgovornost. FISU tako želi pomoći sveučilištima da ugrade zdravlje u sve aspekte djelovanja i pružiti im rješenja poboljšanja kvalitete života i usvajanja zdravijih životnih navika.

Svaka gore spomenuta domena ima određeni broj kriterija koje Sveučilište mora zadovoljiti. U procesu je

evaluacije potrebno ispuniti ukupno sto kriterija iz navedenih područja, pri čemu svaki navedeni kriterij ispunjava određene napatke definirane ciljevima održivog razvoja koje su uspostavili Ujedinjeni narodi u Agendi za održivi razvoj 2030 (SDGs), što daje dodatnu dimenziju sudjelovanju Sveučilišta u ovom projektu.

Do sada je ovom projektu

pristupilo 86 sveučilišta iz svih dijelova svijeta, a ukupno su 33 sveučilišta ispunila više od 40% kriterija te zadržala neki od “Healthy Campus” certifikata. Sudjelujući u projektu određeno sveučilište može steći osnovni, brončani, srebrni, zlatni i/ili platinum certifikat. Ciklus certifikacije traje 3 godine, a na kriterijima se radi u fazama. Nakon svake faze slijedi eva-

luacija od strane FISU-a, što ponekad zahtijeva i potencijalnu dodatnu doradu po područjima kako bi se zadovoljio određeni kriterij.

Realizacijom kriterija Sveučilište postavlja elemente studentskog života u Splitu na razinu svjetskog standarda te svojim aktivnostima još jače pozicionira našu instituciju na međunarodnim ranglisticama.

TONI GAMULIN:

Temelj za suradnju europskih sveučilišta

Cilj je Sveučilišta u Splitu da sudjelovanjem u ovom projektu, na krilima postojećih aktivnosti, u ovom slučaju sustava sveučilišnog sporta - Unisport Split, utječe na razvoj ostalih segmenata studentskog standarda na području našeg Sveučilišta.

Više o ciljevima HC-a i kako oni mogu pozitivno utjecati na Sveučilište u Splitu i njegove studente, kazao nam je Toni Gamulin, voditelj Odjela za studentski standard i sport.

Koji su glavni ishodi za Sveučilište zbog ulaganja vremena i truda u program HC-a i što će Sveučilište postići kad dostigne razinu certificiranja?

-Fokus svakog sveučilišta trebao bi biti na cjelovitom razvoju studenata kao osoba, pri čemu je razvijen studentski standard u svim segmentima neophodan. Studentski standard na našem Sveučilištu je zasigurno kvalitetniji od mnoštva drugih konkurentskih sveučilišta, ali je i dalje segment kojemu treba konstantno pristupati sa stajališta novih generacija i cjelokupne situacije u društvu.

Glavne domene HC-a uključuju tjelesnu aktivnost i sport, prehranu, mentalno i socijalno zdravlje, okoliš i društvenu odgovornost i samim sudjelovanjem u programu dolazi do njihova poboljšanja, što će dodatno poboljšati kompletan studentski standard u Splitu i to je jedan od glavnih ishoda ovog projekta. Certificirani HC stvorit će temelje za još bolja i daljnja poboljšanja u svim područjima zdravlja i dobrobiti pa u HC-u vidimo osnovu za daljnje unapređenje cjelokupne naše akademske zajednice.

Što mislite o radnom procesu u okviru programa HC-a?

-Sveučilište u Splitu, u suradnji s našim sveučilišnim Savezom i Studentskim centrom, već je implementiralo velik dio područja obuhvaćenih projektom HC-a. Radni napredak ovog projekta omogućit će nam da sistematiziramo i ujedinito različite aktivnosti pod jednim imenom. Dakle, naša misao je konsolidirati ono na čemu radimo već neko vrijeme. Nadalje, želimo poboljšati neke inovacije i procese na kojima do sada nismo radili, što će svakako podignuti kvalitetu boravka na kampusu u određenim kategorijama kao što su briga o okolišu, odvajanje otpada i ekološka osviještenost. Nadam se da će naša misao biti realizirana i da će Sveučilište u Splitu dobro uklopiti u program HC-a.

Sveučilište u Splitu već je poznato po nizu sportskih i zdravstveno usmjerenih rekreativnih programa koji su jako popularni među studentima i po tim besplatnim programima za studente smo već prepoznatljivi u međunarodnoj akademskoj zajednici. Ono što je jako bitno u ovom procesu je zajednički rad zaposlenika Sveučilišta, sastavnica, studentskog centra i samih studenata po pojedinim segmentima projekta. Dakle, jedan od glavnih ciljeva nam je i još veća animacija studenata za aktivno sudjelovanje u provedbi različitih domena programa HC-a. Mišljenja sam da studentski dani u razvoju pojedinca ne smiju biti samo sjedenje u predavaonicama. Slažete li se da je program HC-a alat za stvaranje globalne strategije unutar sveučilišta i razvija suradnju između različitih odjela?

-Važno je naglasiti da postoje poznata svjetska sveučilišta poput onih iz Pekinga, Porta i Coimbre koja već posjeduju Platinum certifikat i mogu biti smjernica našem radu u različitim segmentima.

Uz već navedene prednosti vezane uz zdravlje i podizanje studentskog standarda, HC vidimo kao medijski alat za promociju i podizanje vidljivosti svih aktivnosti Sveučilišta u Splitu, kao i naglašavanje posebnih vrijednosti koje naše sveučilište ima u odnosu na druga sveučilišta. Također ovaj program može biti temelj još ozbiljnije i kvalitetnije suradnje između različitih europskih sveučilišta u korist stručnosti, najboljih praksi i razmjene znanja i iskustava. HC ima velik potencijal za međusveučilišnu suradnju u različitim područjima i nadamo se da će se naše sveučilište nametnuti kao lider na međunarodnoj razini.

Davor Šutalo,
Velebit Rukavina i
Dinko Mihovilović s
nagradama za inovaciju

OSOBNJA ARHIVA

PREDSTAVLJAMO PAMETNI TELESKOP ZA JAVNO I ZNANSTVENO PROMATRANJE NEBA

Zvijezde na dlanu kroz nagrađivanu inovaciju trojice entuzijasta

Davor Šutalo, Velebit Rukavina i Dinko Mihovilović osmislili su SmartScope, kojim se mogu istodobno promatrati panorame, ali i zvjezdano nebo, približiti Mjesec ili pak proučiti planete na noćnome svodu

PIŠE BRANKO NAĐ

Nema osobe na kugli zemaljskoj koja barem jednom nije pogledala u noćno nebo, oduševila se zvijezdama i poželjela da su "barem malo bliže". Oni odvažniji nabave potom teleskope i svoje noći, umjesto u toplini postelja i domova, provode na brdima i proplancima. Gledaju zvijezde, bliže i jasnije. Zovu se astronomi i astrofotografi. I ta je aktivnost uvijek nekako bila rezervirana za mali broj ljudi, dok je svima ostalima njihova zanimacija bila vrijedna divljenja, ali apstraktna i neshvatljiva.

Međutim, zahvaljujući inovaciji trojice hrvatskih mladića, zvijezde bismo uskoro bez puno muke mogli promatrati i proučavati i mi ostali. Naime, **Davor Šutalo, Velebit Rukavina i Dinko Mihovilović** osmislili su *Pametni teleskop*, odnosno SmartScope, kojim se mogu istodobno promatrati panorame, ali i zvjezdano nebo, približiti Mjesec ili pak proučiti planete na noćnome svodu.

Cijeli je priču pokrenuo Davor Šutalo, zaljubljenik u svemir i zvjezdano nebo, mehaničar po struci. Kaže nam kako je primijetio neke pogreške na standardnim teleskopima, pa se obratio Velebitu Rukavini da te mane pokušaju otkloniti. Ohrabreni tim vlastitim *šaraflijenjima* i podešavanjima, otišli su korak dalje te izradili vlastito kućište i optiku, od nule, od temelja.

Bilo je to prije više od deset godina. U početku smo učili i svladavali osnove optike i mehanike tih sustava. Prvi vlastiti teleskop napravili smo 2013. godine. Odradili prva testiranja i odlučili ga pustiti u uporabu. Međutim, da bi se to pretvorilo u ozbiljniju proizvodnju, bilo je potrebno imati ozbiljan novčani kapital. Kako ni ja ni on nismo to imali, odlučili smo zaraditi novac radeći u Njemačkoj. Ja sam išao tri puta po nekoliko mjeseci, a Velebit je ostao dvije godine radeći da sredi svoje financijsko stanje i da ostane nešto novca za uložiti u proizvodnju. Nakon povratka, krenula su ozbiljna testiranja

već gotovog teleskopa. I tako se rodila ideja za SmartScope. Jako puno ljudi bi se zauzavilo kada bi nas vidjeli da promatramo i tražili da pogledaju kroz teleskop. Što nam je dalo ideju da napravimo teleskop za javno promatranje – govori o počecima Šutalo.

Turistička i obrazovna namjena

Rukavina otkriva kako ga je za astronomiju zaintrigirala radioemisija "Andromeda", koju je pratio svaki četvrtak i učio o nebeskim prostranstvima. Inače je iz Svetog Roka Lici. Tu odličnu geografsku poziciju, daleko od svjetlosnog zagađenja velikih gradova, iskoristio je za promatranja i učenja o svemiru.

Nakon što sam upoznao Davora počeli smo raditi na prvim teleskopima. Uz standardni posao stolara, proširio sam svoje vještine na elektroniku i mehaniku kako bismo se mogli što bolje posvetiti izradi našeg teleskopa – otkriva nam Velebit.

Prvi pravi prototip SmartScopea nastao je prije pet

Saturn snimljen
SmartScope
teleskopom

SMARTSCOPE

godina i bio je platforma za učenje i daljnju razradu ideje. Godinu dana nakon toga dečki su napravili novu verziju i nove ideje su se izrodile, kao i novi izazovi, poput programiranja kamera i stepper motora. Bio im je potreban treći član tima koji će raditi programiranja i software. Šutalo je Dina Mihovilovića upoznao slučajno na poslu, ikada

je shvatio da se bavi programiranjem, pozvao ga je u tim. SmartScope je nakon toga brzo počeo napredovati i prije dvije godine bio je ugrubo spreman za prva testiranja.

I Dinkov interes za astronomiju, ali i šire, za astrofiziku, počeo je rano, još u srednjoj školi, zahvaljujući "Zvjezdanim stazama" i SF žanru. Počelo ga je zanimati što je

Inicijative za zaštitu noćnog neba u Hrvatskoj

Prva inicijativa za proglašenje međunarodnog parka tamnog neba je pokrenuta 2005. godine na otoku Lošinju, za područje brda Osoršćica, ali bezuspješno s obzirom na nezainteresiranost lokalne samouprave. Tijekom 2009. i 2010.

pokrenuta je inicijativa za proglašenje parka tamnog neba na otoku Lastovu, ali je projekt s vremenom zamro.

Prva dva međunarodna parka tamnog neba proglašena su 2019. godine, i to Petrova gora – Biljeg i Vrani kamen (Darugar). Treba istaknuti da će Petrova gora vjerojatno izgubiti status zbog rasvjete koju su tamo nedavno postavili Odašiljači i veze.

Tijekom 2019., na poziv Turističke zajednice Općine Jelsa, pokrenuta je inicijativa za proglašenje Općine Jelsa prvim međunarodnom zajednicom tamnog neba u Hrvatskoj te bi se taj projekt trebao nastaviti u smjeru proglašenja međunarodnog parka tamnog neba na području oko ekološkog sela Humac.

U međuvremenu, 2020., na poziv Turističke zajednice Općine Lastovo, ponovno je ožvijen projekt "Lastovo – otok zvijezda" i inicijativa za proglašenje

NAGRADE

Zlatna i specijalna Platinasta nagrada na međunarodnom sajmu i izložbi inovacija Inova 2020.

Srebrna medalja na Kaohsiung International Invention & Design EXPO Zlatna medalja i Grand prix 'Nikola Tesla' na Inovi 2021.

od onoga što gleda u pustolinama Enterprisea stvarno, a što je fikcija, rekao je za Universitas:

– To me gurnulo u istraživanje u kojem sam ubrzo shvatio da je stvarnost ništa manje zanimljiva od fikcije, dapače, često je i nevjerojatnija. Bavim se programiranjem kao freelancer. Prošao sam kroz razne hrvatske i strane startupove, a posljednjih godinu dana surađujem isključivo s jednim domaćim startupom, Ascalijom. Prije nego što sam završio stručni studij informacijskih tehnologija, završio sam preddiplomski studij komunikologije, no kao novinar, nažalost, nisam pronašao toliko profesionalnih mogućnosti kao u IT-u.

Kada je, dakle, SmartScope bio dovršen, trebalo ga je testirati. Gdje drugdje nego u Parku tamnog neba na Petrovoj gori, poznatoj meki za sve astronome.

Originalno, objašnjava nam Davor, ideja je bila da se napravi teleskop koji bi bio za javnu uporabu i omogućio osobama koje se ne bave

BRANKO NAB

SMARTSCOPE

astronomijom mogućnost da naprave fotografije Mjeseca i planeta na jednostavan način. Poslije, prilikom rada na usavršavanju, dečki su shvatili da postoji cijeli niz mogućnosti koji se otvara razvojem i unapređenjem postojećeg modela.

– Teleskop nudi mogućnost promatranja i slikanja panorame, Mjeseca, planeta i objekata u dubokom svemiru. A potom i slanje slika u originalnoj kvaliteti na svoj e-mail ili druge platforme. Najnovija ideja je da uz financiranje preko EU fondova napravimo uređaj koji će služiti ne samo u turističke i obrazovne svrhe, nego da se kroz suradnju s raznim institutima, fakultetima i grupama znanstvenika koristi za istraživanje svemira. To zahtijeva velika financijska sredstva, pa se nadamo da će jednim dijelom to biti financirano preko EU fondova, a jednim dijelom samom uporabom teleskopa u turističke svrhe. Na taj bi način turizam financirao znanost.

U veljači 2020. funkcionalnost i dizajn SmartScopea registrirani su pri Uredu za intelektualno vlasništvo Europske unije. Prošle godine, ova je inovacija osvojila Zlatnu i specijalnu Platinastu nagradu na međunarodnom sajmu i izložbi inovacija Inova 2020., kao i Srebrnu medalju na Kaohsiung International Invention & Design EXPO. Ove je godine SmartScope osvojio Zlatnu medalju i posebnu Nagradu “Nikola Tesla” na Inovi 2021.

– Nagrade su definitivno potvrda našeg rada i kvalitete te spremnosti da SmartScope usavršavamo do krajnjih tehničkih mogućnosti i izvučemo maksimalnu učinkovitost iz jednog ovakvog stroja. Trenutačno smo prijavljeni na još dva sajma koji se održavaju u Hrvatskoj, a nadamo se da će sa smirivanjem pandemije doći vrijeme za sajmove u Europi i svijetu – govori nam Šutalo.

Gradovi ne trebaju toliko blještati

Pandemija je teško pogodila sve inovatore, pa tako i naše sugovornike. Inicijalno su krajem 2019. bili dogovori-

li izravnu prodaju teleskopa nekim gradovima i klijentima, ali s dolaskom pandemije budžeti svih njih su se promijenili i više nije bila moguća bilo kakva prodaja. Prošla je godina u potpunosti zauzimala rad na SmartScopeu, no ove su godine napokon nastavili tamo gdje su stali. Te se Davor i ekipa nadaju da će pandemija brzo proći i omogućiti im da svoju nagrađenu inovaciju kao proizvod plasiraju kako na domaće, tako i na svjetsko tržište.

– Uvjerili smo se da postoji veliki interes za uporabu SmartScopea. Svaki put kada u nekom gradu testiramo uređaj, dopustimo slučajnim prolaznicima da ga koriste i da nam daju svoj feedback o tome svida li im se promatranje svemira na taj jedinstven način. Oduševljenje i osmijesi na licima ljudi kada vidi Mjesec i planete “na dlanu” je neprocjenjiv i govori nam da smo na dobrom putu da taj uređaj bude hit idućih godina. A samim time i popularizacija astronomije.

Svi koji se bave astronomijom i astrofotografijom u Hrvatskoj (a među njima i autor ovog članka) znaju koliki je problem za tu aktivnost, hobi ili posao svjetlosno onečišćenje, odnosno light pollution.

Davor Šutalo ističe da ljudi danas više nisu ni svjesni koja se ljepota krije iza naših glava, na noćnome nebu. Dodaje da je političarima i gradskim vlastima teško objasniti zašto nije potrebno toliko javne rasvjete koliko oni misle da jest. I nisu svjesni da uništavaju jedno veliko bogatstvo koje, osim očuvanja prirode, može služiti kao odlična turistička ponuda i jedinstvenost u Europi, pa i svijetu. Osim toga, poznat je negativan utjecaj svjetlosnog onečišćenja na biljni i životinjski svijet, ali i zdravlje ljude.

Unatoč svim preprekama na putu, Davoru, Velebitu i Dinku želimo sav uspjeh ovog svijeta. Te da od iduće turističke sezone u hrvatskim gradovima budu instalirani “pametni teleskopi”, koji će svemir približiti svim generacijama, od 7 do 77.

BRANKO NAB

Miljenko Šimpraga, prorektor za inovacije, transfer tehnologije i komunikacije Sveučilišta u Zagrebu:

Zaostajemo za Europom po ulaganju u znanost i inovacije

Sveučilište u Zagrebu prepoznaje obrazovanje, znanost, inovacije i transfer znanja i tehnologije kao razvojne prioritete koji jedini Hrvatskoj mogu donijeti dugoročni ekonomski napredak i društvenu stabilnost. Da bismo to postigli, Hrvatska mora postati otvoreno, mobilno i inovativno društvo u kojem su cjeloživotno učenje, znanost i inovacije javni interes i kojem država mora osigurati uvjete za djelotvorno funkcioniranje. Hrvatska mora stvoriti okruženje koje omogućuje i potiče interakcijske i transferne mehanizme suradnje u znanosti i tehnologiji između istraživačke zajednice, inovativnog gospodarstva i društvene djelatnosti.

Uvjereni u to da se hrvatsko gospodarstvo bez suradnje s hrvatskim sveučilištima ne može razviti do one mjere koja će svim građanima Republike Hrvatske osigurati dostojan život, na Sveučilištu u Zagrebu već se gotovo 15 godina radi na izgradnji Sveučilišnog inovacijskog sustava. Naime, Sveučilište u Zagrebu kao sveobuhvatno sveučilište s više od 4000 doktora znanosti i s gotovo 70.000 studenata predstavlja najveće inovacijsko središte u Hrvatskoj i može svojim kadrovskim i materijalnim potencijalima dati poticaj i znatan doprinos razvoju inovativnog gospodarstva, koji Hrvatsku može svrstati u red razvijenih zemalja Europske unije. U posljednjih sedam godina inovacije i transfer tehnologije se promoviraju kao treća misija Sveučilišta.

Nažalost, udjel izdataka za istraživanje i razvoj (I&R) u BDP-u u Hrvatskoj je znatno ispod prosjeka Europske unije. Zbog nedostatnog financiranja znanosti, udjel osoba zaposlenih (prema ekvivalentu zaposlenosti s punim radnim vremenom) u istraživanju i razvoju u ukupnoj radnoj snazi u Hrvatskoj stagnira tijekom posljednjih 10 godina i više, dok se u Europskoj uniji zaposlenost u I&R povećava. Još veći je nerazmjer Hrvatske i prosjeka EU-a u zaposlenosti istraživača u poslovnom sektoru, u kojem je zaposlenost istraživača u Hrvatskoj šest puta manja nego u EU-u.

Stoga će Sveučilište u Zagrebu, svjesno sporog rasta gospodarstva, nedostatnog izdvajanja nacionalnih sredstava za istraživanje i razvoj te nespremnosti resornog ministarstva za preuzimanje vodeće uloge u tehnološkom razvoju Republike Hrvatske, kao najstarije sveučilište i najveće inovacijsko središte u Hrvatskoj, u idućem razdoblju voditi glavnu ulogu u promicanju inovacija i suradnje akademske zajednice s gospodarstvom s ciljem ulaska u eru inovativnoga gospodarstva koji osigurava razvoj suvremenog društva.

Dorian Božičević, glavni tajnik Hrvatskog astronomskog saveza:

Istraživanja pokazuju kako dulji boravak pod umjetnom rasvjetom, a posebno noću, može izazvati fizičke, fiziološke i psihosocijalne smetnje. Među ostalim, povećan je rizik za tumorna oboljenja, poglavito za rak dojke u žena. Poput sunčeve svjetlosti danju, svjetlost umjetne rasvjete se noću raspršuje atmosferom. Umjetno podizanje svjetline prostora tijekom noći nazivamo svjetlosnim onečišćenjem. Svjetlosno onečišćenje je uzrokovano svakim emitiranjem svjetlosti iz umjetnih izvora tijekom noći.

- Ako upitamo astronome, reći će da je nebo svjetlije i da ne mogu obavljati promatranja i istraživanja neba zbog toga.
- Ako upitamo biologe, reći će da svjetla sprečavaju razmnožavanje noćnih insekata i da mnogi insekti ugibaju na vrućim izvorima svjetlosti, pa stoga dolazi i do izumiranja cijelih vrsta insekata, ali i ptica koje se njima hrane. Ptice koje lete noću i koje se u svom letu usmjeruju prema zvijezdama, svjetlost na zemlji zbunjuje u letu pa stoga u vrijeme selidbe ne stižu do odredišta na kojemu mogu prezimiti, nego ugibaju.
- Ako upitamo psihologe, reći će da noćna svjetlost ima takvo djelovanje na ljudsku psihu da čovjek gubi osjećaj podjele dana i noći te pati od nesаницe i poremećaja bioritma.
- Ako upitamo ekološke, reći će da nepravilno postavljena rasvjeta, osim što smeta životinjama, rasipa dragocjenu energiju, što u daljnjem lancu uzroka i posljedica dovodi i do drugih vrsta zagađenja te globalnog zatopljenja.
- Ako pitamo prometne stručnjake, reći će da nepravilno postavljena rasvjeta smanjuje sigurnost u prometu, pa čak i da ugrožava život sudionika u prometu.

- Ako pitamo etičare i moraliste, oni će reći da nitko nema pravo oduzeti drugome zvjezdano noćno nebo, a još manje oduzeti zvjezdanom noćnom nebu njegovu ljepotu!

Današnji način života i rada uvjetuje čovjeku da mnogo vremena provede pod umjetnom rasvjetom. Istraživanja pokazuju kako dulji boravak pod umjetnom rasvjetom, a posebno noću, može izazvati fizičke, fiziološke i psihosocijalne smetnje. Otprije je poznato da neredovito spavanje i prehrana mogu uzrokovati niz smetnji. Dokazano je da kratka izloženost svjetlu svjetlosnog toka od 5 luxa tijekom noći uzrokuje skoro potpuni prestanak izlučivanja melatonina, a iz te činjenice dolazimo do problema povećanog rizika za tumorna oboljenja, poglavito za rak dojke u žena. Daljnja istraživanja na glodavcima su pokazala povećan rast tumorskih stanica kod glodavaca u kojih je izlučivanje melatonina bilo umanjeno, a efekt je bio izazvan izlaganjem istih umjetnoj rasvjeti tijekom noći. Istraživanja su nastavljena te je u glodavce implantiran ljudski rak dojke koji je isto pokazao veći rast kod smanjenih razina melatonina. Daljnje studije provedene kod ljudi koji rade u smjenskom radu ili isključivo u noćnim smjenama pokazale su da takve osobe imaju povećanu mogućnost tumorskih oboljenja, i to raka dojke, prostate i debelog crijeva.

U proteklih 30-ak godina svjetlosno zagađenje u Hrvatskoj je znatno naraslo, poglavito zbog nedostatka zakonske regulative, pretjeranog osvjetljavanja cesta i autocesta te pretjerivanja s dekorativnom i krajobraznom rasvjetom u turističkim područjima. U travnju 2019. na snagu je stupio novi Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja, a 2020. i jedan od dva pravilnika predviđenih zakonom te se čeka i drugi pravilnik. Hrvatski astronomski savez će definitivno u sljedećim godinama aktivno raditi poglavito s jedinicama lokalne samouprave na usvajanju principa dobre prakse kod postavljanja javne rasvjete, koji će jedinice lokalne samouprave usmjeriti na što bolju zaštitu noćnog neba, prirodnog okoliša i ljudskog zdravlja.

Korado Korlević, svjetski priznati astronom, Zvezdarnica Višnjan:

Ne bih htio da se o svjetlosnom onečišćenju piše kao to je “problem astronoma”. Zaboravite astronomiju! Jervajla pogledati širu sliku.

U posljednjih dvadeset godina nestalo je 90 posto leptira, spaljenih ili krepanih uz ulične lampe. Broj šišmiša je pao, ptice stradavaju, čak i žene žive kraće... Astronomija je tu zadnja, nebitna. Mi astronomi ćemo se već odvesti s teleskopima u neku od svjetskih pustinja. Međutim, kamo će otići naše ptice koje se više ne mogu gnijezditi u osvijetljenim krošnjama?

Ako se i dalje bude spominjala samo astronomija, kojoj smeta svjetlosno onečišćenje, građani neće primijetiti polja lavande bez leptira pa će i dalje tražiti još “elektrifikacije i asfaltiranja”. Svjetla ne treba više na ulicama nego u glavama glasača, koje se lako prosvijetli s još jednim osvijetljenim raskršćem usred šume.

IZV. PROF. RATKO BRNABIĆ, NOVI DEKAN PRAVNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U SPLITU

Živa razmjena iskustava i ideja temelj je za razvoj i napredak

RAZGOVARALA MILA PULJIZ

Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu dobio je novog dekana. Izv. prof. Ratko Brnabić diplomirao je na Pravnom fakultetu u Splitu, a doktorirao 2010. s naslovom "Proboj pravne osobnosti i odgovornost za obveze". Na Pravnom je fakultetu zaposlen od 2000. godine, a od 2014. godine obnaša ulogu pročelnika Katedre za trgovačko pravo i pravo društva te je ujedno i nositelj svih predmeta Katedre. Voditelj je Pravne klinike za pružanje besplatne pravne pomoći građanima.

Izabrani ste kao novi dekan Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu, što biste poručili studentima i djelatnicima?

-Poručio bih im da mogu biti ponosni što su dio znanstveno-istraživačke ustanove slavne tradicije, koja u ovoj godini slavi 60. obljetnicu svog postojanja što je velika povlastica i čast, ali nosi i odgovornost. Te činjenice motiv su svim djelatnicima da predano i dostojanstveno rade za dobrobit Fakulteta, uz međusobno poštovanje i uvažavanje. Studenti su naše najveće bogatstvo i najvažniji razlog našeg postojanja kao institucije. Želim da osjete pripadnost velikoj i časnoj obitelji – pravnoj zajednici. Vrijeme studiranja je razdoblje koje se svi sjećamo s posebnom radošću pa isto želim i našim studentima. Sad je vrijeme za stjecanje pravnih znanja koja će nastaviti nadograđivati i nakon završetka studija. Zadaća svih nastavnika, a poglavito dekana i članova uprave jest pratiti i razvijati potencijal naših studenata kako bi postali ne prosječni već izvrsni pravnici te im omogućiti i daljnje usavršavanje da budu i ostanu vrhunski profesionalci u pravnim područjima vezanima za njihove karijere. Odnos između nastavnika i studenata treba biti odnos uzajamnog poštovanja i otvorenog dijaloga, to je ključ uspjeha.

Kako ćete unaprijediti studentski standard?

-Fakultet s jedne strane, financijskim izdvajanjima snažno podupire sve aktivnosti Sveučilišta kojima se unaprjeđuje kvaliteta standarda i dobrobit svih studenata popitanju smještaja, prehrane, studentskog rada, korištenja nacionalne sveučilišne knjižnice i drugih sveučilišnih resursa. S druge

“Odnos između nastavnika i studenata treba biti odnos uzajamnog poštovanja i otvorenog dijaloga, to je ključ uspjeha

“Naša je zadaća da preuzmемо svoje obveze prema pravnim aspektima hrvatskog društva ali i šire, što svakako uključuje gospodarstvo

Važna pretpostavka za ostvarenje tog cilja jest suradnja nastavnika, stručnih službi i studenata. Duh zajedništva, obostranog poštovanja i uvažavanja svih dionika stvara pozitivno ozračje u kojem svatko daje svoj maksimum

strane, u nadolazećem razdoblju imamo za cilj povećati kapacitete naše čitaonice, osuvremeniti informatičku opremu, osigurati redovito funkcioniranje studentske prehrane u sklopu Fakulteta te u većoj mjeri nego što je to do sada bio slučaj omogućiti studentima da koriste prostor Fakulteta kao mjesto okupljanja te kao platformu za razvijanje različitih projekata i inicijativa. Svakako nam je velika želja podržati i rad udruga u kojima sudjeluju naši studenti. Promicat ćemo i izvannastavne aktivnosti. Posebnu pozornost posvetit ćemo i osobama s invaliditetom. Doprinos podizanju studentskog standarda pružat će i naša alumni udruga.

Kako ćete unaprijediti nastavnički standard?

-Značajka društvenih znanosti jest da znanstveni rad u pravilu ne zahtjeva nabavu skupocene tehničke opreme. Našim nastavnicima je u tehničkom smislu potreban funkcionalan, a po mogućnosti i ugodan radni prostor, suvremeno računalo koje je opremljeno i odgovarajućim programskim aplikacijama,

pristup suvremenoj literaturi odnosno bazama znanstvenih podataka i radova bitnih za njihov rad. Nastavnicima uz to treba omogućiti usavršavanje, odlaske na znanstvene konferencije i druge skupove bitne za njihov znanstveni razvoj, poticati i promicati njihovo uključivanje u rad različitih povjerenstava i odbora na svim nivoima, sudjelovanje u izradi različitih stručnih i znanstvenih ekspertiza, primjerice odbora za pripremu pojedinih zakona.

Koga ste imenovali kao najbliže suradnike, prodekane? Predstavite nam ih u nekoliko rečenica.

-S ponosom mogu reći da imam izvrsne suradnike a to su izv. prof. Bosiljka Britvić Vetma, prof. Petar Bačić, doc. Matko Pajčić i doc. Marko Ivkošić. Riječ je o ljudima koji imaju energiju, znanje, iskustvo i volju da zajednički djelujemo na boljitku našeg Fakulteta, posebice naših studenata te da razvijamo suradnju s drugim institucijama.

Što ćete raditi na polju znanosti, odnosno ulaganja u istu i zadržavanja mladih ljudi u

Hrvatskoj?

-Pravna znanost u velikoj je mjeri obilježena snažnim nacionalnim pečatom. Nema dvojbe da smo pristupanjem Uniji preuzeli njezinu pravnu stečevinu što je provedeno „zakonodavnim stampedom“ u kojem se više od 100.000 stranica raznih pravnih izvora trebalo ugraditi u naše propise. To je izazvalo velike promjene u našem pravnom sustavu. Naša je zadaća da preuzmемо svoje obveze prema pravnim aspektima hrvatskog društva ali i šire, što svakako uključuje gospodarstvo. Društvena i gospodarska uloga pravne znanosti ostvaruje se tako da znanstvenici svojim istraživanjima pruže doprinos radu pravosuđa, izvršne, upravne i zakonodavne. Kao Fakultet težit ćemo projektnoj suradnji (nacionalnoj i međunarodnoj) s drugim institucijama a razvijat ćemo i interne projekte kojima će se ciljano sagledavati različite pravne teme. Poticat ćemo i izdavačku djelatnost, tj. objavu knjiga naših nastavnika. Iako s ponosom ističemo činjenicu da je veliki broj naših diplomanata ostva-

rilo zavidne inozemne karijere, radujemo se i činjenici da su brojni naši studenti ostvarili zavidne uspjehe u Hrvatskoj. Mladim ljudima koji tek započinju znanstvenu karijeru svakako treba pružiti potporu. Smatram da je mladim znanstvenicima, ali i svima nama prije svega potrebno da postoji kontinuitet pravnih propisa iz područja znanstvenog djelovanja jer suprotno postupanje stvara neizvjesnost, a time i nesigurnost. Nadalje, kod izrade tih propisa potrebno je uvažiti posebnost svakog znanstvenog polja posebice kada je riječ o vrednovanju znanstvenih radova.

Što vam predstavlja najveći izazov u sljedećem mandatom razdoblju?

-Postići da naš Fakultet postane centar za okupljanje, razmjenu ideja i povezivanje naših studenata, nastavnika, alumna, ali i pripadnika drugih profesija. Živa razmjena iskustava i ideja temelj je za razvoj i napredak. Važna pretpostavka za ostvarenje tog cilja jest suradnja svih nastavnika, stručnih službi i studenata. Duh zajedništva,

obostranog poštovanja i uvažavanja svih dionika stvara pozitivno ozračje u kojem svatko daje svoj maksimum.

Neki od projekata i planova koje biste izdvojili i na kojima ćete raditi?

-Uz kontinuirani rad na podizanju kvalitete, posebnu pozornost posvetit ćemo našim poslijediplomskim studijima i cjeloživotnom obrazovanju. Poseban naglasak valja staviti na sustavno organiziranje seminara, tečajeva i radionica na kojima bi se polaznicima stalno pružale informacije o novostima u struci te tako omogućilo praktičarima da budu upoznati s najznačajnijim izmjenama propisa. Posvetit ćemo se i prepoznatljivosti Fakulteta kao važne nacionalne institucije, ali jačanju naše uloge na europskom i međunarodnom planu kroz intenziviranje međunarodne razmjene i profesora i studenata. Poticat ćemo izdavačku djelatnost. Na znanstvenom planu ključnu ulogu imat će projekti kojima ćemo dati konkretan doprinos u istraživanju pravnih pitanja bitnih za pravnu zajednicu, društvo i gospodarstvo.

Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu

Ministri Ivan Malenica i Radovan Fuchs

Professor emeritus Ivo Grabovac

SVEČANOST NA PRAVNOM FAKULTETU

Perjanica Sveučilišta u Splitu proslavila svoj 60. rođendan

Kroz šest desetljeća djelovanja ovaj fakultet je oblikovao generacije pravnika te izravno i neizravno uvelike odredio zakonodavni okvir i smjer RH te u vremenu borbe za neovisnost, međunarodno priznanje i teritorijalnu cjelovitost RH dao nemjerljiv doprinos u izgradnji hrvatske državnosti, istakao je dekan Ratko Brnabić

PIŠE **MILA PULJIZ**
SNIMIO **BOŽIDAR VUKIČEVIĆ**
/CROPIX

“

Spajajući prošlost sa sadašnjošću, Pravni fakultet je bio i ostao izvoriste hrvatskog državotvornog duha i slobodoumlja, čuvar hrvatske baštine i srednjeeuropske pravne tradicije

Perjanica splitskog sveučilišta, Pravni fakultet, u blagdanskom je raspoloženju proslavio svoj šezdeseti rođendan. Svečanosti su, uz upravu Fakulteta na čelu s dekanom izv. prof. Ratkom Brnabićem i prodekanima, prisustvovali rektor Sveučilišta u Splitu, prof. Dragan Ljutić, prof. Radovan Fuchs, ministar znanosti i obrazovanja, dr. Ivan Malenica, ministar pravosuđa i uprave, Ante Sanader, potpredsjednik Hrvatskog sabora, akademik Arsen Bačić, izaslanik predsjednika HAZU Velimira Neidharta, Blaženko Boban, splitsko-dalmatinski župan, saborski zastupnici, predstavnici i kolege drugih pravnih fakulteta, čelnici sastavnica Sveučilišta u Splitu, predstavnici sudova, djelatnici i studenti Fakulteta i mnogi drugi.

-Ovaj fakultet posebno je mjesto i biti njegovim dijelom, bilo kao nastavnik, zaposlenik ili student, velika je povlastica i čast. Kroz šest desetljeća djelovanja Pravni fakultet oblikovao je generacije pravnika te izravno i neizravno uvelike odredio

zakonodavni okvir i smjer RH te u vremenu borbe za neovisnost, međunarodno priznanje i teritorijalnu cjelovitost RH dao nemjerljiv doprinos u izgradnji hrvatske državnosti. Spajajući prošlost sa sadašnjošću, a zahvaljujući nikad prekinutoj nastavi ni u najturbulentnijim vremenima, Fakultet je bio i ostao izvoriste hrvatskog državotvornog duha i slobodoumlja, čuvar hrvatske baštine i srednjeeuropske pravne tradicije. Pravni fakultet iz generacije u generaciju nastavnika, iz naraštaja u naraštaj studenata prenosi ono najvrjednije: znanje, nacionalni identitet i svijest o potrebi služenja domovini.” kazao je dekan Brnabić.

Nazočnima se prigodnim riječima obratio i rektor Ljutić kazavši kako bez dobrog Pravnog fakulteta ni Sveučilište ne može biti dobro. “Zasigurno nije bio lak posao doći do ove razine prepoznatljivosti koju ima Pravni fakultet, ne samo u okviru našeg Sveučilišta, naše regije i države, nego i puno šire.” kazao je istaknuvši i velik obol koji ulaganju u znanost daje Ministarstvo znanosti i obrazovanja, ali i Vlada RH u cjelini.

-Ovo je vrlo značajan datum i obljetnica, ne samo Pravnog fakulteta u Splitu, ovo je i obljetnica pravne znanosti u Hrvatskoj. Za pohvaliti je suradnju ovog fakulteta sa Sveučilištem Pariz II koja traje od 2007. godi-

Oporni pjevač Ratimir Kliškić

Pravni fakultet u Splitu posebno je mjesto

Akademik Davorin Rudolf i dekan Ratko Brnabić

“

Dvanaest tisuća pravnika je diplomiralo u ovih 60 godina, koji i te kako uspješno djeluju u Hrvatskoj, ali i izvan Hrvatske i treba im poželjeti i dalje jako puno uspjeha na tragu ove znanstvene izvrsnosti, naglasio je ministar Radovan Fuchs

ne. To je upravo u trendu onoga što se unutar Europske komisije razgovara i pregovara, a to je formiranje europskog prostora visokih učilišta zasnovanog na alijansama europskih sveučilišta i teži se tome da se čim više harmonizira i uskladi visokoškolska naobrazba kako bi se u konačnici išlo k automatskom priznavanju diploma i zajedničkim studentskim programima. Dvanaest tisuća pravnika je diplomiralo u ovih 60 godina, koji i te kako uspješno djeluju u Hrvatskoj, ali i izvan Hrvatske i treba im poželjeti i dalje jako puno uspjeha na tragu ove znanstvene izvrsnosti i očekivati da budu još bolji i kvalitetniji.” kazao je ministar Fuchs. Ovom prigodom su također dodijeljena priznanja i nagrade najboljim studentima te umirovljenim profesorima.

OVO JE TEK POČETAK RASTUĆE STARTUP PRIČE U SPLITU

Izvrсни rezultati Tehnološkog parka u Spinutu

U prostorima inkubatora svoje mjesto je za sada našao 21 stanar, mladi ljudi koji se sa svojim startupovima nalaze na početku razvoja poslovne ideje ili pokretanja poslovanja, ili su u procesu osnivanja obrta ili tvrtke

Piše: **MILA PULJIZ**

Konferencija “Razvoj poduzetničkog inkubatora za visoke tehnologije Sveučilišta u Splitu” održana je u SPINIT Tehnološkom parku, a tom su prigodom predstavljeni rezultati ostvareni od otvaranja SPINIT-a u svibnju 2021. godine, kao i planirane aktivnosti za iduću godinu.

Na konferenciji su sudjelovali prof. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, Blaženko Boban, splitsko-dalmatinski župan, Goran Batinić, direktor Razvojne agencije grada Splita RaST, prof. Sven Gotovac, direktor SPINIT inkubatora, kao i stanari poslovnih prostora u inkubatoru. SPINIT inkubator za nove tehnologije podržava pokretanje i rast inovativnog poduzetništva kroz inkubacijske programe te novoosnovanim inovativnim poduzećima sličnog profila i interesa pru-

ža resurse i profesionalne usluge potrebne za rast i razvoj, uz snažnu podršku lokalne zajednice, Splitsko-dalmatinske županije i Grada Splita. U prostorima inkubatora svoje mjesto je za sada našao 21 stanar, mladi ljudi koji se sa svojim startupovima nalaze na početku razvoja poslovne ideje

ili pokretanja poslovanja, ili su u procesu osnivanja obrta ili tvrtke.

Prof. Sven Gotovac se u prezentaciji osvrnuo na projekt, čija je ukupna vrijednost bila 23 milijuna kuna. S približno 20 milijuna sufinancirala ga je Europska unija iz Fonda za regionalni razvoj i Sveučilište

Prof. Sven Gotovac, župan Blaženko Boban, rektor Dragan Ljutić i Goran Batinić iz agencije RaST

PAUN PAUNOVIĆ/CROPIX

JAKOV PRKIĆ/CROPIX

u Splitu s nešto više od tri milijuna kuna.

– Rekonstrukcija ove zgrade nedavno je, na 4. Središnjoj konferenciji o održivoj gradnji, osvojila Nagradu za zelenu i održivu izgradnju u 2021. godini – kazao je. Posebno je važna činjenica kako su se od otvaranja u SPINIT-u održale brojne konferencije, skupovi, natjecanja, hackathon.

– Imamo 17 startupova i četiri tvrtke te dvije potporne institucije. Događanja su česta i objekt živi – dodao je Gotovac. Direktor Inkubatora posebno je istaknuo i posjet izraelskog veleposlanika Ilana Mora, kao i buduću suradnju s Matam parkom i Ben Gurion sveučilištem. I u idućoj godini, naglasio je, nastaviti će se s potporama stanarima inkubatora, u planu su brojni međunarodni projekti, te nastavak izvrsne suradnje s lokalnom zajednicom.

– Stvarno možemo biti ponosni. Mi smo započeli radove,

“

Popunjenost pokazuje koliki potencijal imamo u Splitu. U prvih šest mjeseci popunjenost je trebala biti 40 posto, za godinu 60 posto, a mi smo već sada popunjeni sto posto – kazao je rektor Dragan Ljutić

odradili ih i završili te omogućili našim mladima da krenu u poslovni život, što je vrlo bitno i za naše Sveučilište. Ovo je samo pokazatelj koliko gledamo unaprijed i koliko vrijedimo. Ono što mene osobito raduje jest popunjenost ko-

ja pokazuje koliki potencijal imamo u Splitu. Po nekim planovima, u prvih šest mjeseci popunjenost je trebala biti 40 posto, pa prvu godinu dana 60 posto, a mi smo već sada popunjeni sto posto – kazao je rektor Ljutić.

Nazočnima su se na kraju obratile i dvije korisnice Inkubatora, ujedno i pobjednice STARTiT akademije, Ena Melvan i Andela Prnjak. Enin pobjednički startup je “Metabelly”, projekt personalizirane prehrane temeljene na analizi stolice, a Andelin “Rent a Local”.

– On se bavi pomaganjem strancima pri dolasku u Hrvatsku, od administracije pa do pronalaska smještaja i povezivanja s lokalcima. Moja ekipa i ja smo u Inkubator došli prije tri mjeseca i preza dovoljni smo svime. Stvorilo se zajedništvo, a toliko smo se udomačili da svatko ima i svoje papuče ovdje – kazala nam je Andela.

NA SVEUČILIŠTU U SPLITU ODRŽAN OKRUGLI STOL ‘STUDENTI S INVALIDITETOM U VISOKOŠKOLSKOM OBRAZOVANJU’

Svaka sastavnica ima osobu koja se skrbi o potrebama studenata s invaliditetom

Uprava Sveučilišta ulaže izniman trud i studentima s invaliditetom pruža pomoćna različite načine, čak i organizacijom humanitarnih akcija, naglasio je Ivan Bogdanović

Povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, studentska udruga Liberato, zajedno sa Sveučilištem u Splitu organizirala je okrugli stol pod nazivom “Studenti s invaliditetom u visokoškolskom obrazovanju”. U prvom su dijelu osvojem iskustvima i studiranju govorili Stipo Margić, predsjednik Udruge Liberato, Ivan Bogdanović, voditelj Ureda za studente s invaliditetom Sveučilišta u Splitu, Sven Maretić iz perspektive

osobe s invaliditetom u sportu i Denis Marijon, predsjednik Hrvatskog saveza udruga za mlade i studente s invaliditetom “SUMSI”.

“Na Sveučilišnom odjelu za stručne studije završio sam preddiplomski stručni studij Računarstva kao jedan od najboljih studenata, dobitnik sami i Rektorove nagrade. Kroz Udruhu Liberato, izradom interaktivnih mapa o pristupačnosti lokacija za osobe s invaliditetom, želimo povećati broj osoba

Nevena Zubčić, Stipo Margić i Denis Marion

NIKOLA VILIĆ/CROPIX

s invaliditetom u svakodnevnim aktivnostima”, kazao je Stipo Margić. Stipo je inače i osnivač digitalne interaktivne mape LiberatoMap koja pomaže osobama s invaliditetom pri kretanju na način da se u njoj nalaze točno označena pristupna mjesta

za OSI. Za sada su uključena tri grada, Split, Trogir i Omiš ali je u planu širenje i na ostale gradove. Ivan Bogdanović je izlagao na temu „Studiranje kao OSI prije i sada“, prisjetivši se kako je već kao student bio aktivist i organizirao konferencije „I mi stu-

diramo, zar ne?“, jer sustav se mijenja osobnim angažmanom. “Na Sveučilištu u Splitu studira oko 45-50 studenata s invaliditetom i njihov broj s godinama ne oscilira previše. Tu ubrajamo i one studente kojima su zbog njihovih stanja potrebne pril-

godbe nastavnih procesa. Imamo studente koji su aktivni na mnogim područjima, a jako je važna podrška Sveučilišta koju imamo jer bez nje ne bismo mogli biti uključeni u mnogo izvannastavnih aktivnosti. Od velike je pomoći to što svaka sastavnica ima osobu koja skrbi o potrebama studenata s invaliditetom, a Uprava Sveučilišta ulaže izniman trud i studentima s invaliditetom pruža pomoć na različite načine, čak i organizacijom humanitarnih akcija”, dodao je Bogdanović.

U ime Sveučilišta, nazočnima se obratio prof. Goran Kardum, prorektor za nastavu, posebno istaknuvši kako se na splitskom sveučilištu velika pažnja posvećuje problematiki inkluzivnosti osoba s invaliditetom u procese visokog obrazovanja.

U drugom dijelu okruglog stola sudjelovali su Maja Karaman Grbavac, savjetnica pravobraniteljice za OSI, sociologinja Doris Žuro, dr. Toni Maglica predstavio je iskustva u radu s OSI, a Tomislav Milošević, predsjednik Studentskog zbora rad sa studentima s invaliditetom kroz projekte u visokom obrazovanju.

MILA PULJIZ

Tomislav Zaninović, Denis Marion, Ivan Bogdanović i Stipo Margić

NIKOLA VILIĆ/CROPIX

DUJO BAŠIĆ, MARTINA ROSO I KRISTINA PUČO,
NAJBOLJI STUDENTI SVEUČILIŠNOG ODJELA ZA STRUČNE STUDIJE

Rijetko koji fakultet ima profesore koji su ujedno i prijatelji

Prezadovoljna sam studijem, znanjem koje pruža, ali ono što ovom smjeru zaista daje na važnosti jesu profesori i profesorice. Njihov pristup je idealan i upravo to studentima i olakšava studiranje - kaže Kristina Pučo

PIŠE **MILA PULJIZ**
SNIMIO **NIKOLA VILIĆ/CROPIX**

U posljednjem broju u tekućoj 2021. godini donosimo vam razgovor s najboljim studentima Sveučilišnog odjela za stručne studije na Sveučilištu u Splitu. Kristina Pučo studentica je druge godine specijalističkog diplomskog stručnog studija te dobitnica Rektorove nagrade za najbolju studenticu generacije, smjer Računovodstvo i financije, Martina Roso studentica je druge godine specijalističkog diplomskog studija Menadžment trgovine i turizma, a Dujo Bašić je završio specijalistički diplomski studij Strojarsvo te je ujedno i dobitnik Pročelnikove nagrade za najboljeg studenta u generaciji.

Osim što uspješno studira, Kristina obavlja i studentski posao u računovodstvu. – Radim studentski posao, ali unatoč tome meni je ipak fakultet prioritet i ne želim da u ijednoj situaciji ispašta. Smatram da je sve ovo znanje koje ćemo prikupiti na fakultetu nužno kako bismo poslije što bolje razumjeli, ali i kvalitetnije obavljali svoj posao. S obzirom na to da već radim usvojioj struci, barem jednim dijelom, mogu reći da sam prezadovoljna time što je ono naučeno na fakultetu zapravo i ono što mi svakodnevno treba dok radim – mišljenja je Kristina. Martina radi u jednoj stranoj softverskoj tvrtki, kao i Dujo, koji je također zaposlen u struci. – Odluka o studiranju na SOSS-u donesena je sa željom za

radom u struci, točnije u strojarstvu. Znao sam da je SOSS kvalitetno opremljen laboratorijima, ali i profesorima, tako da je odluka bila jednostavna. Zadovoljan sam studiranjem – kazao je. A studijem je zadovoljna i Kristina. – Prezadovoljna sam studijem, znanjem koje nam pruža, ali ono što ovom smjeru zaista daje na važnosti jesu profesori i profesorice. Vjerujte mi da ova kva komunikaciju, poštovanje i međusobne odnose između profesora i studenata zaista rijetko koji fakultet ima. Njihov pristup je idealan i upravo to studentima i olakšava studiranje. Iako su nam s jedne strane profesori, zaista imam osjećaj da su nam s druge strane i prijatelji. Hvala im na tome – kazala

je Kristina. Sveučilišni odjel za stručne studije, osim izvrsnim profesorima, opremljen je i vrhunskim laboratorijima, u kojima studenti imaju mogućnost održavanja prakse i upoznavanja s onime što ih čeka nakon završetka studija. – Praksu sam imala na trećoj godinu studija. Meni je bila drukčija, mogu reći čak i zanimljivija praksa nego inače. Naime, pod vodstvom profesora Gorana Čorluke, troje kolega i ja izabrani smo da organiziramo aktivnosti konferencije CIET (izlet gostiju, katalog...). Stvarno je bilo super iskustvo susresti se s takvom vrstom prakse. Što se tiče laboratorija, mogu reći da fakultet stvarno ima odlično opremljene laboratorije, pogotovo za studente elektronike, konstrukcijskog

Dujo Bašić

Martina Roso

Kristina Pučo

strojarstva, elektroenergetike – kazala nam je Martina. Dujo nam je kazao kako je on praksu odradivao u dva dijela. – Praksa na SOSS-u održavala se u dva dijela. Jednim dijelom to je održano u laboratorijima putem vježbi i praktične nastave, čime se izravno prikazala veza teorije i prakse. Drugi dio prakse odraduje se putem samog kolegija prakse i specijalističke prakse, odnosno radom u tvrtki – podijelio je s nama. Što se tiče planova za budućnost, Kristina nam je priznala da joj se teško odvojiti od studiranja jer voli učiti i graditi svoje znanje. – Sigurna sam da će toga biti svakodnevno i na poslu jer je računovodstvo takva grana u kojoj se konstantno uči. Shvatila sam da volim prenositi svoje znanje na druge pa se stoga možda vidim i kao predavač nekog računovodstvenog predmeta/kolegija. Oduvijek maštam o tome da imam svoj računovodstveni servis, ali i da se bavim poreznim savjetništvom – kazala nam je. Dujo je već zaposlen i radi u struci, a Martini je plan biti što uspješnija u svom poslu, napredovati i ostvariti se kao “netko i nešto”. A što bi naši sugovornici poručili maturantima? – Svi koji žele upisati SOSS, mogu reći da stvarno neće požaliti. Ako žele poboljšati i napredovati svoja znanja, vještine i mogućnosti u smjeru turizma, ekonomije, tehnologije, ovo je pravo mjesto za njih – mišljenja je Martina, a s njom se slaže i Kristina. – Ovo je izvrstan izbor za one koji su sigurni da se ovime žele baviti u budućnosti i za one koji žele biti velikim dijelom spremni za posao nakon završetka studiranja – dodala je za kraj.

DAN FAKULTETA ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Zbog poplave odlikaša, djeci šaljem krivu poruku

PIŠE **BRANKO NAD**

Svečano je proslavljen Dan Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, na kojem je ponovno bilo riječi o nedovoljnom ulaganju države u sustav znanosti i visokog obrazovanja. Baš kao i na nedavnoj proslavi Dana Sveučilišta u Zagrebu, Dies Academicus 2021., predsjednik Republike Zoran Milanović okarakterizirao je FER kao elitni studij, gdje se njeguje elitna disciplina. Ika-
zao je da je ovo fakultet na koji su pravnici, poput njega, i studenti drugih grana društveno-humanističkih znanosti uvijek gledali s dozom strahopoštovanja i neke mistike. Zašto? Jer je FER uvijek bio fakultet na koji su dolazili učenici najboljih zagrebačkih i hrvatskih škola. Njihovu talentu dana je strateška potpora, i to je postala tradicija. No, bez ulaganja države ne ide, istaknuo je Milanović:

– Ne možemo očekivati rezultate ako ne ulažemo. Drugo najstarije sveučilište u Nizozemskoj ima 30 tisuća studenata i proračun od milijardu eura. Nizozemska je dvostruko bogatija od Hrvatske po kvaliteti kupovne moći. Ali ne šest puta bogatija, kao što bi nerazmjerno između financiranja Zagrebačkog i toga nizozemskog sveučilišta sugerirao. Zagrebačko bi sveučilište, dakle, trebalo imati proračun od milijardu eura. Kada bi imalo “samo” 500 milijuna eura, to je već ogromna razlika. Ali nema. Zato toliko o tome pričam i na to upozoravam.

Bolje financiranje sveučilišta

Svakome se u džepu nalazi pametni mobitel, dodao je Milanović, koji ne bi postojao da američka država nije od 50-ih godina ulagala ciljano u razvoj tehnologija. Dakle, razvijana je tehnologija novcem porednih obveznika. Bez toga, nema veselja, smatra predsjednik, i ne vrijedi pritom američka uzrečica “No guts, no glory”. U slučaju razvoja znanosti i tehnologije više vrijedi “No money, no glory”.

– Ovo je najvrednija škola, akademija koju imamo. U koju su generacije Hrvatica i Hrvata, naših ljudi, hrlili iz Dalmacije i drugih krajeva na školovanje. A prije toga su mogli samo u Beč i dalje na Zapad, akosu im roditelji bili dovoljno bogati. Danas je ovo škola koja je omogućila brojnim našim sugrađanima kvalitetniji život, kroz obrazovanje i znanost. A to je sve što želim svima nama, kvalitetniji život!

Fakultet elektrotehnike i računarstva, rečeno je na svečanosti, prema brojnim metrikama, zauzima prvo mjesto među istraživačkim institucijama u Republici Hrvatskoj, a ta je kvaliteta prepoznata i izvan granica zemlje. Posebno je važan podatak da se na FER-u trenutno provodi 260 projekata ukupne vrijednosti gotovo tri milijarde kuna, od čega otprilike sedmina otpada

Dekan FER-a Gordan Gledec upozorio je na nužne promjene koje se moraju dogoditi u našem sustavu odgoja i obrazovanja, a rektor Damir Boras i predsjednik Zoran Milanović podsjetili su na nedovoljno ulaganje države u znanost i visoko obrazovanje. FER je na svečanosti nagradio svoje najuspješnije studente i djelatnike

Govor zagrebačkog rektora Damira Borasa

BRANKO NAD

na FER i namijenjena je zapošljavanju istraživača i nabavi istraživačke opreme.

Damir Boras obratio se uzvanicima ne samo kao rektor Sveučilišta u Zagrebu, nego i kao alumni ovog fakulteta, koji je diplomirao, kako sam kaže, davne 1974. godine. Rektor je napomenuo kako je FER jedna od per-
janica ne samo Zagrebačkog sveučilišta, nego i cijeloga tehničkoga područja naše zemlje, ponajprije jer se bavi onim što je budućnost – informatičkom tehnologijom, proizvodnjom energije, umjetnom inteligencijom. Prva i osnovna misija Sveučilišta u Zagrebu, poručio je rektor Boras, jest stvaranje vrhunskog visokog obrazovanja, temeljenog na vrhunskoj znanosti. No, kad bismo se oslanjali samo na financiranje od države, koje je nedostavno i polovično u odnosu na prosjek Europske unije, ne bismo se mogli baviti takvom znanošću.

– Kada se govori o zakonskim reformama, važno je znati zašto nam one trebaju. Ako želimo povećati izvrsnost, povećati još bolju prisutnost na-

Dekan FER-a Gordan Gledec

ših mladih na našem i svim drugim javnim sveučilištima, moramo osigurati dobro financiranje visokog školstva. A da bismo osigurali kvalitetu nastavnika, moraju se promijeniti i druge stvari, ne samo Zakon o znanosti. Mora se promijeniti Zakon o radu. Jer ako ne možete pohvaliti, nagraditi izvrsne nastavnike, te zamijeniti one lošije boljima, nećete uspjeti ništa poboljšati. Bez Zakona o radu Zakon o znanosti bit će samo prazno slovo na papiru, kao što je bio i dosad – zaključio je zagrebački rektor.

U svojem dvadesetminutnome govoru, dekan FER-a Gordan Gledec pokušao je odgovoriti na pitanje jesmo li spremni za transformaciju cjelokupnoga gospodarstva u inovativno. Gospodarstvo utemeljeno na znanju počiva na inovacijama koje proizlaze iz znanstvenih istraživanja?

Kažnjavanje neuspjeha

Buduće znanstvenike stvara obrazovni sustav, a on se puni iz raspoloživog demografskog bazena. Ipak, rekao je Gledec, promatramo li već samo osnovno-

kolsko obrazovanje, ne možemo zamisliti lošiji početak lanca sustava vrijednosti na kojima počiva ekonomija utemeljena na znanju, inovacijama i poduzetništvu. Hrvatska bi, naime, po broju učenika koji su završili osmi razred osnovne škole s ocjenom 5,00 trebala biti daleko ispred Singapura po broju genijalaca – samo u Gradu Zagrebu više od jedne petine osnovnoškolaca su superodlikaši, odnosno gotovo 1600 učenika završilo je osmi razred sa “superpeticom”. Poruka koju tako šaljem učenicima loša je na više razina, upozorio je dekan FER-a.

– Kažnjava se svaki, pa i najmanji neuspjeh, i djeci se od ranih nogu šalje poruka da je neuspjeh nešto što treba najoštrije kazniti – već ih samo jedna zaključena četvorka može onemogućiti u upisu željene srednje škole! Učenicima se šalje poruka da moraju biti najbolji u svemu, što ih zapravo neće učiniti dobrim ni u čemu i onemogućit će im prepoznavanje onoga u čemu su dobri i za što su nadareni. Kako je moguće da Hrvatska kao rasadnik superod-

likaša postiže ispodprosječne rezultate na PISA testovima? To pokazuje gdje nam je obrazovni sustav i da ga nužno treba mijenjati. Da bismo mi na fakultetu vidjeli promjene, treba proći dvanaest godina – osam razreda osnovne i četiri srednje škole, a to su tri izborna ciklusa, za vrijeme kojih će barem jednom doći do promjene vlasti, zaustavljanja reforme i pokretanja nove, s jednakim nikakvim šansama za uspjeh. Još će mnoge generacije biti žrtve ovakvog sustava, sve dok netko ne shvati da je obrazovanje, kao i obrana, nacionalni interes oko kojeg treba postići konsenzus.

Za lošu situaciju u školama, pojašnjava Gledec, nimalo nisu krivi učitelji, koji su, osim potpune degradacije ugleda učiteljskog poziva, u društvu često izloženi grubim pritiscima da djeci dodjeljuju ocjene koje nemaju uporište u stvarnom znanju. To je pogubno najviše zato što od samog početka urušava sustav vrijednosti za preostali tijekom obrazovanja, ali i profesionalni put mladih ljudi. Sve te negativnosti propagiraju se ne samo do fakulteta, nego i kasnije.

– Stoga je potrebno uvesti objektivno vrednovanje učeničkog znanja na osnovnoškolskoj razini, a učiteljima vratiti dignitet i prepustiti im da neometano rade svoj posao! Mnogi u ovakvoj situaciji ni ne žele raditi kao učitelji, što posebno teško pogađa područje STEM. Bez toga nema promjena nabolje u cijelom preostalom lancu obrazovanja. Ulaz i izlaz najkritičnije su točke u obrazovnom lancu pa je od osobite važnosti da sveučilišta preuzmu još veću društvenu odgovornost kao zadnje linije obrane našeg najvrednijeg resursa – ljudi i talenta koje treba zadržati u domovini – zaključio je prvi čovjek zagrebačkoga Fakulteta elektrotehnike i računarstva.

Na kraju svečanog obilježavanja Dana FER-a, dodijeljene su nagrade i priznanja najuspješnijim studentima i djelatnicima Fakulteta. Zlatna plaketa “Josip Lončar” najprestižnija je fakultetska nagrada. Dodijeljena je prof. dr. sc. **Stjepanu Bogdanu** i prof. dr. sc. **Ilku Brnetiću**.

Popis ostalih dobitnika nagrada možete pronaći na Universitas portalu.

Predsjednik Zoran Milanović još je jednom upozorio na nedovoljno financiranje znanosti i visokog školstva

Dodijeljene su nagrade i priznanja najuspješnijim studentima i djelatnicima

Paola Danjek i
Barbara Bilić
BRANKO NAD

“

TONGUEU je primarna zadaća olakšati svakodnevnu funkcionalnu komunikaciju osobama s afazijom. Zbog teškoća izgovora, dosjećanja riječi ili formuliranja gramatičkih iskaza, osobe s afazijom često izbjegavaju komunikaciju, odustaju od karijera te se izoliraju. TONGUEO im daje i mogućnost samostalnoga vježbanja govora

USPJEH STUDENTICA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU NA EIT HEALTH NATJECANJU

Nagrada za inovaciju Paole Danjek i Barbare Bilić

Piše **BRANKO NAD**

Tim Sveučilišta u Zagrebu *Formula AI* osvojio je treće mjesto na prestižnom natjecanju EIT Health zajednice znanja i inovacija – Innovation Days Winners' Event 2021.

Riječ je o natjecanju koje se održava diljem Europe s ciljem promicanja inovacija u zdravstvu. Natjecanje se prvo organizira na lokalnoj razini, za što su zaduženi EIT Health hubovi, nakon čega se pobjednički timovi natječu na završnom događaju (tzv. Winners' event). U Hrvatskoj je EIT Health hub Centar za istraživanje, razvoj i transfer tehnologije Sveučilišta u Zagrebu.

Tim Sveučilišta u Zagrebu, koji čine studentica prve godine diplomskoga studija Odjevno inženjerstvo na Tekstilno-tehnološkom fakultetu **Barbara Bilić** i magistra logopedije **Paola Danjek**, studentica druge godine poslijediplomskoga doktorskoga studija Poremećaji jezika, govora i slušanja na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu, koja je zaposlena u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Krapinske Toplice, na natjecanju su se predstavile s idejom prijenosnoga uređaja TONGUEO, koji olakšava funkcionalnu komunikaciju osobama s afazijom. Riječ je o stečenom jezičnom poremećaju koji se javlja kao posljedica moždanoga udara, a karakteriziraju ga teškoće jezičnoga razumijevanja i/ili produkcije govora te teškoće u čitanju i pisanju.

Prezentirajući svoju ideju na Winners' event, tim *Formula AI* osvojio je treće mjesto u konkurenciji 32 tima iz

Prezentirajući svoju ideju TONGUEO digitalnog komunikatora na Winners' event, tim *Formula AI* koju čine ove dvije studentice osvojio je treće mjesto u konkurenciji 32 tima iz 20 europskih zemalja

20 europskih zemalja.

TONGUEO je digitalni komunikator čija je primarna zadaća olakšati svakodnevnu funkcionalnu komunikaciju osobama s afazijom. Zbog teškoća izgovora, dosjećanja riječi ili formuliranja gramatičkih iskaza, osobe s afazijom često izbjegavaju komunikaciju s drugim ljudima, odustaju od vlastitih karijera te se izoliraju od prijatelja i obitelji. Osim olakšavanja funkcionalne komunikacije, TONGUEO im daje mogućnost sa-

mostalnoga vježbanja govora, ističu za *Universitas* Paola Danjek i Barbara Bilić.

Uređaj TONGUEO i pripadajuća aplikacija mogu se personalizirati prema potrebama svakoga korisnika, što omogućuje praćenje individualnoga napretka svake osobe s afazijom. Uređaj je malen i nosiv, ergonomski je oblikovan i vrlo jednostavan za rukovanje čak i osobama s motoričkim teškoćama. Njegova je glavna prednost povezanost s aplikacijom putem koje logo-

ped personalizira uređaj i prati napredak korisnika.

Na i-Days natjecanje prijavile smo se iz radoznalosti, sa željom stjecanja novih znanja i vještina te povezivanja s kolegama iz drugih zemalja. Ove su godine sve radionice i završno natjecanje održani u virtualnom okruženju, putem Zoom platforme. Uz stručno vodstvo mentora, u pet smo dana od nule razvile TONGUEO, koji smo posljednjega dana natjecanja predstavile žiriju kroz 'pitch' u trajanju

ILUSTRACIJA

od četiri minute. Konkurentski su timovi vrlo kvalitetno predstavili svoja vrlo inovativna i korisna rješenja, zbog čega nas je osvajanje prvoga mjesta itekako iznenadilo. Osvajanje nagrade učinilo nas je ponosnima, a konstruktivni komentari članova žirija i mentora pomogli su nam u daljnjem razvoju naše ideje te pripremama za europsko natjecanje, rekly su članice tima *Formula AI*.

Tijekom razvoja ideje povezana su Paolina znanja o afaziologiji i asistivnoj tehnologiji s Barbarinim vještinama dizajniranja i programiranja uređaja. Tim se za natjecanje pripremao malo manje od mjesec dana na dodatnim radionicama te uz pomoć mentora Mire Hegedića i Filipa Stipančića iz Lean Startupa Hrvatska.

Osvojeno treće mjesto timu *Formula AI* donosi paket Microsoft for Startups "Starters' pack" te EIT mentorstvo i edukaciju, što će im olakšati realizaciju njihove ideje.

Sljedeći korak u daljnjem razvoju ideje uređaja TONGUEO bit će usmjeren na pro-

širenje tima sa stručnjacima koji timu *Formula AI* mogu pomoći u izradi njegova prototipa.

Tim Sveučilišta u Zagrebu svoju ideju uređaja TONGUEO predstavio i na EIT Health demo danu.

EIT Health jedna je od osam zajednica znanja i inovacija Europskoga instituta za inovacije i tehnologiju (EIT), neprofitne organizacije koju je osnovala i financijski podupire Europska unija. Glavna joj je misija osigurati zdravlje svih europskih stanovnika stvaranjem okruženja koje je pogodno za kreiranje novih rješenja i inovacija povezivanjem stručnjaka i tema iz područja istraživanja, obrazovanja i poslovanja.

EIT Health Regional Innovation Scheme program je EIT Health zajednice osnovan s ciljem promicanja razvoja inovacija u državama s umjereno razvijenim inovacijskim kapacitetima, a provode ga EIT Health hubovi. U Hrvatskoj tu ulogu ima Centar za istraživanje, razvoj i transfer tehnologije Sveučilišta u Zagrebu.

Paola Danjek

Barbara Bilić

BRANKO NAD

“

Kod toga odlikovanja ništa izvanjsko nije bitno, premda je, dakako, važno. Bit odlikovanja je, usudio bih se reći, ono 'iza fizike' i bilo kakva opredmećenja, a sastoji se u prepoznavanju, priznavanju i dodjeli kao takvoj te, povrh svega, autorizaciji djelovanja odlikovanoga od rimskoga prvosvećenika i Svete Stolice

IVAN MILOTIĆ, IZVANREDNI PROFESOR PRAVNOG FAKULTETA U ZAGREBU

Veliko priznanje pape Franje

Profesor Milotić inicijator je vraćanja kanonskog prava na Pravni fakultet u Zagrebu, koje se na tom fakultetu predavalo od 1727. do 1947. godine

RAZGOVARAO: PETAR BILOBRK

Papa Franjo dodijelio je odlikovanje viteza Reda svetog Grgura Velikoga Ivanu Milotiću, izvanrednom profesoru na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Odluku o dodjeli odlikovanja viteza Reda sv. Grgura Velikoga Ivanu Milotiću papa Franjo donio je 11. kolovoza ove godine, ali vijest je objavljena tek nedavno. Izv. prof. Ivan Milotić autor je više od stotinu znanstvenih i stručnih članaka te više knjiga iz područja rimskog, rimsko-kanonskog, crkvenog, građanskog, trgovačkog i upravnog prava te nomotehnike i jezika u pravu. Godine 2015. dobio je

priznanje Hrvatskoga kanonističkoga društva za znanstveni doprinos proučavanju odnosa Crkve i države te kanonskoga prava. Ivan Milotić je inicijator vraćanja kanonskog prava na Pravni fakultet u Zagrebu. U povodu toga razgovarali smo s prof. Milotićem.

Vaša znanstvena karijera je zavidna, inicijator ste vraćanja kanonskog prava u sustav učenja na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Možete li nas upoznati s njegovim povijesnim značenjem i ulogom u pravnom studiju? Kada je kanonsko pravo bilo u programu Pravnog fakulteta i zašto?

– Sveučilište je na Zapadu od početaka utočište razuma, intelektualnih tražanja i zdrave znanstvene skeptike. Prema Denifleu,

Katolička crkva do 1400. osnovala je 31 od 44 sveučilišta u Europi, a od ostalih 13 značajan dio osnovan je uz neposrednu ili posrednu (prešutnu) podršku rimskog prvosvećenika. Razum i skepsa na sveučilištu oživotvorili su se izvorno kroz dvije prve materije koje su se studirale: teologiju i kanonsko pravo.

Na isusovačkoj akademiji, u kojoj današnje Zagrebačko sveučilište rado traži uzor, bilo je jednako: kanonsko pravo predavalo se od 1727. Prema tome, njegovo akademsko proučavanje u Zagrebu starije je od današnjega pravnog studija. Na pravnom studiju u Zagrebu jedna od četiri najstarije katedre koje su

osnovane 1776. bila je ona za kanonsko pravo. Među tim katedrama, katedra za kanonsko pravo bila je najstabilnija, dok su ostale u kratkim razdobljima ostajale bez nastavnika, mijenjale ih ili mijenjale svoje oblike. Kanonsko pravo bilo je izvorno obvezan predmet koji je do jozefinskih reformi, kada je postalo njihovom žrtvom, predavao Franjo Milašinčić (1776. – 1784.). U kurikulumu pravnog studija ostalo je u različitim pojavnostima do 1947., i studiralo se intenzivno u sklopu više kolegija, kada je uklonjeno kao ideološki nepodobno, premda ono čini iskon i samu bit Pravnog fakulteta u Zagrebu. I to je činjenica.

Što je kanonsko pravo i kako se doživljava, budući da se radi o skupu pravnih normi unutar Katoličke crkve?

– Najjednostavnije se kanonsko pravo može i tako kvalificirati, no njegov je doseg kudikamo širi od normativnog okvira koji je kao njezin vlastiti namijenjen Katoličkoj crkvi. Do 1918. ono je u određenim opsežnim materijama dio unutarnjeg državnog poretka. Danas, kao i tijekom povijesti, u katoličkim zemljama ono se – što je sasvim prirodno – dodiruje s civilnim pravom i pritom dolazi do njihova prožimanja. Tako je nastala i do danas postojeća čitava jedna disciplina koja se naziva crkvenim pravom (*ius ecclesiasticum*), na

tal. *diritto ecclesiastico*) i koja je različita od kanonskog prava, a proučava odnos civilnog i kanonskog prava. Uzmimo kao primjer takva prožimanja danas u RH kanonsku ženidbu i brak prema obiteljskom pravu, čitav sustav matičarstva (koji se oslanja, kao i u Jugoslaviji, na matice krštenih, vjenčanih i umrlih, dakle, crkvene evidencije o osobnim stajanjima), zatim pravne osobe Katoličke crkve kojima RH priznaje pravnu osobnost, socijalnu i karitativnu djelatnost koja i u RH umnogome počiva na institucionalnoj i neinstitucionalnoj djelatnosti Caritasa i njegovih brojnih ustanova i dr.

Dvije sastavnice Zagrebačkog sveučilišta (KBF i Fakultet filozofije i religijskih znanosti) osnovane su te djeluju i po kanonskom pravu. Kao predsjedniku Odbora za statutarne pitanja, zanimljivo mi je kada one mijenjaju statutarne pravila. Te promjene mora odobriti i Sveta Stolica u kanonskom dijelu, a Sveučilište u Zagrebu samo u civilnom dijelu. Bez oba odobrenja kumulativno nema važećih statutarne pravila.

Kada je kanonsko pravo izbačeno s Pravnog fakulteta u Zagrebu? Kome je smetalo?

– To je bio nevjerovatan obračun s vlastitim korijenima i tradicijom, zatim činjenicama (istinom) te, napokon, konflikt s razumom. Dakako da tako nešto može biti samo plod deformacije. Osim što je katedra za kanonsko pravo bila jedna od prve četiri i prva stabilna katedra, o nedjeljivosti studija prava u Zagrebu od kanonskoga prava možda najbolje svjedoči fond *Rara* u njegovoj knjižnici. To su najvrjednije i najstarije knjige, među kojima ima i poluinakunabula, koje čine ponos fakulteta i njegovoj knjižnici zasigurno daju i trebaju joj ubuduće i formalno dati kvalifikaciju baštinske. Više od 80 posto knjiga iz toga fonda pripada kanonskom pravu. Tese knjige, prije 1947., dakako, nisu pribavljale iz paradnih razloga, zbog kolekcionarstva ili radi dike, već iz praktičnih potreba stu-

dija, jer je kanonska materija izgradila studij prava u Zagrebu i ondje se intenzivno proučavala i predavala studentima. Za to je trebalo imati prikladnu literaturu. Osim navedenoga, to je bio i obračun sa zdravom pameti jer kanonsko-pravni sustav je postojeći i univerzalan te zasigurno pripada među najveće svjetske pravne poredke. Trenutačno ono ima najmanje oko milijardu i tristo milijuna neposrednih adresata u čitavom svijetu. Ukidati kolegij koji ga proučava ili njegovo svrstavanje u sustave iz povijesti nije ni razumno niti odgovara stvarnosti. Sudbina kanonskog prava na pravnom studiju usporediva je sa sudbinom bogoslovnoga fakulteta. Potonji je činio jednu od tri jezgre modernog sveučilišta koje je formalno stasalo u Mažuranićevo doba. Nakon Drugog svjetskog rata, ta bit i jedna od identitetskih jezgara Sveučilišta (što je činjenica) – bogoslovni fakultet, od njega je otkinuta. Može li se to nazivati utočistem razuma?

S kojim ste se izazovima susreli prigodom njegova ponovnog uvođenja? Kako studenti gledaju na ovaj kolegij i jeste li zadovoljni interesom studenata?

– Problem je i apsurd da je na tri pravno-povijesne katedre (uključujući i rimsko pravo) samo dvoje koji imaju formalnu klasičnu formaciju. Formalno neznanje latinskoga i grčkoga tu je poseban apsurd – *contradictio in se*, a kanonsko pravo bez latinskoga ne ide. To je glavni razlog i snažnog posrtaja rimskog (i bizantskog) prava u nas. Jednostavno ne poznaje se jezik (ni pismo). To je i jedan od čimbenika zbog čega kanonsko pravo nije bilo ranije uvedeno.

Druga osoba koja je klasično školovana, profesorica Zrinka Erent-Sunko s Katedre za opću povijest prava i države, dala je tijekom tri godine nemjerljiv doprinos osmišljavanju toga kolegija i njegovu uvođenju jer se neki aspekti kanonskoga prava (izvori, nadležnost, sudovi) izučavaju na kolegiju koji ta katedra izvodi. I ta je katedra tijekom svih tih godina, od 1947. naovamo, očuvala proučavanje kanonskog prava. Da nije bilo profesorice, kolegij o kanonskom pravu ne bi bio uveden, i to je činjenica. Pustimo sad to tko se drugi tu uvukao zbog kakvih sitnih interesa i nekih vjernih htijenja. Izvorni i pravi naziv toga kolegija, koji sam dugo definirao s nizom profesora iz toga i povezanih područja, trebao je biti drukčiji, ali je najprije proceduralnim sprečavanjem i zatim bezumnom silom, koji s materijom nema nikakvu poveznicu, izmijenjen u sadašnji “Kanonsko pravo i hrvatski pravni sustav”, koji uopće ne odražava ono što taj kolegij jest. To je neprosto i ubuduće o tome će se još dosta govoriti.

Tadašnje fakultetsko vodstvo imalo je krajnje korrektni stav prema tome kolegiju, posebno kada je neopravdano i najprizemnijim ideološkim banalnostima, a potaknuto iznutra, što nije kod nas nikakva novina, bio

Nadbiskup Kutleša uručio je Papino odlikovanje viteza Reda svetog Grgura Velikog izv. prof. Ivanu Milotiću
TISKOVNI URED POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

izvrgnut medijskoj neugodi.

Inače, to je izborni kolegij koji dio studenata upisuje zbog znatizelje (dio njih s Crkvom nema doticaj), pa im je – prema njihovim riječima – i to poticaj, dio jer osjeća potrebu upoznati se s kanonskim poretkom shvaćajući da je riječ o materiji koja je važna i vrijedna te koju je dobro upoznati barem u osnovnim crtama, dok dio – moram reći – dolazi s malo dubljim uvidom u materiju, posebno u učiteljstvo Crkve. Međutim, znakovito je, i to čini zadovoljstvo, što otpočetak na predavanjima često imam veći broj slušača nego studenata koji su taj kolegij upisali. Prve godine držao sam ga sâm, no eksponencijalni rast i broja studenata i interesa brzo je privukao pažnju i nastojanje da se netko tko s tim veze nema, dapače koji je sve učinio da se kolegij ne uvede, sada ovamo uvuče.

Napokon, na tome kolegiju ne predajem ništa teorijsko i suhoparno. Nastojim studentima iznijeti ono aktualno, praksu – ono što se baš u tome trenutku događa u odnosima Crkve i RH, te kazivati što su izazovi, problemi, kako se rješavaju kod nas i koje su mogućnosti, kako se to rješava drugdje, kako s obzirom na EU i sl.

Postoje li u praksi dodirne točke kanonskog prava i pravnog sustava Republike Hrvatske?

– Ne samo da postoje dodirne točke, nego se ta dva poretka u RH i prožimaju u mnogim stvarima. To se događa i podosta često te, kako vrijeme odmiche, u sve većoj mjeri, što je i očekivano jer odnosi Crkve i RH, osim što postaju složeniji, sve se više nadovezuju jedan na drugoga u nizu područja koja ne pripadaju samo onoj tradicionalnoj sferi

odnosa tih dvaju čimbenika i njihovih poredaka. Primjerice, u području socijalne djelatnosti shvaćene u najširem smislu i skrbi za najranjivije pripadnike društva, raspolaganju imovinom, statusnom pravu, pravnim sljedništvima, elektroničkim medijima, u zdravstvu, trgovačkih društava i dr.

Ako se usredotočimo na sveučilište, i ovdje dolazi do takva prožimanja. Sve sastavnice hrvatskih sveučilišta koje su osnovane po kanonskom pravu, osim dekana i prodekana kao odraz civilnoga prava, imaju još jednu službu – velikoga kancelara. Katolički bogoslovni fakulteti pravne su osobe s mješovitom naravi, tj. za razliku od klasičnih civilnih fakulteta (sveučilišnih sastavnica), koji imaju samo civilnu dimenziju i osobnost, oni imaju i kanonsku. Među ostalim, njihova kanonska narav i specifičnost ogleda se u službi velikog kancelara. Nijedan civilni fakultet nema je. Prema tome, veliki kancelar izričaj je kanonske naravi pa njegove ovlasti, samim time, postoje isključivo u kanonskoj dimenziji, tj. u kanonskom dijelu mješovite osobnosti.

Papa Franjo dodijelio vam je odlikovanje viteza Reda sv. Grgura Velikoga. Odluku o dodjeli odlikovanja donio je 11. kolovoza ove godine, ali vijest je objavljena tek u listopadu. O kakvom odlikovanju je riječ?

– Zapravo riječ je o državnom odlikovanju Svete Stolice koju osobno dodjeljuje rimski prvosvećenik kao osnivač i poglavar Reda sv. Grgura Velikoga. To je hijerarhijski najviše odlikovanje Svete Stolice koje može dobiti laik koji nije državni poglavar. Ono se dodjeljuje iznimno rijetko i s kriterijem. Poslije sam do-

znao da mu prethodi i ispitni postupak o kandidatu, što svemu dodatno daje na težini i pouzdanosti.

Odlikovanje ste primili za izniman doprinos u promicanju kanonskopravne znatnosti u Republici Hrvatskoj i proučavanje povijesti Crkve u Istri. Već godinama svoje znanje i energiju stavljate u službu Crkve, kako Porečke i Pulske biskupije, tako i Hrvatske biskupske konferencije, u kojoj ste član različitih komisija i vijeća.

– U obrazloženju odlikovanja navodi se niz doprinosa, ali ovdje bih ipak najviše naglasio da mi je dodijeljeno kao obnovitelju discipline o prožimanju kanonskog i civilnog prava na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Sveta Stolica ima pouzdan i cjelovit uvid u uvođenje toga kolegija i njegov sadržaj (silab), ali i iritacije koje su pojedinci činili kako ne bi bio uveden. To od-

likovanje stoga ponajviše shvaćam kao podstrek za nepokolebljivost i izdržljivost, ali i kao *ius respondendi ex auctoritate pontificis Romani*. To je studentima i meni važno: da znaju da je ono što predajem i što zajedno radimo pokriveno autoritetom (autorizirano) od rimskog prvosvećenika koji je – *nota bene* – vrhovni zakonodavac i sudac u kanonskom području.

Što znači biti vitez Reda sv. Grgura Velikog? Postoje li vanjski znakovi toga odlikovanja?

– Kod toga odlikovanja ništa izvanjsko nije bitno, premda je, dakako, važno. Bit odlikovanja je, usudio bih se reći, ono “iza fizike” i bilo kakva opredmećenja, a sastoji se u prepoznavanju, priznavanju i dodjeli kao takvoj te, povrh svega, autorizaciji djelovanja odlikovanoga od rimskoga prvosvećenika i Svete Stolice.

Vanjski znakovi su bila na pergameni koju izdaje rimski prvosvećenik, a potpisuje državni tajnik Svete Stolice, odličje, sablja i specifično te prepoznatljivo odijelo, mala knjižica s uputama te neke simbolične, ali posebno ugodne i meni drage povlastice u Državi Vatikanskoga Grada.

Kako ste se osjećali kada ste obaviješteni da vas je odlikovao papa Franjo?

– Mogućnost bilo kakva uzvrata ili prepoznavanja izvan je svakog poimanja kada se nečim bavite predano, pošteno i uvjerenjem jer je samo to djelovanje dovoljno ispunjujuće, koliko god ponekad bilo skopčano spoteškoćama i iritacijama. Osjećaj kada mi je dojavljeno o odlikovanju možda ponajbolje oslikava ona sekundna-dvije nijeme nevjerice prije nego sam išta izustio i zamolio za objašnjenje. Na svečanom večernjem

misnom slavlju na svetkovinu sv. Maura biskupa, 21. studenoga, u porečkoj katedrali, apostolski administrator Porečke i Pulske biskupije, nadbiskup Dražen Kutleša, predao vam je Papino odličje viteškog Reda sv. Grgura Velikog. Od čega se ono sastoji?

– Odličje se sastoji od malteškog križa sa slikom svetoga Grgura Velikog u sredini na prednjoj strani. Na stražnjoj strani zapisano je geslo *Pro Deo et Principe*. Iznad križa nalazi se lovorova kruna zele-noga sjaja ovješena o crvenu vrpču zlatnog obruba. Upravo u geslu nalazim najveći simboliku i podudarnost u njegovoj biti s mojim djelovanjem.

Među poznatim osobama kojima je dodijeljeno ovo odlikovanje su Otto von Habsburg, Gilbert Keith Chesterton i drugi uglednici. Što za vas znači ovo odlikovanje i koliku odgovornost ono nosi?

– Podatak o osobama koje su odlikovane, pa i o ovoj dvojici, sam po sebi govori dovoljno. Nema se tu što dodati ili oduzeti. Odlikovanje Reda sv. Grgura Velikog sa sobom ne nosi posebne obveze ili zahtjeve. Njegova funkcija je drukčija – prepoznati i istaknuti osobu te na neki način autorizirati njezino djelovanje. Drugim osobama rimski prvosvećenik dodijelio je to odlikovanje zbog djelovanja koja uglavnom nisu bila pravna. Kao pravniku, činjenica da je rimski prvosvećenik na čelu Reda sv. Grgura Velikog i da baš on, koji je vrhovni kanonski sudac i zakonodavac, meni dodjeljuje odlikovanje za službu u kanonskom pravnom području predstavlja nemjerljivo priznanje i zadovoljstvo u osobnom i profesionalnom (znanstvenom) smislu.

“

Riječ je o državnom odlikovanju Svete Stolice koju osobno dodjeljuje rimski prvosvećenik kao osnivač i poglavar Reda sv. Grgura Velikoga. To je hijerarhijski najviše odlikovanje Svete Stolice koje može dobiti laik koji nije državni poglavar. Ono se dodjeljuje iznimno rijetko i s kriterijem

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET
raspisuje

NATJEČAJ
za izbor

1. nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na odgovarajuće radno mjesto **izvanrednog profesora** za puno radno vrijeme, na neodređeno vrijeme za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filologija, grana romanistika na *Odsjeku za talijanski jezik i književnost* – jedan izvršitelj
2. nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na odgovarajuće radno mjesto **izvanrednog profesora** za puno radno vrijeme, na neodređeno vrijeme za znanstveno područje društvenih znanosti, polje pedagogija na *Odsjeku za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* – jedan izvršitelj
3. nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto **docenta** za puno radno vrijeme, na neodređeno vrijeme za znanstveno područje društvenih znanosti, polje psihologija, grana razvojna psihologija i klinička i zdravstvena psihologija, *za potrebe integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija Vojno pomorstvo* – jedan izvršitelj
4. nastavnika u nastavno zvanje i na radno mjesto **predavača** za puno radno vrijeme na određeno vrijeme do povratka privremeno nenazočne zaposlenice, za znanstveno područje društvenih znanosti, polje pedagogija na *Odsjeku za pedagogiju* – jedan izvršitelj
5. nastavnika u **naslovno** nastavno zvanje **predavača** za znanstveno područje interdisciplinarnih znanosti, polje obrazovne znanosti (pedagogija, glazbena umjetnost) na *Odsjeku za rani i predškolski odgoj i obrazovanje*
Svi pristupnici ovog natječaja trebaju ispunjavati uvjete utvrđene odredbama Zakona o radu (NN 93/14 i 98/19) i Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17) i na njemu utemeljenim propisima.
Svi pristupnici su dužni dostaviti odgovarajuće dokaze o ispunjavanju navedenih uvjeta.
Natječaj se objavljuje na službenim mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta u Splitu, u Narodnim novinama, Slobodnoj Dalmaciji, u EURAXESS-u i Zavodu za zapošljavanje.
Rok za podnošenje prijava je trideset (30) dana od dana posljednje objave natječaja.
Cjeloviti tekst ovog natječaja i detaljnije informacije objavljene su na mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta u Splitu <https://www.ffst.unist.hr/>

SVEUČILIŠTE U SPLITU
Podružnica
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija
raspisuje

NATJEČAJ
za izbor

- jednog izvršitelja u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docent, u području društvenih znanosti, polje kineziologija na Katedri za društveno-humanističke znanosti,
- za izbor jednog izvršitelja u naslovno nastavno zvanje predavač u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana radiologija na Katedri za radiološku tehnologiju.
Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, <http://ozs.unist.hr>
PROČELNIK
Prof. dr. sc. Stipan Janković
KLASA: 112-01/21-01/06
URBOJ: 2181-228-103/1-21-29
Split, 15. prosinca 2021. godine

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAĐEVINSKI FAKULTET
Fra Andrije Kačića Miošića 26
10001 ZAGREB
raspisuje

NATJEČAJ
za izbor nastavnika (m/ž)

- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju izvanredni profesor, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje građevinarstvo, znanstvena grana geotehnika, na neodređeno vrijeme, s punim

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA
Zagreb, Unska 3
raspisuje
NATJEČAJ

za izbor u zvanja i na radna mjesta:
1. Nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju redoviti profesor u trajnom zvanju – 3 izvršitelja na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom,
2. Nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju redoviti profesor – 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom,
3. Nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju izvanredni profesor – 2 izvršitelja na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom,
4. Suradnika u suradničkom zvanju poslijedoktorand – 1 izvršitelj na određeno vrijeme s punim radnim vremenom.
Rok za prijavu je 30 dana od dana objave natječaja.
Uvjeti rada i ostali detalji natječaja za pojedinačna radna mjesta nalaze se na stranici www.fer.hr

KLASA: 112-01/21-01/13
URBROJ: 251-378-04-21-4
Zagreb, 17. prosinca 2021.
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU,
Učiteljski fakultet, Savska cesta 77, Zagreb,
RASPISUJE

NATJEČAJ za izbor u:

1. znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju – redoviti profesor – prvi izbor, u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstveno polje: filologija, znanstvena grana: kroatistika, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom - 1 izvršitelj (m/ž)
2. znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju – redoviti profesor – prvi izbor, u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstveno polje: filologija, znanstvena grana: kroatistika, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom - 1 izvršitelj (m/ž)
3. znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju – docent, u znanstvenom području društvenih znanosti, znanstveno polje: pedagogija, na Odsjeku za obrazovne studije Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom - 1 izvršitelj (m/ž)
4. suradničko zvanje i na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju – asistent, u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstveno polje: filologija, znanstvena grana: kroatistika, na Katedri za hrvatski jezik i književnost, scensku i medijsku kulturu, na određeno vrijeme, s punim radnim vremenom - 1 izvršitelj (m/ž)
5. naslovno nastavno zvanje predavač u znanstvenom području humanističkih znanosti, znanstveno polje: filologija, znanstvena grana: anglistika – 1 izvršitelj (m/ž)
6. naslovno nastavno zvanje predavač u znanstvenom području društvenih znanosti, znanstveno polje: informacijske i komunikacijske znanosti – 1 izvršitelj (m/ž)
7. naslovno nastavno zvanje predavač u umjetničkom području, umjetničko polje: glazbena umjetnost, umjetnička grana: reprodukcija glazbe (dirigiranje, pjevanje, sviranje) – 1 izvršitelj (m/ž).
Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Učiteljskog fakulteta <https://www.ufzg.unizg.hr/uciteljski-fakultet-sveucilista-u-zagrebu/natjecaji/>
Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta dostavljaju se u roku od 30 dana od objave natječaja na navedenu adresu, s naznakom: »Za natječaj-Kadrovska služba«. Zakašnjele prijave i prijave bez dokaza o traženim uvjetima neće se razmatrati.
Pristupnici će biti obaviješteni o rezultatima izbora.“

radnim vremenom

- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju docent, za znanstveno područje tehničke znanosti, znanstveno polje građevinarstvo, znanstvena grana prometnice, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom

Rok natječaja 30 dana.
Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Građevinskog fakulteta: http://www.grad.unizg.hr/o_fakultetu/natjecaj

Na temelju Pravilnika o mjerilima i postupku dodjele potpore Zaklade Filozofskog fakulteta u Splitu, „MARULUS“ (u daljnjem tekstu: Pravilnik) te Odluke Upravnog odbora Zaklade Filozofskog fakulteta u Splitu „MARULUS“ (u daljnjem tekstu: Zaklada) o utvrđivanju potrebnog broja ECTS-a, kao uvjeta za ostvarivanje prava na dodjelu stipendija, sukladno članku 4. Pravilnika i Odluke Upravnog odbora Zaklade o utvrđivanju obveznih natječajnih uvjeta sukladno članku 9. Pravilnika, donesenih dana 23. siječnja 2019. godine, Upravni odbor Zaklade raspisuje

NATJEČAJ

**ZA DODJELU NOVČANIH POTPORA
DOKTORANDIMA ZA AKADEMSKU
GODINU 2021./2022.**

Za akademsku godinu 2021./2022. dodijelit će se najviše 20 novčanih potpora (u daljnjem tekstu: Stipendija) doktorandima sveučilišnog poslijediplomskog studija Humanističke znanosti na Filozofskom fakultetu u Splitu (u daljnjem tekstu: doktorski studij).
Stipendija se dodjeljuje jednokratno za jedan semestar i to za akad. godinu 2021./22. Iznos Stipendije utvrđuje se ovisno o broju kandidata i raspoloživom stanju sredstava Zaklade.
Natječaj traje od dana objave na službenim mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta u Splitu do, zaključno, 31. siječnja 2022.
Zahtjevi za dodjelu Stipendije dostavljaju se poštom preporučeno u otvorenom natječajnom roku na adresu: Filozofski fakultet u Splitu, Poljička cesta 35, 21 000 Split, s naznakom "Za natječaj za dodjelu Stipendije Zaklade" ili se predaju na istoj adresi u pisarnici.
Cjeloviti tekst ovog natječaja i detaljnije informacije objavljene su na mrežnim stranicama Filozofskog fakulteta u Splitu <https://www.ffst.unist.hr/>

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FAKULTET GRAĐEVINARSTVA,
ARHITEKTURE I GEODEZIJE
poništava dio javnog natječaja

1. za izbor jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Arhitektura i urbanizam na Katedri za zgradarstvo (vanjska suradnja).
**SVEUČILIŠTE U SPLITU
FAKULTET GRAĐEVINARSTVA,
ARHITEKTURE I GEODEZIJE
raspisuje
JAVNI NATJEČAJ**
1. za izbor jednog suradnika na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju asistent za znanstveno područje Prirodne znanosti, znanstveno polje Matematika na određeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za geometriju.
2. za izbor jednog nastavnika na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanredni profesor za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za betonske konstrukcije i mostove.
3. za izbor jednog nastavnika na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanredni profesor za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za teoriju konstrukcija.
4. za izbor jednog suradnika na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju poslijedoktorand za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija na određeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za geodeziju i geoinformatiku.
Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu: www.gradst.unist.hr

Klasa: 112-01/21-01/0001
Ur. broj: 2181-198-04-04-21-0006
Split, 20. prosinca 2021. godine
**SVEUČILIŠTE U SPLITU
MEDICINSKI FAKULTET**

**objavljuje
NATJEČAJ**

I. ZA IZBOR U ZVANJA I NA RADNA MJESTA
- jednog nastavnika u znanstveno – nastavnom zvanju i na radnom mjestu redovitog profesora u trajnom zvanju na neodređeno vrijeme s nepunim radnim vremenom za područje biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana fiziologija čovjeka na Katedri za fiziologiju.
- jednog nastavnika u znanstveno – nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanrednog profesora na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom za područje biomedicine i zdravstva, polje dentalna medicina, grana endodoncija i restaurativna dentalna medicina na Katedri za restaurativnu dentalnu medicinu i endodonciju.
- jednog nastavnika u znanstveno – nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanrednog profesora na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom za područje biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana genetika, genomika i proteomika čovjeka na Katedri za imunologiju i medicinsku genetiku.
- jednog nastavnika u znanstveno – nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanrednog profesora na neodređeno vrijeme s nepunim radnim vremenom za područje biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana pedijatrija na Katedri za pedijatriju.
Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Medicinskog fakulteta u Splitu, www.mfst.unist.hr

WEB-APLIKACIJA DONATQR

Cilj je učiniti doniranje dijelom svakodnevnog života

Obavljajući kupnju, usput kupite i ono što ste odlučili donirati i to obilježite u aplikaciji. Nakon završetka kupnje ostavite donirano na posebno obilježenome mjestu, aplikacija obavještava udrugu i ona dolazi prikupiti donaciju

PIŠE MILA PULJIZ

DonatQR čini tim od 6 ljudi koji su se upoznali i povezali prošle godine na Hack4Split natjecanju. Josip Bartulović, Matej Kožica, Veselko Sprčić i Adriano Dijan studenti su Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, Marija Domikulić je prije tri mjeseca diplomirala studij Poslovne ekonomije, smjer Financijski menadžment na splitskom Ekonomskom fakultetu, dok je Michael Feer Englez sa splitskom adresom i direktor društvenog poduzeća "Ensoco".

U javnost su prvi put sa svojim zajedničkim projektom, odnosno web-aplikacijom, izišli na blagdan sv. Nikole, i to u obliku humanitarne akcije. Ovom prvom akcijom, ekipa DonatQR od-

Josip Bartulović, Marija Domikulić, Sara Šarić, Michael Feer i Veselko Sprčić

JOŠKO ŠUPIĆ/CROPIX

Štand Startup grupa DonatQR

JOŠKO ŠUPIĆ/CROPIX

Mentor Startup grupe DonatQR Michael Feer

JOŠKO ŠUPIĆ/CROPIX

lučila je pomoći djeci iz Doma "Maestral".

- Sami koncept darivanja je jednostavan: osoba bi došla do nas i skenirala QR kod koristeći kameru svog mobitela. Naime, izložili smo 90 QR kodova, a svaki od njih je sadržavao listu božićnih želja pojedinog djeteta u "Maestralu". Nakon što bi osoba skenirala kod i pogledala listu, odabrala bi koji(e) od poklona želi kupiti i donirati. Sve se to biralo u aplikaciji tako da smo u svakom trenutku znali koliko darova je donirano, koliko ih je u procesu kupnje i koliko nam ih još nedostaje.

Nakon što poklon kupe, vratili bi se do nas, mi bismo poklon zamotali, a oni ostavili božićnu čestitku.

Jako jednostavno i pristupačno. Te iste večeri poklone smo odnijeli u domove, a djeca su ih sljedeće jutro pronašla ispod svog božićnog drvca - objasnila nam je Marija Domikulić.

Ova akcija uvod je u ono što ova grupa mladih ljudi planira, njima je cilj učiniti doniranje dijelom svakodnevnog života, i to suradujući s udrugama i maloprodajnim lancima, od doniranja hrane pa sve do građevinskog materijala.

- Na ulasku u trgovinu skenirate QR kod svojim mobitelom. Na mobitelu vam se prikaze kampanja udruge u potrebi. Obavljajući kupnju za sebe, usput kupite i ono što ste odlučili donirati i to obilježite u aplikaciji.

Nakon završetka kupnje ostavite donirano na posebno obilježenome mjestu u trgovini. Aplikacija obavještava udrugu o donaciji te udruga dolazi prikupiti donaciju - kazala je Marija. A mi im samo možemo poželjeti puno sreće u daljnjem radu!

SVEUČILIŠNI CHEERLEADING NA KAMPUSU

Sport je zajednički jezik svim ljudima

Ponosni smo što svoje prve korake kao sveučilišni sport činimo upravo na Sveučilištu u Splitu, koje nam je omogućilo treniranje u sportskoj dvorani na Kampusu - ističe Gabrijela Matić, inače studentica doktorskog studija

Sveučilišni cheerleading novi je projekt koji financira Studentski zbor u Splitu. Sam projekt je osmislila Gabrijela Matić, studentica doktorskoga studija na Sveučilištu u Splitu. Ona je trenerica cheerleadinga, licencirana od strane Hrvatske olimpijske akademije. Kako je cheerleading službeno proglašen olimpijskim sportom, tako je uvršten i u natjecanja Međunarodnoga sveučilišnog sportskog saveza.

- Split je oduvijek bio sinonim za uspješne sportaše, a naše sveučilište zasigurno je prepuno talenata. Mnogi smatraju kako cheerleading pripada tradiciji Amerikana-

ca, no sport je zajednički jezik svim ljudima. Ponosni smo što svoje prve korake kao sveučilišni sport činimo upravo na Sveučilištu u Splitu, koje nam je omogućilo treniranje u sportskoj dvorani na Kampusu - kazala nam je Gabrijela.

Želja UniSt Cheera jest predstaviti novi sveučilišni sportski program i omogućiti studentima sudjelovanje u novom olimpijskom sportu. Trenira se ozbiljno, predano i na vrlo zahtjevnoj razini.

- Nismo samo zabavna točka na poluvremenu utakmice, mi smo sportaši, a prijaviti se mogu svi zainteresirani studenti. Cheerleading je jedan

od najinkluзивnijih sportova. U cheerleadingu zaista vrijedi ona: "Svi za jednog, jedan za sve!" Svoj život i sigurnost do slovo stavljate u ruke svojih suigrača, fizički stojite jedan na drugome, bacate se i vjerujete da će vas suigrači uhvatiti, uvijek radite kao tim! Pozivamo vas stoga da nam se pridružite u izgradnji tima koji će ispisati povijesne stranice sveučilišnog sporta - zaključila je.

Svoj prvi nastup održali su na Kampusu u sklopu studentskih sportskih subota, a rekli su nam da su jedva čekali izići pred publiku i predstaviti boje Sveučilišta na najbolji mogući način, i to navijajući, ali ne za

pobjednike, nego za Sveučilište, za sport, za studente.

Cilj je projekta upoznati studente s novim sveučilišnim sportskim programom, educirati ih i oformiti tim koji će predstavljati Sveučilište u Splitu na brojnim manifestacijama natjecateljskog i nena-tjecateljskog tipa te omogućiti studentima da se na zabavan način i uz vesele ritmove bave sportskom aktivnošću koja će unaprijediti njihov sportski i timski duh.

- Međunarodni sportski sveučilišni savez organizira Svjetsko sveučilišno natjecanje u Grčkoj, u studenome 2022. godine, a mi vjerujemo kako ćemo do tada imati spreman pobjednički tim Sveučilišta u Splitu. Možete nas pronaći na Instagram stranici UniSt Cheer ili svratite nedjeljom na Kampus i zaplešite s nama. Svi ste dobrodošli! - poručila je Gabrijela.

MILA PULJIZ

ODRŽAN SVEUČILIŠNI DAN E-UČENJA

Kako smo odgovorili na izazove nastave u pandemiji

Centar za e-učenje definitivno je jedna od perjanica Srca - izjavio je ravnatelj Ivan Marić

Srce je putem sustava za webinare virtualno održalo Sveučilišni dan e-učenja

SVEUČILIŠNI RAČUNSKI CENTAR

Novo sučelje portala Hrčak pušteno u produkcijski rad

Hrčak je modularan i proširiv te jednostavan za uporabu i uredništvima i krajnjim korisnicima. Uredništvima je dostupan alat s kojim mogu upravljati procesom uređivanja, od zaprimanja radova, preko komunikacije s recenzentima do objave

Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu – Srce pustio je 9. prosinca u produkcijski rad novo javno sučelje Portala hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa – Hrčak, središnjeg portala koji na jednom mjestu okuplja hrvatske znanstvene i stručne časopise u otvorenom pristupu. Hrčak je prvi put predstavljen javnosti 7. veljače 2006. godine, a tijekom godina postao je perjanica otvorenog pristupa u Hrvatskoj, koja značajno pridonosi međunarodnoj vidljivosti i promociji hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa, kao i hrvatskog istraživačkog prostora u cjelini. Trenutačno je

u Hrčak uvršteno 511 časopisa te je korisnicima u otvorenom pristupu dostupno više od 244 tisuće objavljenih radova s cjelovitim tekstom.

Unaprjeđenja i redizajn

Draženko Celjak, predstojnik Sektora za upravljanje podacima Srca, istaknuo je kako je “Hrčak tijekom godina stekao iznimnu popularnost, koja se očituje u više od 78 tisuća dnevnih posjeta portalu u 2021. godini. Imajući na umu potrebe korisnika portala, nužnost osuvremenjivanja dizajna javnog sučelja, kao i tehnoloških rješenja kojima je portal realiziran, postala je neupitna. Stoga je naš tim u ovoj godini radio s jedne stra-

ne na tehnološkim unaprjeđenjima javnog sučelja portala koja pojednostavljaju i olakšavaju daljnji proces razvoja i održavanja portala, a s druge strane i na redizajnu sučelja, koje će biti prilagođeno prikazu na različitim vrstama uređaja (tzv. responzivni dizajn) te usklađeno s pravilima digitalne pristupačnosti. Tehnološka unaprjeđenja uključuju prelazak na Laravel programsku okolinu prikladnu za razvoj PHP aplikacija te implementaciju novih funkcionalnosti portala”.

Novo javno sučelje Hrčka dostupno je na adresi <https://hrcak.srce.hr/>, a sam Hrčak je zamišljen i napravljen kao modularan i proširiv te jed-

“

Osim portala, Hrčak je usluga koja obuhvaća i tehničku podršku za OJS (Open Journal System), sustav koji uredništvima nudi mogućnost cijelog procesa prijave i recenziranja radova te objave časopisa kroz jedno sučelje

nostavan za uporabu i uredništvima i krajnjim korisnicima. Uredništvima časopisa dostupan je alat s kojim mogu upravljati procesom uređivanja svojeg časopisa od zaprimanja radova od autora, preko komunikacije s recenzentima do objave konačne verzije rada, a Srce za urednike redovito priprema i održava edukacije. U daljnjem nastavku razvoja i održavanja Hrčka očekuje se implementacija novih funkcionalnosti (npr. javno dostupna evidencija zaprimljenih zahtjeva za uvrštavanje časopisa u Hrčak i donesenih odluka) s ciljem daljnjeg unaprjeđenja portala.

Stručni tim Srca koji brine o Hrčku osluškuje potre-

Ravnatelj Srca, Ivan Marić

Sveučilišni dan e-učenja obilježen je 9. prosinca putem sustava za webinare Srca. Dan e-učenja događanje je Srca koje se tradicionalno održava s namjerom da se akademskoj zajednici, prvenstveno nastavnicima Sveučilišta u Zagrebu, pruži mogućnost razmjene iskustava i stjecanja novih spoznaja o primjeni informacijskih i komunikacijskih tehnologija i tehnologija e-učenja u obrazovnom procesu.

Ravnatelj Srca **Ivan Marić** u svome je pozdravnom govoru istaknuo:

“U Srcu s ponosom ističemo da već 50 godina nastavnicima, studentima, istraživačima, upravama visokih učilišta, ministarstvu, agencijama i drugima uspješno pružamo kvalitetnu podršku u učinkovitoj uporabi informacijskih i komunikacijskih tehnologija, pri tome osiguravajući čitav set odgovarajućih, dostupnih, pouzdanih i sigurnih infrastrukture te digitalnih usluga koje odgovaraju potrebama korisnika. Jedan od temelja na kojima Srce počiva jesu i centri kompetencija i centri izvrsnosti iz različitih područja e-infrastrukture, a Centar za e-učenje Srca definitivno je jedna od perjanica Srca. Svojim radom u proteklih 14 godina zaslužio je epitet najvećeg i nacionalnog centra za e-učenje u Hrvatskoj.”

Centar za e-učenje Srca obilježio je svoju četrnaestu obljetnicu djelovanja u pružanju kontinuirane podrške visokoškolskim ustanovama, nastavnicima i studentima

50 srce

Sudionicima su predstavljene obrazovne aktivnosti Srca

Prisutnima su predstavljene obrazovne aktivnosti Srca kojima je naglašena podrška koju svojim korisnicima pruža Centar za e-učenje i tečajevi koje Srce omogućava nastavnicima i studentima.

Prednosti i nedostaci

Središnji dio Sveučilišnog dana e-učenja činio je panel “**Studenti i nastava u pandemiji**”, na kojemu se sa studentima, nastavnicima i čelnicima ustanova raspravljalo o tome kako su se studenti snašli u nastavi tijekom pandemije, o njihovim iskustvima te prednostima i nedostacima primjene digitalnih tehnologija u obrazovanju. Razgovaralo se koliko su digitalne tehnologije utjecale na njihov način učenja i sudjelovanja u nastavi te nedostaje li im učionička nastava i odlazak na fakultet. Na početku panela, kao uvod u raspravu, predstavljani su rezultati istraživanja koje je provela Agencija za znanost i visoko obrazovanje o učincima pandemije bolesti COVID-19 na iskustvo studiranja.

Panelisti su bili sa Sveučilišta u Zagrebu: prof. dr. sc. **Mari-**

na Ajduković s Pravnog fakulteta, prof. dr. sc. **Nina Begičević Redep**, dekanica Fakulteta organizacije i informatike, prof. dr. sc. **Tomislav Rolich**, prodekan za nastavu Tekstilno-tehnološkog fakulteta, dr. sc. **Daniel Domović**, poslijedoktorand Tekstilno-tehnološkog fakulteta, **Luka Cavaliere Lokas**, predsjednik Studentskog zbora Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, **Anton Novaković**, student četvrte godine Stomatološkog fakulteta, i **Korina Srpak**, studentica druge godine Medicinskog fakulteta.

Raspravom je istaknuto da rezultati istraživanja dobro prikazuju situaciju u nastavi i potvrđuju da je pandemija uzrokovala visoku razinu stresa i brojne prilagodbe, na što ukazuje i podatak od 52 posto studenata koji svoje mentalno zdravlje doživljavaju lošijim ili puno lošijim u odnosu na razdoblje prije pandemije. Posebice im nedostaje socijalni kontakt s drugim studentima, ali i mogućnost veće interakcije s nastavnicima. Unatoč tome, mogućnost prilagodbe i integriranja kod mladih je bolja.

Čak 64 posto studenata ne zna postoji li dostupna usluga psihološke pomoći na njihovu visokom učilištu, dok je 16 posto studenata reklo da ne postoji

Međutim, 64 posto studenata ne zna postoji li dostupna usluga psihološke pomoći na njihovu visokom učilištu, dok je 16 posto studenata reklo da ne postoji. To su podaci koje svakako treba mijenjati. Potrebno je pojačati dostupnost i vidljivost psiholoških savjetovališta, kao i donijeti nacionalnu strategiju za zaštitu mentalnog zdravlja. Tijekom panela je istaknuto i da je nastavnicima nužno osigurati kontinuiranu podršku i edukaciju ne samo u radu s di-

gitalnim tehnologijama nego i u njihovoj implementaciji u nastavu na pravilan i kvalitetan način. Pri tome svakako treba uzeti u obzir heterogenost studija i studenata te treba dobro procijeniti koji je odgovarajući model nastave i na koji način ga provesti za svako područje, za svaki studijski program, za svaku razinu studija. Povratak na “staro”, odnosno čistu učioničku nastavu, nemoguć je jer je potrebno ići u skladu s vremenom u kojem živimo i iskoristiti naučeno u krizi, kao i prilagoditi nastavu potrebama današnjeg društva i digitalnog doba. S time su se složili i studenti koji smatraju da su digitalne tehnologije sastavni dio obrazovnog procesa, kao hibridni oblik nastave u kojem je dio nastave online, a dio u učionici.

Online izazovi

Nakon toga je slijedilo predstavljanje **četiriju fakulteta Sveučilišta u Zagrebu** – Pravnog fakulteta, Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta, Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta i Geodetskog fakulteta – koji su

se predstaviti odabranim e-kolegijem kao primjerom dobre prakse i svojim načinom implementacije e-učenja. Prodekani za nastavu tih fakulteta predstavili su kako su njihove ustanove odgovorile na izazov prelaska na online nastavu zbog pandemije COVID-19. Ovom prigodom i Centar za e-učenje Srca obilježio je svoju četrnaestu obljetnicu djelovanja u pružanju kontinuirane podrške visokoškolskim ustanovama, nastavnicima i studentima u području e-učenja.

Centar za e-učenje Srca aktivno i predano radi na osiguravanju kvalitete i dostupnosti tehnologija e-učenja za sustav visokog obrazovanja te posebnu pažnju posvećuje podršci korisnicima, posebice nastavnicima, kojima je kvalitetna podrška Centra svakodnevno osigurana i dostupna, kao i stručno usavršavanje u radu s tehnologijama i njihovoj implementaciji u obrazovni proces. Danas Centar za e-učenje djeluje kao nacionalni centar za ustanove u sustavu visokog obrazovanja. Na sustavu Merlin samo za ovu akademsku godinu otvoreno je više od 27.000 e-kolegija, a sustav koristi preko 9500 nastavnika i više od 83.000 studenata s 94 ustanove iz sustava visokog obrazovanja.

SRCE

Rezultati istraživanja potvrđuju da je pandemija uzrokovala visoku razinu stresa i brojne prilagodbe, 52 posto studenata svoje mentalno zdravlje doživljava lošijim ili puno lošijim u odnosu na razdoblje prije pandemije

Portal Hrvčak trenutačno ima uvršteno 511 časopisa te 244 tisuće objavljenih radova u otvorenom pristupu dostupno s cjelovitim tekstom

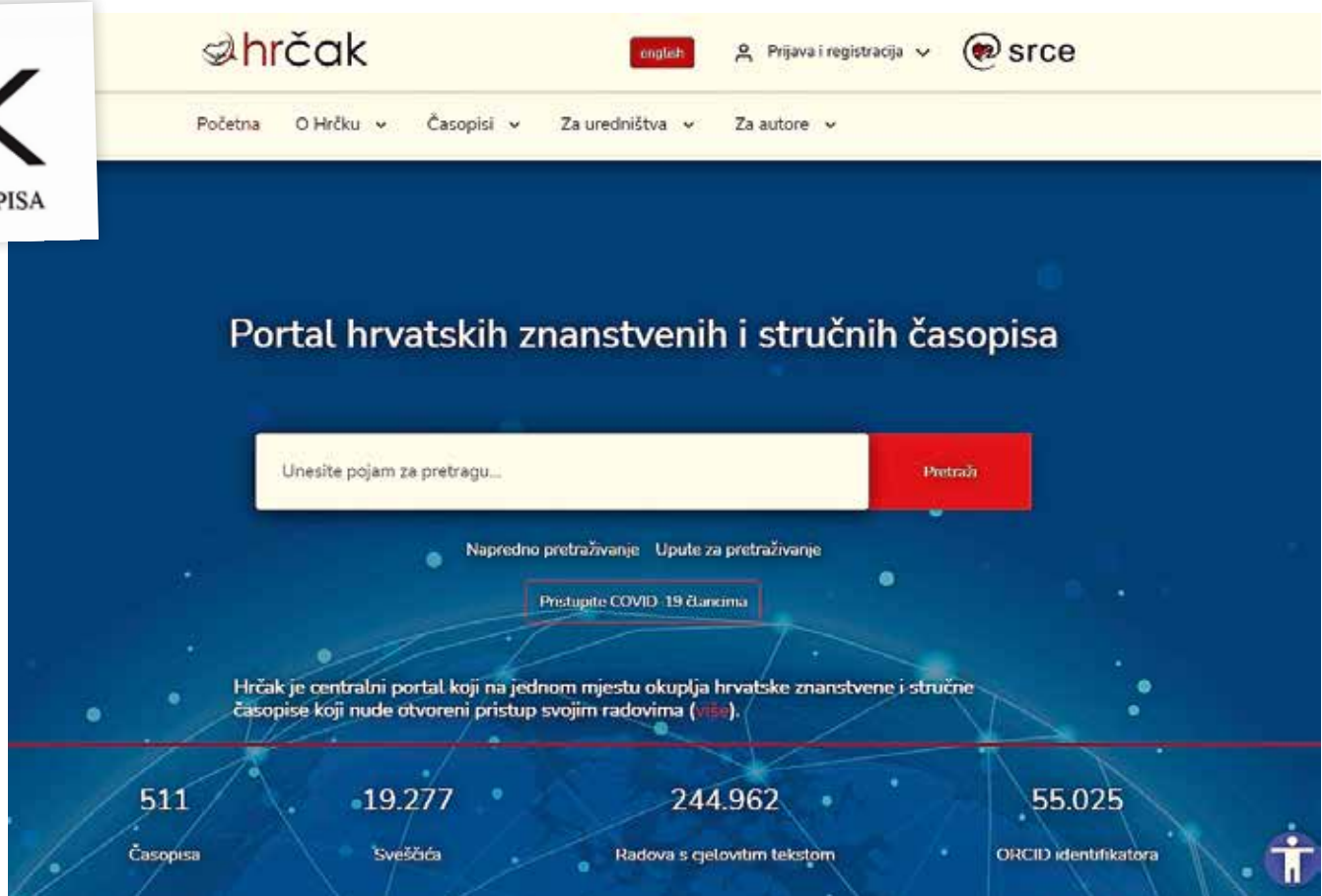
be uredništva znanstvenih i stručnih časopisa te trendove modernog izdavaštva i redovito implementira nove funkcionalnosti portala. Tako je modernizacija javnog sučelja portala nastavak aktivnosti iz 2020. godine, u kojoj je bila napravljena nova inačica sučelja za administriranje časopisa u Hrčku, pri čemu je dodana podrška za objavu podataka uz radove, a sučelje je modernizirano i usklađeno sa smjernicama digitalne pristupačnosti.

Tehnička podrška

Osim portala, Hrčak je usluga koja obuhvaća i tehničku podršku za OJS (Open Journal System), sustav koji uredništvima nudi mogućnost cijelog procesa prijave i recenziranja radova te objave časopisa kroz jedno sučelje. Valja istaknuti i kontinuirani rad na interoperabilnosti Hrčka, koja, na primjer, obu-

Novo javno sučelje Hrčka dostupno je na adresi https://hrcak.srce.hr

Hrčak je tijekom godina stekao iznimnu popularnost, koja se očituje u više od 78 tisuća dnevnih posjeta portalu u 2021. godini

Novo responzivno sučelje portala Hrčak

hvaća dijeljenje podataka putem OAI-PMH protokola, zapisivanje metapodataka radova sukladno HighWire Press specifikaciji, korištenje API-ja za slanje podataka

u DOAJ (Directory of Open Access Journals).

Interoperabilnost Hrčka omogućila je da radovi hrvatskih znanstvenih i stručnih časopisa budu dostupni putem

platformi Google Scholar, OpenAIRE, DOAJ, OpenDoar. Od 2017. godine na Hrčku je implementirana i podrška za objavu radova u formatu JATS XML, što je suvremeni način objav-

ljivanja znanstvenih i stručnih radova koji prihvaća sve više izdavača i baza podataka. Ukupna veličina repozitorija radova sustava Hrčak trenutačno iznosi 473 GB.

SRCE

DOC. MARKO JERKOVIĆ, FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA

Kršćanstvo je temelj na kojem je izgrađena europska kultura

Kroz projekt 'Tihi pregaoci: redovnički prinosi hrvatskoj i europskoj kulturi' docent Jerković sa suradnicima obnavlja rad na davno započetim istraživanjima o redovništvu

RAZGOVARAO PETAR BILOBRK

Marko Jerković je docent na Odsjeku za povijest Fakulteta hrvatskih studija, gdje održava nastavu o srednjovjekovnoj civilizaciji i kršćanskoj kulturi. Uključen je u nastavni proces na studijima povijesti, kroatologije i hrvatskoga latinитета. Znanstveni interesi su mu institucionalna povijest Crkve te srednjovjekovno redovništvo i kaptoli. Usavršavao se na Institutu za usporednu povijest redovništva (Dresden, Njemačka). Objavio je jednu monografsku knjigu (*Zagrebački kanonici u 14. stoljeću: institucionalna i društvena povijest katedralne zajednice*), sedam suuredničkih knjiga, među kojima su zadnje *The Fourth Lateran Council: An Event That Transformed Europe* i *Institutional Aspects of Church and Social History* te brojne druge studije u časopisima i zbornicima radova o sličnim temama. S docentom Jerkovićem razgovarali smo o projektu Fakulteta hrvatskih studija pod nazivom *Tihi pregaoci: redovnički prinosi hrvatskoj i europskoj kulturi*, čijim je voditeljem imenovan 2020. godine.

Internim projektom Fakulteta hrvatskih studija pod nazivom *Tihi pregaoci: redovnički prinosi hrvatskoj i europskoj kulturi* obnavlja se rad na davno započetim istraživanjima o redovništvu. Možete li nam, s obzirom na to da ste kao mladi znanstvenik sudjelovali u tim ranijim istraživanjima, malo više reći o tom projektu? Koje su aktivnosti obilježile rad na projektu?

-Sustavna istraživanja redovništva i znanstveno-izdavački niz *Tihi pregaoci* pokrenuti su na Fakultetu hrvatskih studija još 1999./2000. godine. Inicijatori su tada bili akademik Radoslav Katičić i prof. dr. sc. Pavao Knezović, koji spada u red naših najuglednijih humanističkih znanstvenika modernoga doba. Prvotna namjera projekta bila je kritički istražiti uglavnom zaboravljena i zanemarena djela hrvatskih franjevac, da bi ih se potom moglo vrjednovati u suodnosu s njihovim poznatijim kulturno-znanstvenim suvremenici. Svake godine, sve do 2016., održan je znanstveni skup *Tihi pregaoci*, a nakon skupa objavljeni su zbornici radova, njih ukupno sedamnaest (sve u nakladi Fakulteta hrvatskih studija). Poseban naglasak unutar svakog zbornika stavljen je na objavljivanje prvotiska djela pojedinoga franjevca, čime su *Tihi pregaoci*, osim znanstvenom obradom opusa nekoga hrvatskoga kulturnoga djelatnika, pridonijeli i osvjetljavanju izvornoga i uglavnom manje poznatoga hrvatskoga i latinističkoga arhivskoga gradiva. Uredništvo niza je na ovaj način na

originalan način prezentiralo franjevačke ideje u svom izvornom obliku, način života i intelektualne horizontestarijih razdoblja te predstavilo organizaciju franjevačkoga reda, njegove postulate i djelovanje. Zbornici su pokrivali širok spektar tema. Zastupljeni radovi pripadaju području književnosti, kroatologije, filologije, filozofije, povijesti, teologije, umjetnosti, sociologije, pedagogije i drugim područjima. Takvim sveobuhvatnim pristupom zbornici *Tihih pregalaca* su se kompetentno ubrojili među kvalitetnu interdisciplinarnu domaću literaturu. Ovaj je redoviti niz skupova i zbornika postao dijelom znanstvenoga projekta Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa pod nazivom *Književnojezični latinitizam u franjevačkoj baštini* (2007.-2013.), koji je na Fakultetu hrvatskih studija vodio prof. dr. sc. Pavao Knezović. Taj je projekt iznjedrio nekoliko doktora znanosti, brojne znanstvene radove te nekoliko monografija, čime je svakako pridonio afirmaciji Fakulteta hrvatskih studija kako na Sveučilištu u Zagrebu, tako i u hrvatskoj znanosti uopće. Imao sam čast i zadovoljstvo raditi kao znanstveni novak na ovome projektu i steći svoj doktorat znanosti u njegovim okvirima.

Kako je došlo do obnove istraživanja redovništva u okvirima ovoga projekta?

-S namjerom ponovnog simpozijuskoga okupljanja i izdavanja zbornika radova, Odsjek za povijest Fakulteta hrvatskih studija je tijekom druge polovice 2020. godine inicirao pokretanje internoga projekta koji bi nastavio dosadašnji rad na istraživanju redovničke kulture i - s ciljem još bolje valorizacije hrvatske kulture u suodnosu s europskom - proširio tematski okvir koji je postavljen nizom *Tihih pregalaca*. Namjera je produbiti istraživanja redovničke tematike, pa shodno tome fokus istraživanja nije stavljen samo na franjeve, nego i na bogatu redovničku kulturu općenito. Ovu je inicijativu podržalo znanstveno-nastavno vijeće Fakulteta te je svojom odlukom od 21. listopada 2020. godine službeno odobrilo pokretanje projekta koji će trajati do 2026. godine. Suradnici na projektu su doc. dr. sc. Marko Jerković (voditelj); prof. dr. sc. Mirjana Matijević-Sokol; prof. dr. sc. Stipan Tadić; doc. dr. sc. Lucija Krešić Nacevski; te asistenti Petar Bilobrk, Marko Marina i Petar Ušković Croata. Projekt okuplja djelatnike s različitih odsjeka Fakulteta hrvatskih studija (zastupljeni su Odsjeci za povijest, sociologiju, kroatologiju i Studij hrvatskoga latinитета), odnosno djelatnike različitih struka (zastupljene su teologija, sociologija, filozofija, povijest i klasična filologija). Različite struke i

Sudionici skupa *Authority and Consent in Medieval Religious Communities*

doc. dr. sc. Marko Jerković i prof. Gert Melville (Dresden)

FHS

uključenost više odsjeka jamči interdisciplinarnost projektu, što je oduvijek bila jedna od njegovih glavnih karakteristika.

Kojim se temama bavite u okvirima projekta?

Teme obuhvaćaju literarni, teološki, žanrovski, teritorijalni, organizacijski, ustrobeni, regulativni i svaki drugi aspekt, temeljen na komparativnoj, sinkronijskoj i dijakronijskoj obradi, čime se dosadašnje istraživanje pojedine ličnosti i njegovih djela uklapa u šire kontekste i općenacionalne te općeeuropske trendove. Ovakvim pristupom još se više primičemo nužnosti interdisciplinarne i multidisciplinarne obrade, koja je u današnje vrijeme uobičajena u humanističko-društvenim istraživanjima te se nalazi u srži metodologije rada na Fakultetu hrvatskih studija. U široko postavljenom kontekstu naglasak je stavljen na hagiografsko stvaralaštvo i oblikovanje karizme u redovničkim zajednicama, književnopovijesnim narativima i oblikovanju identiteta u redovničkim zajednicama te suodnosu normi, ideala i autoriteta u redovničkim zajednicama hrvatskoga i europskoga prostora. Tim se tematskim naglascima priključujemo suvremenim europskim i svjetskim trendovima u istraživanjima religijske povijesti i kulture.

Koliko je ovaj projekt važan za akademsku i znanstvenu zajednicu, ali i za hrvatsku povijest i kulturu?

Kršćanstvo je temelj na kojem se izgradila europska kultura, odnosno kultura svih njezinih današnjih nacionalnih sastavnica. Crkvene su institucije bile nositelji intelektualnoga, društvenoga i vjerskoga razvoja europske civilizacije, kreirajući istodobno univerzalni kršćanski „nadidentitet“ i zasebne nacionalne identitete. Samostani spadaju među glavne generatore razvoja instituci-

onalno-organizacijskih s jedne i konceptualno-duhovnih forme kršćanskoga društva s druge strane. Dovoljno je podsjetiti se da u benediktinskim skriptorijima nastaju ne samo prijevodi antičkih autora i originalna djela kršćanske kulture, nego i građa u kojoj prepoznavamo prve obrise novih državnih tvorevina i civilizacije nastale stapanjem starije rimske i doseljeničkih kultura. Crkveni, pak, redovi razvijenoga srednjega vijeka stvaraju inovativne organizacijske forme, odnosno obnavljaju konstitucionalno pravo, a iz njihovih redova dolaze autori teoloških remek-djela i karizmatici koji mijenjaju duhovnu paradigmu. Interni projekt o timhim pregaocima bi nastojao jače povezati općeeuropske trendove i hrvatsku kulturu. Time bi se pridonijelo istraživanju transmisije inovativnih ideja i organizacijskih modela iz europskih središta u hrvatske samostanske strukture. Drugim riječima, uz ostale teme istražilo bi se koje se upravne, duhovne, gospodarske, normative i druge inovacije zrcale u hrvatskim samostanima. Time ukajemo u kojim su segmentima hrvatski samostani bili inovatori, a u kojoj mjeri recipijenti suvremenih strujanja. Nadalje, upravo su članovi crkvenih redova bili autori povijesnih, jezikoslovnih, duhovnih i drugih

djela koja su očuvala hrvatsku tradiciju i kulturu kroz povijest. Upravo su pripadnici crkvenih redova oblikovali ključne svjetonazorske postulate kakvi opstaju do danas. Prema tome, važnost se očituje u tome što se na projektu istražuju ključni segmenti razvoja naše i europske kulture, korijeni kršćanskoga svjetonazora te njegova transmisija u društvene zajednice. Nadalje, važnost se očituje i u primjeni komparativne metode koja je do sada manje korištena u hrvatskoj monasteriologiji, a koja omogućava stjecanje šire perspektive o učincima redovničkoga opusa na razvoj hrvatskoga i europskoga društvenoga nasljeđa.

U kratkom vremenu organizirali ste dva znanstvena skupa. Možete li nam reći malo više o njima?

Prvi je znanstveni skup organiziran 20. - 21. svibnja 2021. godine na temu: *Biografija, hagiografija, karizma. Funkcionalizacija teksta i kulturni spomen u hrvatskim i europskim redovničkim zajednicama*. Drugi je znanstveni skup održan 28. - 29. listopada 2021. godine na temu: *Autoritet i konsenzus u srednjovjekovnim redovničkim zajednicama/Authority and Consent in Medieval Religious Communities*. Oba su skupa održana na Fakultetu hrvatskih studija te su okupila vrsne stručnjake za tematiku redovništva iz Hrvatske, ali i svijeta. Na prvom skupu održano je osamnaest izlaganja, koja su bila posvećena jednoj od središnjih tema redovničke i uopće kršćanske kulture, temi odnosa redovničkih zajednica prema svetom i karizmatici. Izlagalo se o načinima na koji pripadnici redovničkih zajednica pišu hagiografske tekstove te kako se stvaraju hagiografske predaje. Raspravljalo se o tome koja je uloga biografsko-hagiografskih tekstova u stvaranju identiteta zajednice te kako se u redovničkim za-

“

Organizacijom novih skupova, publiciranjem zbornika radova i povezivanjem s novim partnerima želimo na primjeren način promovirati teme koje ne samo zbog svoje znanstvene relevantnosti, nego i zbog društvene vrijednosti zaslužuju veći prostor u hrvatskoj humanistici

jednicama doživljava i definira karizma. Na koncu izlagači su razmatrali i koji su se pojedinci istaknuli u održavanju ili obnovi idealâ, al i kako društveno-kulturni konteksti utječu na doživljaj i spomen na istaknute (a manje poznate) pojedince te može se li o njima govoriti kao o karizmatičkim osobnostima. Razmatranjem tih pitanja željela se potaknuti šira znanstvena rasprava o kulturnom spomenu europskoga i hrvatskoga društva u dugom trajanju, odnosno bolje razumjeti kako se kroz medij pisane riječi unutar redovničkoga stvaralaštva postupno oblikuju neka od temeljnih načela kršćanske kulture. Na skupu je uspostavljen dijalog između različitih struka, koje mogu na različite načine objasniti duhovnu motivaciju pojedinaca u različitim povijesnim razdobljima te kompleksnije i time kvalitetnije sagledati duhovnost hrvatskih i europskih prostora ustarijim razdobljima,

ali i danas. Drugi je skup bio međunarodnog karaktera – Fakultet hrvatskih studija ga je organizirao u suradnji s Tehnološkim sveučilištem u Dresdenu, Institutom za usporednu povijest redovništva u Dresdenu, Saskom akademijom znanosti u Leipzigu te Heidelbergskom akademijom znanosti. Na skupu su sudjelovali znanstvenici sa Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilišta u Bariju, Sveučilišta u Bochumu, Sveučilišta u Dresdenu, Sveučilišta u Gentu, Sveučilišta u Heidelbergu, Sveučilišta u Milanu-Bresci, Sveučilišta u Tokiju, Sveučilišta u Utrechtu, te Saske akademije u Leipzigu. Na skupu se raspravljalo o različitim oblicima odlučivanja u redovničkim zajednicama te o shvaćanju autoriteta. Nametala su se pitanja o tome kako se tumačio i primjenjivao autoritet samostanskih predstojnika, odnosi između predstojnika i zajednice pod njegovom upravom u teoriji i stvarnosti te u kojim je sve vidovima redovničkog života bilo potrebno suglasje u odlučivanju svih članova zajednice. Drugi se niz pitanja tiče načina na koji se autoritet očitavao unutar institucionaliziranih redova 12. i 13. stoljeća te pitanjem stvaranja institucionalnih mehanizama i pravnog sustava koji će omogućiti razvoj zajedničkog odlučivanja na najvišoj upravnoj razini. Na koncu, skup je nastojao sagledati redovničke zajednice u suodnosu sa svjetovnim i dijecezanskim strukturama otvorivši pritom raspravu o međusobnim utjecajima. Istraživači okupljeni na skupu postavili su nove teorijsko okvire u istraživanju redovničkih struktura, kao i nove metodološke pristupe u istraživanju srednjovjekovnih izvora. Također, skup je na uspješan način znanstveno i organizacijski promovirao Fakultet hrvatskih studija, koji se – kako je to na kraju skupa istaknuo direktor Heideberske akademije

znanosti prof. dr. sc. Bernd Schneidmüller – ovime prometnuo u novo središte istraživanja europskoga redovništva.

S obzirom na to da je drugi skup organiziran u suradnji s inozemnim partnerima, kako je došlo do te suradnje i koliko je ona važna za ovaj projekt i za znanstvenu zajednicu?

U nekoliko sam navrata boravio na Institutu za usporednu povijest redovništva u Dresdenu, kao stipendist, gostujući istraživač ili suradnik na projektu te sam upravo preko te institucije došao u kontakt s brojnim inozemnim istraživačima redovništva. Održavajući kontakt s čelnicima toga instituta, kao i akademijama u Leipzigu i Heidelbergu, pokrenuli smo inicijativu tješnje suradnje njemačkih institucija orijentiranih na ovu tematiku i Fakulteta hrvatskih studija. Smatram da je suradnja s inozemnim partnerima od ključne važnosti, jer se na taj način postiže širina znanja te dolazi u priliku usporediti projektne (i vlastite) istraživačke rezultate s aktualnim trendovima. Nadalje, povezivanje s inozemnim institucijama omogućava stvaranje istraživačkih i suradničkih mreža koje doprinose afirmaciji hrvatske znanosti u okvirima europske i svjetske. Naš projekt, kao i Fakultet hrvatskih studija u cjelini, želi upravo povezivanjem s institucijama orijentiranim na kulturnološka istraživanja kršćanstva na jasan način pozicionirati našu nacionalnu kulturu u okvirima tih općih svjetskih istraživačkih tendencija. Svi navedeni partneri s kojima smo ostvarili suradnju u okvirima projekta vodeći su europski centri za istraživanje redovničke i uopće kršćanske kulture te će nam dijalog i daljnja suradnja upravo s tim partnerima, poglavito iz Njemačke, omogućiti podizanje istraživačkih rezultata na još višu razinu.

Koji su budući planovi u okvirima rada na projektu?

U okvirima projekta planiramo prvo objaviti dva zbornika, koji će okupiti radove s dva održana skupa, jedan o hagiografiji, a drugi o autoritetu. Potom, nastaviti ćemo s organizacijom skupova te će se do kraja projektnoga razdoblja održati još najmanje dva znanstvena skupa: jedan posvećen odnosu normi i ideala u redovničkim zajednicama (planiran za 2023.) i drugi o književnopovijesnom nasljeđu redovničkih zajednica (planiran za 2025.). Osim toga, nastavljamo suradnju s našim inozemnim partnerima; već su u tijeku dogovori oko organizacije zajedničkoga istraživačkoga programa o svetačkim kultovima u koji bi bili uključeni djelatnici projekta *Tih pregao-ci: redovnički prinosi hrvatskoj europskoj kulturi* i djelatnici Instituta za usporednu povijest redovništva u Dresdenu. Potom, u tijeku su dogovori oko uključivanja našeg projekta u program istraživanja crkvene povijesti Mediterana, koji je iniciralo Sveučilište u Bariju. Na koncu, uspostavljeni su i kontakti s istraživačima iz Mađarske akademije znanosti u Pečuhu i sa Sveučilišta u Mostaru, s kojima se djelatnici našega projekta također žele tješnje povezati i pokrenuti bilateralne suradnje. Organizacijom novih skupova, publiciranjem zbornika radova i povezivanjem s novim partnerima želimo na primjeren način promovirati teme koje ne samo zbog svoje znanstvene relevantnosti, nego i zbog društvene vrijednosti zaslužuju veći prostor u hrvatskoj humanistici.

“

Namjera nam je na jasan način pozicionirati našu nacionalnu kulturu u okvirima općih svjetskih istraživačkih tendencija

JASMINA IVŠAC PAVLIŠA, ODSJEK ZA LOGOPEDIJU
EDUKACIJSKO-REHABILITACIJSKOG FAKULTETA U ZAGREBU

Raste broj djece s teškoćama u razvoju

Uzrok govornim poteškoćama ne nalazi se u odgojnim postupcima roditelja ili obitelji, na što su roditelji nerijetko usmjereni u ranoj fazi procesa suočavanja s teškoćom

‘Djeca koja koriste potpomognutu komunikaciju pokazuju napredak u komunikacijskom i jezičnom razvoju’

RAZGOVARAO
BRANKO NAD

Logopetkinja i izvanredna profesorica na Odsjeku na logopediju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta **Jasmina Ivšac Pavliša** poučava buduće logopede metodama potpomognute komunikacije i obilježjima komunikacijskih poremećaja. Godinama sudjeluje u interdisciplinarnim projektima zajedno s kolegama sa Zavoda za telekomunikacije zagrebačkog FER-a. Spomenuti projekti usmjereni su na razvoj novih tehnoloških rješenja za poticanje komunikacije i jezičnih sposobnosti.

Uz podršku Ureda UNICEF-a za Hrvatsku provela je nekoliko projekata kroz koje se pokušao izgraditi kapacitet stručnjaka za uporabu potpomognute komunikacije u Hrvatskoj. Bila je članica radne skupine za djecu s različitim teškoćama u okviru Cjelovite kurikularne reforme. Urednica je sveučilišnog udžbenika “Potpomognuta komunikacija kao metoda rane intervencije”. Niz je godina voditeljica poslijediplomskog specijalističkog studija na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu, a bila je i voditeljica Nastavno-kliničkog centra ERF-a u dva navrata.

Potpomognuta komunikacija je oblik podrške za djecu i osobe koje ne mogu komunicirati na uobičajeni način, znači govorom, i/ili ne razumiju jezik u skladu s očekivanjima za dob. U svijetu se

“

Težimo stvaranju inkluzivnog društva, no često se inkluzivnost ostvaruje deklarativno i o njoj se govori, a znakovi inkluzivnosti u stvarnosti nisu uvijek prisutni

koristi termin Augmentative and Alternative Communication (AAC), a hrvatska je isto značnica “potpomognuta komunikacija”. Potpomognuta komunikacija podrazumijeva različite metode rada, koje se kreću od netehnoloških (primjerice manualni znakovi), srednjotehnoloških (komunikacijske ploče, komunikacijske knjige, predmeti, fotografije) do visokotehnoloških rješenja (različite aplikacije, sklopke, specijalizirani komunikacijski uređaji). Cilj je ovih metoda da korisnik ostvari funkcionalnu komunikaciju kako bi mogao sudjelovati u različitim svakodnevnim aktivnostima, primjerice, tražiti željeni predmet, odgovoriti na pitanje, odabrati između ponuđenog, nadovezati se, postaviti pitanje ili nešto odbiti. Prednosti uporabe potpomognute komunikacije navedene su još u Povelji o pravima na komunikaciju koja je izdana davne 1992. godine – objašnjava nam profesorica Ivšac Pavliša.

Brzorastuće područje

Ovaj način rada poticajno djeluje na jezične sposobnosti, kako na razumijevanje

jezika tako i na jezičnu proizvodnju. Longitudinalna istraživanja pokazala su da djeca koja koriste potpomognutu komunikaciju pokazuju napredak u komunikacijskom i jezičnom razvoju. Zanimljivo je da se metode potpomognute komunikacije od ove godine smatraju jednim od znanstveno utemeljenih načina rada za djecu i osobe s poremećajem iz spektra autizma.

Kada se potreba za njom može detektirati i koje su najranije metode pomoći takvome djetetu/osobi?

Potreba za uvođenjem potpomognute komunikacije prepoznata je kod djece rane dobi koja odstupaju u komunikaciji i jeziku u odnosu na očekivanja za dob te kod djece koja sporo napreduju u jezičnoj proizvodnji usprkos uključenosti u stručnu podršku. Logopedima i drugim stručnjacima javljaju se zabrinuti roditelji jer dijete ne govori ili ne pokazuje interes za okolinu, granica potrage za stručnom pomoći sve je niža, tako da se nerijetko javljaju i obitelji djece mlađe od 18 mjeseci. U kontekstu rane intervencije podrška je usmjerena na obitelj u cjelini jer se komunikacija i jezik usvajaju u svakodnevnim situacijama te je važno da okruženje podrži uporabu ovog načina rada. Primjerice, ako se kod djeteta potiče usvajanje znaka za “još”, važno je da okolina također koristi taj oblik u različitim situacijama tijekom dana jer se jedino tako može osigurati usvajanje različitih sredstava komunikacije. Okolina je najčešće usmjerena na pojavu govora i željno iščekuje pojavu prvih riječi, no danas je sve više roditelja koji u suradnji s logopedima prepoznaju prednosti potpomognute komunikacije te primjenjuju i sličice, manualne znakove i različite aplikacije, sve s ciljem da dijete bude što učinkovitije u komunikaciji i da napreduje u jezičnom razvoju. Rekla bih da se polako odmičemo od isključive usmjerenosti na pojavu govora te da osvještavamo važnost izgradnje komunikacijskih i jezičnih sposobnosti.

Koliko djece u Hrvatskoj ima potrebu za nekim oblikom potpomognute komunikacije?

Teško je odrediti točan broj potencijalnih korisnika jer su metode potpomognute komunikacije namijenjene djeci s različitim razvojnim teškoćama kao što su dječja govorna apraksija, poremećaj iz spektra autizma, intelektualne teškoće i motoričke teškoće. Radi se o jednoj heterogenoj skupini unutar koje zasigurno dio korisnika koristi potpomognutu komunikaciju u nekoj od razvojnih faza, a neki i dugoročno (primjerice pojedina djeca s cerebralnom paralizom). Uz podršku Ureda Unicefa za Hrvatsku proveli smo nekoliko projekata pomoću kojih smo pokušali unaprijediti znanja o potpomognutoj komunikaciji među stručnjacima u Hrvatskoj, ali i opremiti kabinete u brojnim ustanovama različitim visokotehnološkim rješenjima i mjernim instrumentima. Podaci o učestalosti vrlo su raznoliki jer ovisе o skupinama koje su uključene

Premalo logopeda u Hrvatskoj
Što biste predložiti roditeljima čija djeca imaju određene poteškoće u komunikaciji, jeziku ili govoru?

Danas se rana intervencija smatra ključnom jer pravovremeno uključivanje u stručnu podršku osigurava bolji razvojni ishod. Poznato je da odgađanje potrage za stručnom pomoći dovodi do nagomilavanja problema, koji se u literaturi naziva Matejevim učinkom. Logopedi i drugi stručni suradnici u dječjim vrtićima i školama nerijetko svjedoče tome da roditelji negiraju postojanje teškoća, što dugoročno može negativno djelovati na razvojni ishod djeteta. Primjerice, danas pojedini roditelji ne prihvaćaju sugestiju za uključivanjem u stručnu podršku ili pokretanjem obrazovanja po redovnom programu uz individualizirane postupke. Nažalost, stručna podrška često se smatra stigmom i nečim nepotrebnim i štetnim, a zapravo prepoznavanje odstupanja, uključivanje u stručnu podršku te određivanje optimalnog oblika školovanja pripada temeljnim dječjim pravima.

Ima li Hrvatska dovoljno logopeda? Znam da se u vrtićima mjesecima “čeka” na termin. Sigurno je situacija još lošija u manjim ruralnim sredinama...

U Hrvatskoj su logopedi većinom zaposleni u velikim gradovima te je podrška jednim većim dijelom centralizirana, što, naravno, nije dobro za obitelji koje žive u sredinama iz kojih moraju putovati do sat vremena ili više do najbližeg logopeda. Druga je činjenica specijaliziranost logopeda za određene poremećaje te potreba za umrežavanjem s drugim kolegama.

‘Nisam imao prigovora’

Koje su najčešće zablude, mitovi vezani uz jezično-govorne poteškoće?

Možda da se nasmijemo, u logopedskoj praksi čest je vic o djetetu koje je kasno progovorilo jer dotad “nije imalo prigovora”. Naravno da bi bilo odlično da sva djeca spontano dosegnu jezičnu fazu, no s brojnom djecom to nije slučaj i zato je na svaku zabrinutost važno reagirati. Često se spominje susjed, bratić, prijatelj od prijatelja koji je kasnije progovorio i nakon toga je sve bilo “u redu”. Čujemo tvrdnje da dječaci ionako kasnije progovaraju i da ima vremena do pete godine. Danas sve navedene tvrdnje smatramo zabladama. Ponekad se uporaba slika, gesta ili uređaja smatra preprekom za daljnji jezično-govorni razvoj i javlja se bojazan da dijete neće “govoriti”, a zapravo je upravo suprotno – metode potpomognute komunikacije poticajno djeluju na razvoj jezika i govora, što su, naravno, potvrdila brojna istraživanja.

Još uvijek je povremeno prisutan stav da se potpomognuta komunikacija uvodi kod određene skupine korisnika (npr. isključivo kod motoričkih teškoća), no uvođenje manualnih znakova, komunikacijskih ploča, rad na različitim aplikacijama danas se smatra metodom izbora za poticanje komunikacije, jezika i govora kod sve djece koja ne komuniciraju na uobičajen način ili ne razumiju dovoljno jezik.

ne u analizu. U okviru navedenih projekata analiza stanja je pokazala da otprilike 12 posto djece s teškoćama u razvoju koja su uključena u predškolske programe pokazuje potrebu za uvođenjem potpomognute komunikacije.

Koliko se danas u Hrvatskoj koriste metode potpomognute komunikacije?

-Uporaba potpomognute komunikacije posljednjih je godina u porastu zahvaljujući promjenama u obrazovanju logopeda, ali i drugih stručnjaka. Radi se o brzorašću području, posebno u tehnološkom području, zbog čega je cjeloživotno obrazovanje stručnjaka nužnost. U odnosu na situaciju prije desetak godina, danas su dostupne različite edukacije, a sve je više i internetskih portala, Facebook grupa i Instagram profila na kojima se promiču teme potpomognute komunikacije, pri čemu su nerijetko aktivni i roditelji. Promicanju ovog područja doprinijeli su interdisciplinarni projekti koje zajednički provode Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet i Fakultet elektrotehnike i računarstva. Od visokoškolskih ustanova aktivno je i Sveučilište u Rijeci, koje je jedan od organizatora velike AT-AAC konferencije koja se održava svake dvije godine.

Mucanja i ostale teškoće

Stručnjaci logopedi s kojima sam dosad znao razgovarati govore da je posljednjih godina sve veći broj djece s komunikacijskim, jezičnim i govornim poremećajima. Radi li se o stvarnome porastu te brojke ili ih struka danas jednostavno ranije i u većoj mjeri detektira?

-Različita odstupanja sve se ranije prepoznaju, što zbog napretka u dijagnostičkim metodama, a dijelom i zbog veće svjesnosti roditelja, odgojitelja, pedijatar i drugih stručnjaka. Isto tako, mijenjaju se kriteriji i dijagnostičke klasifikacije za definiranje nekih poremećaja, što također utječe na povećanje prevalencije. Podaci Centra za kontrolu i prevenciju bolesti uistinu pokazuju trend povećanja prevalencije različitih poremećaja. Primjerice, danas se smatra da je kod jednog od 44 djece utvrđeno postojanje poremećaja iz spektra autizma, dok se 2008. godine radilo o dvostrukom manjoj prevalenciji – 1 od 88 djece. Porast različitih poremećaja, neovisno o uzroku, upućuje na to da se kao društvo trebamo ponašati odgovorno i razvijati usluge i sustav podrške za djecu s različitim teškoćama.

Svi znamo za probleme s izgovorom glasa “r” i problem mucanja, koje u javnosti često povezujemo s logopedima. Pored toga, koji su najučestaliji komunikacijski i jezični poremećaji kod djece i mladih?

-Logopedi se u svojoj praksi često susreću s razvojnim jezičnim poremećajem koji se javlja kod svakog 14. djeteta. Djeca s razvojnim jezičnim poremećajem imaju uredne opće kognitivne sposobnosti, no i značajne teškoće s jezičnim razumijevanjem, odnosno jezičnom proizvodnjom. Ovaj poremećaj utječe na ovladavanje vještinama čitanja i pisanja te

BRANKO NAB

Zašto uopće dolazi do tih poteškoća?

-Brojne su teorije koje pokušavaju ući u trag uzrocima razvojnog jezičnog poremećaja, kao i specifičnih teškoća učenja. Sve se više pažnje posvećuje genetskom utjecaju, kao i neurobiološkim uzrocima (npr. odstupanja u brzini obrade). Svakako se uzrok ne nalazi u odgovornim postupcima roditelja ili obitelji, na što su roditelji nerijetko usmjereni u ranoj fazi procesa suočavanja s teškoćom.

Koliki je interes mladih za studiranje logopedije na ERF-u i drugim sličnim fakultetima?

-Interes je velik i logopedija je iznimno popularan studij. Na zagrebačkoj logopediji na ERF-u se svake godine javlja oko 700 zainteresiranih maturanata, a upisna kvota svodi se na pedeset studenata. Brojni zainteresirani maturanti ne uspijevaju upisati studij. Odnedavno je logopediju moguće upisati i na Sveučilištu u Rijeci.

Koliko je vaša struka uvažavana na razini odgojno-obrazovnog, pa onda i medicinskog sustava u Hrvatskoj?

-Logopedi imaju značajnu ulogu u dječjim vrtićima i osnovnim školama u kojima rade. Sve je više prepoznata potreba za radom s drugim stručnjacima i roditeljima, što direktno utječe na samo dijete i stvaranje poticajnog okruženja koje odgovara djetetovim razvojnim obilježjima. Logopedi također zagovaraju odmicanje od modela koji se popularno nazivao “fix it”, a odnosio se na isključivi rad s djetetom i svojevršno “popravljanje” poteškoće. Danas se u poticanje uključuje obitelj i djetetovo okruženje te se zagovara stvaranje partnerskog odnosa između logopeda/stručnjaka i obitelji. U medicinskom sustavu logopedi djeluju na različitim odjelima – od pedijatrije, otorinolaringologije do neurologije, te svakodnevno surađuju s liječnicima i drugim zdravstvenim djelatnicima. Nerijetko su upravo pedijatri i neuropedijatri ti koji djecu rane dobi upućuju na procjenu i intervenciju kod logopeda.

Potrebno je razbijati predrasude
Kako naši stručnjaci logopedi kotiraju u europskim i svjetskim razmjerima?

-Logopedi koji djeluju na Odsjeku za logopediju ERF-

a aktivni su u različitim stručnim udruženjima, kao što je, primjerice, Europsko logopedsko društvo, ali su i aktivni i uspješni znanstvenici. Objavljuju znanstvene i stručne radove u časopisima koji su indeksirani u različitim znanstvenim bazama. Možda je manje poznato da logopedi sudjeluju u različitim interdisciplinarnim projektima u kojima se razvijaju aplikacije za djecu s komunikacijskim i jezičnim teškoćama ili se čak educiraju stručnjaci iz drugih zemalja.

Spomenuli smo različite komunikacijske i jezične poteškoće. Nekad su one izazivale podsmijeh kod vršnjaka, te su mlade osobe, pa i one zrelije dobi, bile na neki način stigmatizirane. Je li se svijest javnosti ipak zadnjih godina promijenila u pozitivnome smjeru?

-U kliničkome radu uočavamo pozitivne pomake u prihvaćanju djece s komunikacijskim i jezičnim poteškoćama, što je odlično. Brojni su primjeri dobre prakse u dječjim vrtićima, ustanovama socijalne skrbi, civilnim udrugama i školskom sustavu. Međutim, još uvijek svi zajedno moramo raditi na razumijevanju različitosti, prihvaćanju i osiguravanju podrške. Često čujemo da vršnjaci govore kako je učenik koji se školuje prema redovitom programu uz individualizirane postupke “bolestan” ili “bedast” ili da se podsmijavaju stereotipnim pokretima djeteta s poremećajem iz spektra autizma. Težimo stvaranju inkluzivnog društva, no često se inkluzivnost ostvaruje deklarativno i o njoj se govori, a znakovi inkluzivnosti u stvarnosti nisu uvijek prisutni. Primjerice, izlaganje djeteta u onome što mu je teško, primjerice ako učenik s disleksijom treba čitati naglas pred cijelim razredom, odraz je nerazumijevanja njegovih obilježja. Upravo u školskom sustavu, u kojem su danas brojni učenici sa spomenutim specifičnim teškoćama učenja i razvojnim jezičnim poremećajem, kao i korisnici potpomognute komunikacije (primjerice učenik sa specijaliziranim komunikatorom) potrebno je razbijati predrasude i podizati svijest o različitosti koja je svuda oko nas, te upoznati učitelje i nastavnike s obilježjima i strategijama rada s onima koji ne uče na uobičajen i jednostavan način.

Bruno Ćurko na Lošinjskim danima bioetike

Filozofski podcast 'Gdje ideje idu: Zašto je pojeo vuk magare?'

O BIOETICI I PREDRASUDAMA U DJEČJOJ KNJIŽEVNOSTI

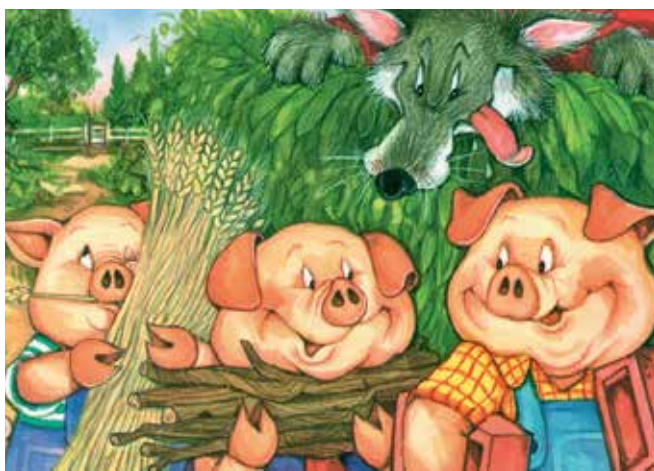
Zašto je vuk (baš uvijek) zločest?!

Osuđujemo vuka jer želi pojesti jednog od tri prašćića, iako je većina nas u svom životu pojela puno više prašćića negoli vuk u svim pričama zajedno. Rijetke su situacije u kojima je vuk pozitivan u našoj kulturi - piše za Universitas portal dr. sc. Bruno Ćurko, docent na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu

PIŠE BRUNO ĆURKO

“Kakva bi to kultura bila i kako bismo doživljavali sebe i okolinu kad bi nestalo ptica, leptira, mravi, riba, medvjeda i vukova, konja i magaraca i krava na poljima, deva što život daju pustinja, bezbroj stvorenja što poznatim i tajanstvenim putovima nastanjuju naše pamćenje, maštu, religiju, umjetnost, odgovarajući našim emotivnim i racionalnim potrebama za primanjem i iskazivanjem obilja, zagonetki i ljepote?” – pita se profesor Visković sad već davne 1996. godine u svojoj knjizi “Životinja i čovjek: prilog kulturnoj zoologiji”.

Svako od nas trebao bi dobro razmisliti o tom pitanju. Kulturna zoologija ili kulturna animalistika pojam je koji profesor Visković uvodi kao novu i zanimljivu humanističku znanstvenu disciplinu. Sam profesor Visković kaže kako je kulturna animalistika “prikaz mnogostranih i mnogoznačnih relacija životinja – čovjek u jedinstvenoj povijesti života na Zemlji”. Koliko smo i kako povezani s pojedinim životinjama? Koliko su one djelovale na razvoj naše civilizacije i kulture? Iako su nam kroz našu povijest životinje prvenstveno bile hrana i radna snaga, one nisu samo to. Mi smo tim istim životinjama kroz kulturu natovarili puno više uloga nego smo i sami svjesni. Kulturna animalistika je i pokušaj borbe za pravednost prema životinjama, kako sam Visković

“

Iako su nam kroz povijest životinje prvenstveno bile hrana i radna snaga, one nisu samo to. Mi smo tim istim životinjama kroz kulturu natovarili puno više uloga nego smo i sami svjesni. Kulturna animalistika je i pokušaj borbe za pravednost prema životinjama

kaže: “Borba za pravednost prema ne-ljudskim bićima nije ništa lakša od dosadašnjih borbi za pravednu ravnopravnost ljudi. Silni su otpori ekonomskih interesa, životnih navika i predrasuda protiv oslobađanja neljudskih bića od ljudske tiranije i zlostavljanja.”

Površinska istraživanja

U posljednjih nekoliko godina pokušao sam napraviti nekoliko kulturno-animalističkih istraživanja po Viskovićevoj metodologiji. Bila su to ipak površinska istraživanja o vuku, “zločestim” životinjama, tuni i magarcu. Negativne predrasude o vuku, kako tvrdi i sam Visković, dolaze od činjenice da smo bili svojevrsna konkurencija, predatori koji su lovili istu lovinu i zauzimali prostor jedni pored drugih. Mi smo upotrijebili naše vještine i dio vukova modificirali u pse koji nam vrijedno služe, zauzeli životni prostor preostalim vukovima, ali i pretvorili

ga u glavnog negativca većine dječjih priča.

Tako osuđujemo vuka jer želi pojesti jednog od tri prašćića, iako je većina nas u svom životu pojela puno više prašćića negoli vuk u svim pričama zajedno. Rijetke su situacije u kojima je vuk pozitivan u našoj kulturi. Vučica je, s jedne strane, došla Romula i Rema, da bi latinski izraz lupa, ae f. pored vučica značio i prostitutka.

Kultura je na mnoštvo načina isprepletena sa životinjama. Prva riba ikad nacrtana na zidovima špilja bila je tuna, i to na zidovima sicilijanskih špilja. Prvi organizirani skupni lov na ribu bio je lov na tunu. Ljudi su i ratovali u takozvanim tuskim ratovima oko područja gdje se obilato lovi tuna. Naziv “tuna” dolazi od grčkog thunnos u značenju “odskočiti” ili “žuriti”, pa je očito kako je od početka povijesti tuna bila poznata kao iznimno brza riba. Uslojenu tunu “osmislili” su Feničani, a usavršili Rimljani. Najstariji nacrtani magarac nalazi se u Wadi Abu Wasila i star je oko 5000 godina. Glavna radna snaga na izgradnji piramida bili su magarci, koji su se po Europi proširili iz Azije upravo zbog svoje izdržljivosti. Grci su ih rasprostranili po svojim kolonijama. Bez mnoštva magaraca, Rimljani sa svojom vojskom ne bi mogli proći alpske prijevoje. Tri velike abrahamske religije bile su ismijavane likom magarca i optuživane za onolatriju (štovanje magaraca). Magarac je, uz zmiju,

“

Iz iskustva rada s djecom, lako je zaključiti kako su ona puno osvještenija od odraslih o problemima u kojima se nalazi priroda oko nas. Uz to vrlo često krive odrasle za stanje u prirodi

jedina životinja koja govori ljudskim jezikom u Bibliji. Kada je Muhamed umro, prema islamskim vjerovanjima, Ya'f'lr je trčala baciti se glavom u bunar kako bi počinila samoubojstvo i tako prekinuti nasljednu lozu proročkih magaraca koji se protežu od Noe. Isto tako nije htjela da je jaše nitko drugi osim Muhameda. Aristotel je i o vuku, i o tuni, i o magarcima, kao i o mnoštvu drugih životinja, pisao u svoja četiri djela o životinjama. Ovo su samo mali fragmenti koje možemo pronaći u toj “mногоstranoj i mnogoznačnoj relaciji životinja – čovjek u jedinstvenoj povijesti života na Zemlji”.

Negativne predrasude

Iz iskustva rada s djecom kroz razne etičke i bioetičke

projekte Udruge “Mala filozofija” i Centra za integrativnu bioetiku Filozofskog fakulteta u Splitu, lako je zaključiti kako su djeca puno osvještenija od odraslih o problemima u kojima se nalazi priroda oko nas. Uz to vrlo često krive odrasle za stanje u prirodi. Možda bi dodatni poticaj za još veće osvješćavanje nužnosti poboljšanja ljudskog odnosa s prirodom mogla biti upravo ova kulturno-animalistička istraživanja, odnosno sve te zanimljive činjenice i priče o važnosti pojedinih životinja, kao i životinja općenito, za ljude, kulturu i civilizaciju. Ako tome dodamo raskrinkavanje mnoštva negativnih predrasuda koje su poneke životinje, ni krive, ni dužne, dobile od čovjeka samo zato što su mu bile blizu – možemo imati zanimljiv edukativni alat. Naravno, ista ili barem slična pitanja i istraživanja možemo postaviti kroz kulturnu botaniku, koju je isto utemeljio profesor Visković kroz svoju knjigu “Stablo i čovjek: prilog kulturnoj botanici”.

Više o kulturnoj animalistici i kulturnoj botanici poslušajte (pogledajte) u filozofskom podcastu “Gdje ideje idu: Zašto je pojeo vuk magare?”.

Treba li nam kulturalna animalistika? Naravno da nam treba, i to ne samo kao jedna humanistička znanstvena disciplina, edukativan alat, poticaj na promišljanje, već kao i ono što će nam omogućiti bolje poznavanje zajedničke povijesti, kulture i razvoja civilizacija.

KAKO BORBU PROTIV KORONE UČINITI EFIKASNIJOM?

Pandemija nikoga ne štedi!

O važnost cijepljenja i pridržavanju epidemioloških mjera za Universitas portal piše prof. Slavko Orešković, dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Piše **SLAVKO OREŠKOVIĆ**

Najveća zdravstvena kri- za 21. stoljeća, pandemija CO-VID-19, ne posustaje. Trenut- no nas je zahvatio četvrti val, sve je više novooboljelih, a na- žalost velik je broj i onih koji se bore s najtežim oblicima te opake bolesti, kao i broj premi- nulih. Sve je više i oboljele dje- ce i mladih. Pandemija nikoga ne šteti!

Ukupno je u cijelom svi- jetu do danas koronavirusom (SARS CoV 2) zaraženo 254.687.123 ljudi, a od bole- sti COVID-19 do sada je njih 5.124.727 preminulo.

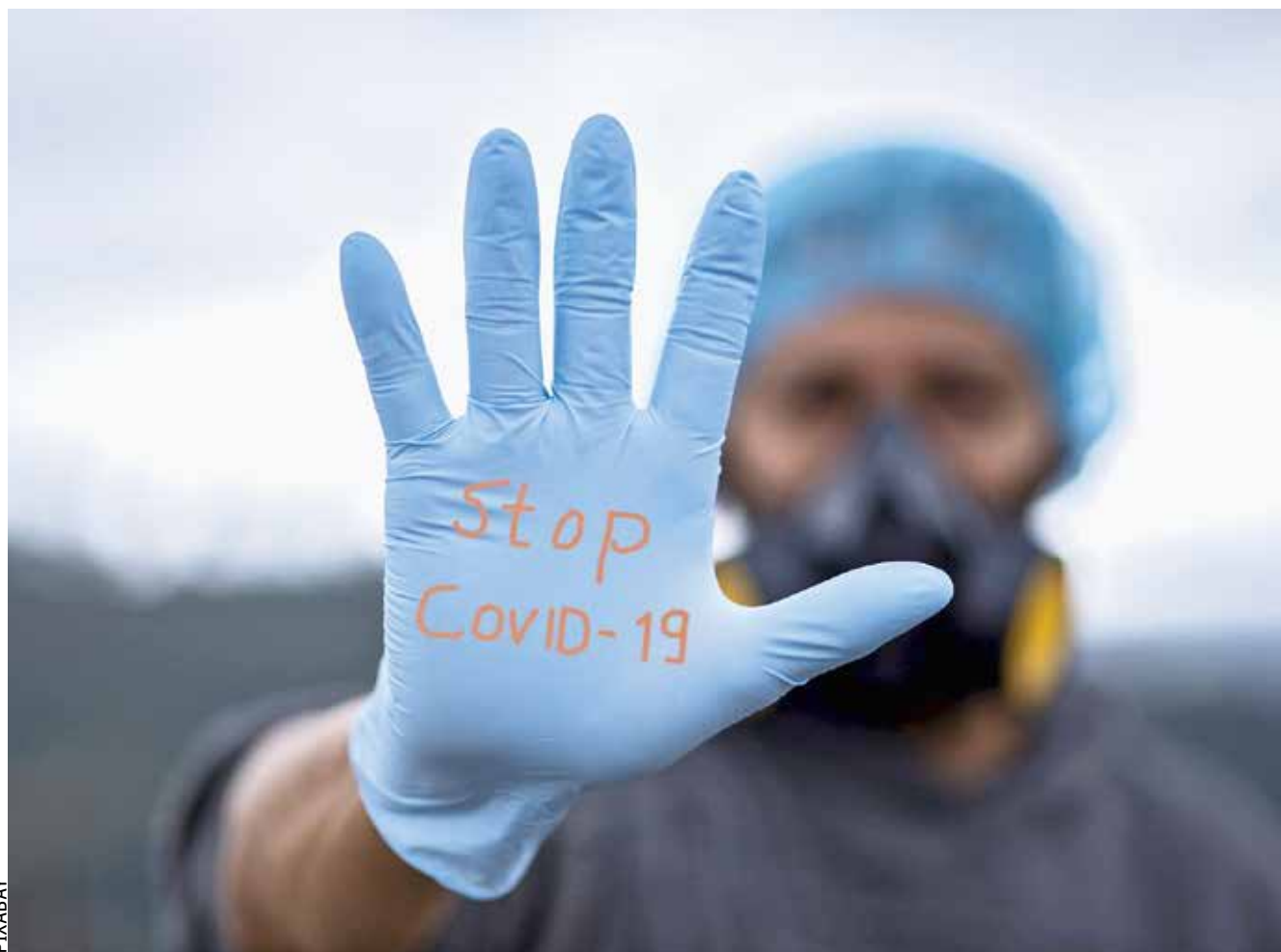
Prema podacima sa služ- bene mrežne stranice koronavirus.hr, u Republici Hr- vatskoj je od 25. veljače 2020. do 16. listopada 2021. registri- rano 544.330 slučajeva zaraza novim koronavirusom (SARS CoV 2). Do sada je od bolesti COVID-19 u Republici Hrvat- skoj preminulo 9986 osoba.

U suočavanju i borbi pro- tiv ove opake bolesti ključan je doprinos medicinske stru- ke. Epidemiolozi, infektolozi, mikrobiolozi i svi ostali medi- cinski eksperti uključeni na svim razinama od donošenja odluka o uvođenju i provode- nju javnozdravstvenih mjera i reorganizaciji sustava zdrav- stva pa sve do liječenja svakog pojedinog bolesnika u našoj domovini, većinom su i ugled- ni nastavnici Medicinskog fak- ulteta Sveučilišta u Zagrebu. Mnogi naši nastavnici i surad- nici nalaze se na „prvoj, dru- goj i trećoj crti“ borbe s pan- demijom.

Skrb za oboljele

Naši nastavnici skrbe za najteže oboljele zajedno s drugim djelatnicima Zavoda za intenzivnu medicinu i ne- uroinfektologiju i Odjela za striktnu izolaciju Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ Medicinskog fak- ulteta Sveučilišta u Zagre- bu, kao i Primarnog respira- tornog intenzivističkog cen- tra Kliničke bolnice Dubrava. Za bolesnike oboljele od COVID-a 19 skrbi se u svim zagrebačkim klinikama Me- dicinskog fakulteta Sveučili- šta u Zagrebu, liječe se i teško oboljela djeca, trudnice, rodi- lje, mladi i stari.

Izuzetan stručni doprinos u suzbijanju širenja COVID-19 pandemije nastavnici Medi- cinskog fakulteta dali su i u području mikrobiološkog tes- tiranja na novi koronavirus (SARS-CoV-2), pri čemu se ističu tri referentna mjesta za testiranje na SARS-CoV-2 u Republici Hrvatskoj. U Je- dinici za znanstvena istraži- vanja Klinike za infektivne bolesti „Dr. Fran Mihaljević“ pravovremeno je uspostavljen prvi RT-PCR test za detekciju SARS-CoV-2 i rutinski je im- plementiran u Klinici za in- fektivne bolesti „Dr. Fran Mi- haljević“. Služba za mikrobi- ologiju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo promptno se

“

Pozivam studente Sveučilišta u Zagrebu koji se do sada nisu cijepili da se cijepe te na taj način u prvom redu zaštite sebe i svoje najmilije, a u konačnici da što prije pobijedimo pandemiju i u potpunosti se vratimo „starom“ normalnom životu i studiranju

“

Nažalost, četvrti val pandemije COVID-19 u našoj domovini i dalje uzima veliki danak zbog toga što se dio ljudi, bez obzira na apele znanosti, ne želi cijepiti

uključila u molekularnu dija- gnostiku COVID-19 te u njezi- nu uspostavu i validaciju u la- boratorijima širom Hrvatske. Služba za kliničku mikrobiolo- giju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“ uvela je prvi drive- in sustav za uzorkovanje u či- tavoj regiji, pa je po tom mo- delu značajno povećana mo- gućnost i brzina uzorkovanja i na brojnim drugim mjestima u Republici Hrvatskoj.

Od početka provođenja ci- jepljenja protiv SARS-CoV-2 virusa Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i nje- gova sastavnica Škola na- rodnog zdravlja „Andrija Štampar“ aktivno surađuju s Hrvatskim zavodom za jav- no zdravstvo. Na inicijativu Dekanske konferencije medi- cinskih fakulteta iz Zagreba, Rijeke, Splita i Osijeka, stu- denti medicine koji kliničke vježbe obavljaju u zdravstve- nim ustanovama uključeni su u prioritetnu skupinu za cijepljenje, kao i svi zdrav- stveni djelatnici. Medicin- ski fakultet i Hrvatski zavod za javno zdravstvo započeli su s cijepljenjem studenata Medicinskog i Stomatološ- kog fakulteta, prvenstveno završnih godina studija, već u ožujku 2021. godine. Potom su cijepljeni i studenti nižih godina studija Medicinskog i Stomatološkog fakulteta, kao i studenti Farmaceutsko-bi- okemijskog i Edukacijsko- rehabilitacijskog fakulteta, koji također imaju kliničke vježbe. Cijepljenje studena- ta organizirano je u suradnji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i Medicinskog fa- kulteta Sveučilišta u Zagre- bu na Školi narodnog zdrav-

BRANKO NAB

lja „Andrija Štampar“.

Hrvatski zavod za javno zdravstva i Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ od kraja lipnja 2020. godine kontinuirano zajedno provo- de cijepljenje bez naručiva- nja i najave za sve hrvatske građane u Školi narodnog zdravlja u Rockefellerovoj 4.

U svim do sada organiziranim akcijama cijepljenja na Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ sudjeluju djelatni- ci Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te nastavnici i dje- latnici Škole narodnog zdrav- lja „Andrija Štampar“ Medi- cinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Samo u protekla

dva tjedna, kada je porastao interes za cijepljenje, u Školi narodnog zdravlja, u dva ter- mina tjedno, srijedom poslije podne i subotom ujutro, cije- pljeno je ukupno 4308 osoba, od čega je njih 2564 primilo pr- vu dozu cjepiva.

Ogromno iskustvo

Do 15. studenoga 2021. go- dine 2.060.023 stanovnika Re- publike Hrvatske cijepjeno je s barem jednom dozom cjepi- va. 1.865.294 osoba, tj. 49.96% ukupnog, odnosno 55,13% odraslog stanovništva cijeplje- no je u potpunosti, odnosno s obje doze cjepiva koje se daje u dvije doze (Pfizer- BioNTech, Moderna ili AstraZeneca) ili s jednom dozom cjepiva koje se daje u jednoj dozi (Janssen). Nažalost, tu dosta kaskamo za Europskom unijom, u kojoj je do sada barem jednu dozu pri- milo skoro 70% stanovnika, od čega je u potpunosti cijepljeno nešto više od 66% stanovnika.

U Hrvatskoj je do danas ukupno u potpunosti cijeplje- no 79.815, odnosno 33,48% mla- dih u dobi od 20 do 24 godine.

Procijepljenost studenata Medicinskog fakulteta Sveu- čilišta u Zagrebu veća je u od- nosu na ostale mlade. Do sa- da je barem jednu dozu dobi- lo 90% studenata medicine, a u potpunosti je cijepljeno 81% studenata medicine. Više od 86% studenata završnih godi- na studija medicine u potpu- nosti je cijepljeno. Veći udio procijepljenosti bilježi se i me- dustudentima Stomatološkog, Farmaceutsko-biokemijskog, Veterinarskog te Edukacij- sko-rehabilitacijskog fakulte- ta. Studenti biomedicinskog područja, pogotovo studenti medicine, dobro su informira- ni i educirani o učinkovitosti cjepiva protiv koronavirusa, a ujedno su i odgovorni pre- ma pacijentima s kojima dola- ze u kontakt tijekom kliničke nastave. Kako bi se što je mo- guće bolje informirali o učin- kovitosti i neželjenim pojava- ma cijepljenja protiv koronavi- rusa, organizirali su i stručne tribine za studente zagrebač- kog Sveučilišta.

Kada se uzme u obzir da je do danas u svijetu aplicirano 7,5 milijardi doza cjepiva pro- tiv COVID-a, odnosno da je 52,2% svjetskog stanovništva primilo barem jednu dozu cje- piva protiv koronavirusa, mo- žemo zaključiti da sveukupno imamo ogromno iskustvo u ci- jepljenju te da povjerenje u me- dicinsku znanost treba pobije- diti strah od cijepljenja. Važno je istaknuti da su sva dosadaš- nja istraživanja pokazala da cjepivo vrlo učinkovito štiti od težih oblika bolesti.

Stoga pozivam studente Sveučilišta u Zagrebu, koji se do sada nisu cijepili, da se cijepe te na taj način, u pr- vom redu zašтите sebe i svo- je najmilije, a u konačnici da što prije pobijedimo pan- demiju i u potpunosti se vra- timo „starom“ normalnom životu i studiranju.

Na temelju Odluke Fakultetskog vijeća od 14. prosinca 2021. godine
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET STROJARSTVA I BRODOGRADNJE
 objavljuje

NATJEČAJ za izbor

1. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i radnom mjestu redovitog profesora u trajnom zvanju, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za zavarene konstrukcije na Katedri za zaštitu materijala
 2. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu poslijedoktoranda, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za mehaniku fluida na Katedri za aerodinamiku okoliša i konstrukcija
 3. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu poslijedoktoranda, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za mehaniku fluida na Katedri za računalnu mehaniku fluida Poništava se točka 5. natječaja objavljenog u javnim glasilima dana 24. rujna 2021. godine, i raspisuje se novi natječaj za radno mjesto:
 4. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu poslijedoktoranda na HRZZ projektu „Nanostrukturirani tvrdi metali – Novi izazovi metalurgije praha (NANO-PM)“, za područje tehničkih ili prirodnih znanosti, u Zavodu za materijale na Katedri za materijale i tribologiju, na određeno vrijeme od 13 mjeseci.
 5. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu asistenta, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za materijale na Katedri za materijale i tribologiju.
 6. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu asistenta, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za materijale na Katedri za toplinsku obradbu i inženjerstvo površina.
 7. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu asistenta na HRZZ projektu „Dinamika aktivnih i rotirajućih konstrukcija“ (Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti), za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za tehničku mehaniku, Katedri za primijenjenu dinamiku.
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, www.fsb.unizg.hr.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
RUDARSKO-GEOLOŠKO-NAFTNI FAKULTET,
ZAGREB, PIEROTTIJEVA 6

NATJEČAJ za izbor

1. Jednog izvršitelja/icu na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju – poslijedoktorand, u znanstvenom području Tehničke znanosti, polje: Rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo, grana: Naftno rudarstvo, u Zavodu za naftno-plinsko inženjerstvo i energetiku RGN fakulteta, na određeno vrijeme s punim radnim vremenom.
 2. Jednog izvršitelja/icu na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju – izvanredni profesor, u znanstvenom području Prirodne znanosti, polje: Geologija, grana: Geologija i paleontologija, u Zavodu za geologiju i geološko inženjerstvo RGN fakulteta, na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom.
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su na službenoj internetskoj stranici Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta www.rgn.unizg.hr

Na temelju odluke Fakultetskog vijeća Klasa: 112-01/21-01/0044
 Ur. broj: 2181/206-03-03-21-0005 od 10. prosinca 2021. godine.

SVEUČILIŠTE U SPLITU, FAKULTET
ELEKTROTEHNIKE,
STROJARSTVA I BRODOGRADNJE,

raspisuje NATJEČAJ za izbor

-jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje matematika i odgovarajuće radno mjesto.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, www.fesb.unist.hr.

KNJIŽEVNA VEČER U SVEUČILIŠNOJ GALERIJU U SPLITU

Publika je dva sata upijala svaku riječ Mira Gavrana

U Sveučilišnoj galeriji upriličen je susret s književnikom, dramaturgom i predsjednikom Matice hrvatske

Andela Boljat
i Miro Gavran

Vizualizirajući sve sličice autorova života, u opuštenoj atmosferi koja podsjeća na susret dvojice starih prijatelja, teško je bilo osvijestiti da ispred vas sjedi najizvođeniji suvremeni hrvatski dramatičar u zemlji i inozemstvu

PIŠE **ŽELJKA SIJERAK RADAS**
 SNIMIO **VLADIMIR DUGANDŽIĆ**
 /CROPIX

Neposredan, skroman, beskrajo duhovit, dječakog osmijeha s jedne strane i neiscrpnog književnog znanja s druge, sve je to i puno više Miro Gavran. Upravo je takva bila i književna večer s njim kao glavnim akterom u Sveučilišnoj galeriji Sveučilišta u Splitu. Dok se galerijski prostor polako punio, on je neprimjetno u društvu supruge sjedio u zadnjem redu auditorija i srdačno pozdravljao goste koji bi mu prilazili. Splitska publika nije razočarala svoga čitanog autora. Okruženi grafikom ponajboljih splitskih grafičara, zaljubljenici u književnost gotovo su dva sata pomno upijali svaku riječ Mira Gavrana, a Miro im je pričao o svemu. O svom rođenju u školskoj zgradi, 1961. godine u učiteljskoj obitelji u malom slavonskom selu Gornja Trnava, nedaleko od Nove Gradiške. Pričao im je o ljetima u toj istoj školi i počecima pisanja u hladovini njezinih debelih zidova. O otkrivanju zagrebačkog kazališnog svijeta i neupitne podrške roditelja da slijedi svoje snove, o tome kako je upoznao i zaprosio svoju suprugu, o ljubavi, intimi, duhovnosti, prijateljstvu, boli, o pisanju, putovanjima, suradnjama, uspjesima i neuspjesima, o svojoj književnosti, naravno...

Vizualizirajući sve te sličice autorova života u opuštenoj atmosferi koja podsjeća na susret dvojice starih prijatelja čije prijateljstvo vrijeme i odsutnost nije nagrizlo, teško je osvijesti-

ti da ispred vas sjedi najizvođeniji suvremeni hrvatski dramatičar u zemlji i inozemstvu, čija su djela prevedena na više od 40 jezika, a knjige imale više od 200 izdanja širom svijeta. Autor prema čijim dramama i komedijama je nastalo više od 350 svjetskih kazališnih premijera, a vidjelo ih je više od četiri milijuna ljudi. Da ispred vas sjedi vjerojatno jedini živući književnik u svijetu kojem su u čak četiri zemlje organizirali kazališni festival njemu posvećen, a na kojem se izvode predstave nastale isključivo prema njegovim dramama i komedijama, a koji je pod nazivom GavranFest djelovao Slovačkoj, u Trnavi, od 2003. do 2009., potom se 2013. održao u Poljskoj, u Krakovu, od 2016. djeluje u Češkoj, u Pragu, a 2019. se održao u Njemačkoj, u Augsburgu. Gostujući u Splitu bilo je neizbježno razgovarati i o Juditi: –Ove godine izišlo je 13. izdanje romana „Judita“. Kako je ovo godina i Marulićeve „Judite“, onda se nekako ovaj moj romančić baš uklopio, a koji je Mozaik knjiga objavila na jedan specijalan način da je unutar istih kori-

castavila i Marulićev ep i biblijsku epizodu i moj roman, tako da čitatelji na komparativan način mogu usporediti te tri priče o Juditi. Cvijeta Pavlović je napisala jedan obilniji pogovor. Prije nepuna tri mjeseca objavljena je i knjiga „Odabrane drame od 2001. do 2021.“, izbor od devet drama koje je Miro Gavran napisao u protekla dva desetljeća. Od ovih devet drama jedna je već izvedena u Splitu, „Paralelni svjetovi“, a koja je prije 10-ak godina izvedena i u HNK-u Osijek. Tu su još i drame „Savršeni partner“, „Na kavici u podne“ te „Glasnogovornik“. U knjizi se nalaze i neki stariji tekstovi „Tajna Grete Garbo“, „Kako ubiti predsjednika“, ali i jedan noviji „U očekivanju oca“, koji je Gavran napisao po ideji Michala Viewegha, velikog češkog pisca: „Nas dvojica smo se dogovorili da on napiše roman po mojoj ideji, a ja po njegovoj drami. Upoznali smo se u Pragu, on je došao na sedmi GavranFest u Prag, počeli smo se družiti i nekako došli do želje da zajedno surađujemo. Sad je on na potezu da krene s romanom.“

“
 Miro Gavran je vjerojatno jedini živući književnik u svijetu kojem su u čak četiri zemlje organizirali kazališni festival njemu posvećen, a na kojem se izvode predstave nastale isključivo prema njegovim dramama i komedijama

Pogovor za „Odabrane drame od 2001. do 2021.“ napisao je jedan od vodećih makedonskih pisaca Venko Andonovski. Miro Gavran odnedavno ima još jednu ulogu, a to je mjesto predsjednika Matice hrvatske, za koju ima velike planove. Da su mu vrata Splitskog sveučilišta uvijek otvorena, potvrdio je rektor prof. Dragan Ljutić, koji je, osim što je uživao u književnoj večeri, srdačno pozdravio cijenjenog gosta te mu zahvalio na časti koja je Sveučilištu u Splitu njegovim dolaskom pružena. Književnu večer moderirala je profesorica hrvatskog jezika i književnosti Andela Boljat, a događaj je uz podršku Sveučilišta u Splitu organizirala voditeljica Sveučilišne galerije Helena Trze Jakelić. P.S. Miro Gavran još uvijek sve prvo piše olovkom, jer tako je bliže srcu.

SVEUČILIŠNA GALERIJA ŽIVI PUNIM PLUĆIMA

Svečano otvorena izložba 'Splitska grafička (a)ura'

Izložba je zamišljena kao reprezentativni izbor radova koji sežu od šezdesetih do danas, a postavljena je kao vizualni dijalog starijih i mlađih autora, onih koji su zaslužni za tradiranost i procvat grafike u Splitu s onima koji su konceptualno drukčiji istraživači ovog medija

PİSE **MILA PULJIZ**
SNIMIO **PAUN PAUNOVIĆ**
/CROPIX

Na izložbi "Splitska grafička (a)ura" koja je svečano otvorena početkom prosinca u Sveučilišnoj galeriji predstavljena su djela 11 autora i to Jakova Budeše, Josipa Botteri Dini, Edvina Dragičevića, Petra Jakelića, Marinka Jelače, Vaska Lipovca, Mile Skračića, Slobodana Tomića, Kristine Restović, Nikole Skokandića i Maje Zemunik.

Splitska umjetnička gra-

fika je šezdesetih godina prošlog stoljeća dobila svoj metronom i ritam u razvoju s formiranjem Grafičkog odjela Umjetničke škole.

Ova izložba je zamišljena kao reprezentativni izbor radova koji sežu od tih vremena do danas, a postavljena je kao vizualni dijalog starijih i mlađih autora, onih koji su zaslužni za tradiranost i procvat grafike u Splitu s onima koji su konceptualno drukčiji istraživači ovog medija.

Izložbu je otvorio akademik i redoviti profesor Umjetničke akademije Ka-

Josip Botteri Dini, Kažimir Hraste i Petar Jakelić

žimir Hraste, istaknuvši kako izložba ima svečani i prigodni karakter, upravo kao i mjesec darivanja u kojemu je postavljena.

"Hvala vam što ste došli u ovolikom broju posjetiti izložbu koja u vrijeme pandemije i drugih nedaća koje su nas sve zadesile, ima i jedan anti-stresni karakter",

ustvrdio je.

"Riječ je o zaista posebnoj izložbi, koja je zamišljena kao reprezentativni izbor radova koji sežu od vremena osnivanja Grafičkog odjela do danas, a postavljena je kao vizualni dijalog starijih i mlađih autora, onih koji su zaslužni za tradiranost i procvat grafike u Splitu s onima koji su konceptualno drukčiji istraživači ovog medija", kazala je Helena Trze Jakelić, voditeljica Sveučilišne galerije.

Kustos izložbe je doktor filozofije, povjesničar umjetnosti i grafičar, dr. Dali-bor Lovrić.

"Od pojma aure u starogrčkom što znači povjetarac, preko latinskog gdje se pretočio u naziv za zlato, ali i u vrijednost koja okružuje glave svetaca – zlatokrug kao ikonografsko obilježje svetosti, aura dakle označava slavu i poštovanje prema djelima naših mlađih i starijih autora, što se nadovezuje uz pojam koji je u filozofiju i umjetnost uveo teoretičar Walter Benjamin smatrajući da je s umjetničkom grafikom aura originalnog i autentičnog umjetničkog rada detronizirana tehnologijom i mehaničkom reproduktivnošću", dodao je kustos.

Izložba je ostvarena uz potporu Grada Splita, Turističke zajednice grada Splita i Ministarstva kulture i medija, a ostaje otvorena do 7. siječnja 2022. godine.

RETROSPEKTIVNA IZLOŽBA

Sanctus Domnio obilježio 30. rođendan

Koncert Sanctus Domnio
IVO RAVLIĆ/CROPIX

Pod nazivom "30 godina Sanctus Domnio" otvorena je retrospektivna izložba Gradskog mandolinskog društva [GMD] Sanctus Domnio iz Splita, koja daje uvid u najvažnije događaje i aktivnosti mandolinskog dragulja iz Splita, a večeras je svečano otvorena u Sveučilišnoj knjižnici. Društvo koje od samog početka njeguje mandolinsko pismo i promovira mandolinu

kao profesionalno sredstvo glazbenog, tradicijskog i baštinskog izričaja Dalmacije, pa tako i Splita. Izložbu su otvorili ravnateljica Sveučilišne knjižnice Ana Utrobičić i profesor maestro Vladimir Lukas.

Organizatori izložbe su GMD Sanctus Domnio, Sveučilišna galerija i Sveučilišna knjižnica u Splitu, a otvorena je pod pokroviteljstvom Grada Splita.

UNIST.HR

SANDRA KOVAČIĆ NA ČELU ASUSA

Alumni Sveučilišta u Splitu ima novu predsjednicu

RAZGOVARALA **MILA PULJIZ**
 SNIMIO **JOŠKO ŠUPIC**
 /CROPIX

Sandra Kovačić iz Udruge Alumna Sveučilišnog odjela za stručne studije izabrana, ali i dosadašnja dopredsjednica Alumni Sveučilišta u Splitu izabrana je na sjednici održanom krajem studenoga za novu predsjednicu ASUS-a. Za razliku od većine kolega u Koordinacijskom odboru ASUS-a, koji su zaposlenici Sveučilišta, Sandra Kovačić zaposlena je u bankarskom sektoru, kao direktorica poslovnice u Raiffeisen banci. Tom smo prigodom popričali s njom o ulozi ASUS-a, međusobnoj suradnji, ali i planovima za budućnost.

Izabrani ste kao nova predsjednica ALUMNI Sveučilišta u Splitu. To je sigurno velika odgovornost, ali i čast?

-Svaka funkcija nosi sa sobom odgovornost koja je sastavni dio svakog posla, a isto je i u privatnom životu. Naravno da je čast biti izabrana predsjednicom krovne alumni udruge, a čast nosi i odgovornost da ukazano povjerenje i opravdam.

Nadam da ćemo svi zajedno biti odlična kombinacija i da su kolege dobro odabrale!

Što je točno uloga ALUMNIJA, na čemu radite, koji su vaši zadaci?

-Kao krovna ALUMNI udruga pratimo i objedinjujemo aktivnosti pojedinih članica (Alumni udruga sastavnica Sveučilišta u Splitu) udruge te iniciramo zajedničke aktivnosti. Svaka sastavnica Sveučilišta u Splitu ima svoje specifičnosti koje, ovako objedinjene pod jednim "krovom" mogu generirati zanimljive ideje u vidu zajedničkih projekata. Naši alumni danas su uspješni poduzetnici, znanstvenici i stručnjaci s ogromnim iskustvom i znanjem koji iz prve ruke mogu prenijeti svoj "know-how" novim ge-

“

Budućim alumnijima redovitim studentima poručila bih da iskoriste sve što im besplatno školovanje donosi, a benefiti su zaista veliki. S druge strane, izvanredni studenti su primjer da je studiranje moguće i uz posao i da nikad nije kasno

'Studenti, razvijajte kompetencije i posebno poradite na strpljivosti'

Naravno da je čast biti izabrana predsjednicom krovne alumni udruge, a čast nosi i odgovornost da ukazano povjerenje i opravdam. Nadam se da ćemo svi zajedno biti odlična kombinacija i da su kolege dobro odabrale

neracijama studenata. Naše buduće aktivnosti kao udruga vidimo kroz organizaciju okruglih stolova s korisnim motivacijskim temama za sadašnje ali i bivše studente Sveučilišta. Udruga nam omogućava brže umrežavanje pa će naši budući zadaci biti prvenstveno usmjereni na pomoć pri zapošljavanju, ali i kako konkurirati za atraktivnije pozicije koje se nude na tržištu rada te na poticanje aktivnosti postojećih i novih nastavnih baza Sveučilišta odnosno suradnji sa Sveučilištem gospodarskih subjekata i svih organizacija u kojima sada rade i upravljaju nekadašnji studenti - alumni Sveučilišta.

Na svojim sastavnicama organiziramo akcije dobrovoljnog darivanja krvi. Sudjelovali smo i u nekoliko humanitarnih akcija pa u tom smjeru planiramo nastaviti i dalje.

Što biste poručili mladim ljudima, studentima, kako razvijati karijeru, kako dobiti posao i ono najvažni-

je, kako potaknuti te mlade ljude da ostanu u Hrvatskoj?

-Osobno ne bih nikad otišla iz Hrvatske. Primanja u Hrvatskoj, a pogotovo ako govorimo o visoko obrazovanim mladim ljudima, su stvarno mala, ali nikako nisu najvažnija. U svojoj dugogodišnjoj karijeri u bankarstvu svjedok sam kako se trud na kraju uvijek isplati i kako kvalitetni zaposlenici uvijek budu nagrađeni. Poručila bi im da razvijaju svoje kompetencije, a posebno bi rekla da trebaju poraditi na strpljivosti jer mi se čini da prerano, a neki i unaprijed odustaju bez da pokušaju. Mladima koji razmišljaju o odlasku iz Hrvatske bi poručila da prije odluke, ili uopće razmišljanja o odlasku, dobro razmisle o prednostima života u Hrvatskoj. Rekla bi im bi im da pronađu motivaciju u obiteljskim vrijednostima, kvaliteti života u Hrvatskoj, a posebno u kvaliteti života ovdje kod nas u Dalmaciji i tek onda donesu odluku. Kolege i prijatelji uvijek za mene kažu da sam nepopravljiv optimist. Ako barem djelić

tog optimizma prenesem na druge osjećam se sretno i ispunjeno.

Kako je tekao vaš profesionalni put, od upisa na Fakultet pa do sada? Kako je studiranje na OSS-u utjecalo na vaš profesionalni razvitak i odabir karijere?

-Moj put je bio nešto drugačiji, ne tako tipičan. Kao odlična učenica nakon srednje škole, na opće iznenađenje, odlučila sam ne upisati fakultet. Umjesto toga odlučila sam početi raditi s nepunih 19 godina. Od tada pa do danas radim bez prekida. Da je bilo drugačije tko zna bi li danas bila tu gdje jesam. Iz mog iskustva i iz prve ruke vam kažem da nikad nije kasno upisati fakultet i napraviti preokret u karijeri. I tako sam 2008. godine, iako sam tada već bila na sadašnjoj poziciji, odlučila raditi na sebi i upisati fakultet. U profesionalnom smislu to je bila najbolja odluka koju sam mogla donijeti. Svoje iskustvo nadopunila sam itekako primjenjivim znanjima i vještinama koje su mi puno pomogle u zahtjevnim i konkurentski raspoloženom okruženju u bankar-

“

U dugogodišnjoj karijeri u bankarstvu svjedok sam kako se se trud na kraju uvijek isplati i kako kvalitetni zaposlenici uvijek budu nagrađeni

stvu. Cjeloživotno obrazovanje je koncept koji mi se jako sviđa i mislim da je preduvjet uspješne karijere.

Koja je vaša poruka ostalim alumnijima, onim sadašnjim, ali i budućim?

-Budućim alumnijima redovitim studentima poručila bih da iskoriste sve što im besplatno školovanje donosi, a benefiti su zaista veliki. S druge strane, izvanredni studenti su primjer da je studiranje moguće i uz posao i da nikad nije kasno!

Sadašnje alumnije pozivam da prate naše aktivnosti i da nam se pridruže sa svojim idejama kako bi bili što učinkovitiji.

KNJIŽEVNE PREPORUKE

Idu blagdani, iskoristite ih i pročitajte bar neku od ovih knjiga

BORIS KOVAČEV/CROPIX

Piše: **KATARINA MALJKOVIĆ**

Ustaljeno je mišljenje da kako udeš u Novu godinu tako ćeš je i završiti. Osobno se ne držim previše te ideje, ali moram priznati da u njoj ipak ima tračak istine. Nadam se da godinu neću završiti kako sam ju počela jer će dvije doze Pfizer a valjda odraditi svoj posao, no godina mi nije bila nimalo dosadna ni loša, već je bila prepuna novih iskustava; kako završetaka tako i početaka. Ova godina donijela mi je način da svoju ljubav prema čitanju i pisanju spojim s još nečim predivnim – dijeljenjem s drugima; na način da više ne moram baš direktno potpunim strancima u knjižarama davati svoja neželjena mišljenja kada vidim da se netko misli oko knjige koju sam pročitala u jednom dahu, već to mogu odraditi malo ozbiljnije. Ništa me ne razveseli više nego kada me osobe upitaju za još prijedloga, ili kada mi kažu da su posudili moje preporuke i oduševili se, ili probali nešto što sam mislili da nikada ne bi. Jedva čekam to nastaviti i u idućoj godini, i nadam se da ćete mi se i dalje pridružiti u tome. Božićno vrijeme sa sobom nosi i malo odmora, dajući nam slobodnog vremena da odmorimo tijelo i dušu, najčešće u obiteljskom okruženju; a, ako slobodno vrijeme možda želite iskoristiti za još čitanja, za vas imam nekoliko preporuka idealnih za završetak godine!

Pada snijeg Johna Greena, Maureen Johnson i Lauren Myracle

John Green, Maureen Johnson i Lauren Myracle tri su iznimno popularna pisca knjiga za mlade koji su svoje snage udružili u ovom romanu, dajući nam tri blagdanske romanse međusobno povezane koje nude iskustvo tinejdžera u malom gradiću za vrijeme najgore mečave u posljednjih pedeset godina. Prva priča prati Jubilee, koja umjesto da Božić provodi slaveći prvu godišnjicu veze sa svojim dečkom primorana je otići provesti Božić sa bakom i djeđom nakon što su joj roditelji iznenada uhićeni na Badnjak. Zbog prejakog snijega, vlak kojim Jubilee putuje mora stati na pola puta, te se tako Jubilee pronade u Gracetownu – mjestu u kojem povezuje sve naše heroje.

Druga priča prati troje prijatelja iz djetinjstva koji imaju misiju donijeti igru Twistera do Kuće vafli, jer samo tako njihov prijatelj može pokušati impresionirati 14 navijača. Naravno, putem nastanu brojni problemi tijekom kojih prigušeni osjećaji izlaze na površinu.

Posljednja priča prati Addie koja je prekinula s dečkom i sada se kaje zbog svoje pogreške koja je dovela do toga. Pokušavajući se iskupiti, šalje poruku Jebu da se nađe s njom u Starbucksu na Badnjak. Ubrzo vi-

dimo kako se sve tri priče isprepliću, te je ova knjiga idealna za zimske večeri koje provodimo umotani u toplu dečicu s vrućom šalicom čaja u ruci. Za one koji bi možda radije odgledali film, Netflix je 2019. napravio adaptaciju romana!

Divni svijete, gdje si Sally Rooney

Sally Rooney preporučujem da druženje s vama ove godine završim kako sam ga i počela u ožujku. O njevoj novoj knjizi sigurno ste već čuli i previše, no ako ga niste stigli pročitati sada je idealno vrijeme! “Divni svijete, gdje si” roman je o prijateljstvu i ljubavi, no također je pun dubljih rasprava poput onih filozofskih i ekoloških, kako to i priliči spisateljici koju mnogi nazivaju najboljom spisateljicom svoje generacije.

Roman je pisan u dvije perspektive i prati dvije prijateljice Alice i Eileen. Također, između poglavlja dobivamo uvid u njihova vlastita promišljanja o životu i događajima koje proživljavaju putem dugih i dubokoumnih e-mailova koje si šalju. Alice, inače spisateljica, seli se iz Dublina u malo mjesto na zapadu Irske gdje preko Tindera upoznaje Felixa. Iako im je prvi spoj daleko od uspješnog, Alice osjeća povezanost s njim i poziva ga da ode s njom na putovanje. Eileen prolazi kroz teške trenutke u životu, a ljubavni put vraća u ruke njene prve ljubavi iz djetinjstva, Simona.

I dalje mi je od njenih knjiga najdraža “Normalni ljudi”, no “Divni svijete, gdje si” dokazuje da je Sally Rooney sigurno autorica koja će zauvijek ostaviti svoj trag u književnosti.

Medvjed i Slavuj Katherine Arden

Knjiga prati Vasju Petrovnu, najmlađe dijete bogatog provincijskog bojara na sjeveru Rusije. Vasja je od pokojne majke naslijedila staru magiju: sposobnost da vidi čortove, stvorenja iz ognjišta, štala, jezera i šuma koja naseljavaju krajolik koliko i ljudi. Vasja drži to u tajnosti sve dok joj se otac ponovno ne oženi, kada Vasja doznaje da njezina maćeha također može vidjeti duhove. Maćeha ih se užasava, naziva ih demonima i zabranjuje Vasji bilo kakav kontakt s njima. Ali, nešto se budi u šumi, strašni je, prijetelje i gladnije od samog Zimskog kralja, i dolazi po Vasju i sve što joj je drago.

Knjiga “Medvjed i Slavuj” prva je u trilogiji “Zimska noć”, koja se nastavlja djelima “Djevojka u tornju” i “Zima za vješticu”, a ova zimska priča inspirirana ruskim bajkama idealno je štivo tijekom zimskih dana. Nadam da će vas oduševiti jer je i meni knjiga bila preporučena samo s riječima hvala i divljenja, i nisu pogriješili!

Ljudska djela Han Kang

Knjige koja su me možda najviše takle ove godine upravo su one južnokorejske spisateljice Han Kang. Nedavno sam pročitala njen iznimno hvaljen roman “Vegetarijanka”, koji govori o ženi koja potaknuta snovima najednom odluči prestati jesti meso, što eskalira do toga da prestaje jesti uopće, želeći postati stablo. U romanu, Han koristi inovativne načine naracije, te od tri dijela radnje njeđan nije u naraciji naslovne vegetarijanke, već su iz perspektive njenog muža, šogora i sestre. Romanom sam bila toliko oduševljena da sam odmah krenula čitati njen sljedeći, “Ljudska djela”, koji me dirnuo u srce i ostavio u suzama, te ga apsolutno preporučujem svima.

Roman govori o studentskom ustanku u Gwangjuu 1980. gdje je autorica živjela kao dijete. Radnja je centrirana oko nemilosrdnog ubojstva dječaka Dong Hoa, koji povezuje šest različitih narativa. U prvom, pratimo Dong Hoa dok traži tijelo svog ubijenog prijatelja i njegove nestale sestre. U drugom, priču preuzima sam nedavno preminuo Jeong Dae. Urednica izdavačke kuće, bivši zatvorenik i aktivistica koji žive s vlastitim traumama, Dong Hoeva majka koja se nosi s njegovim gubitkom; svi oni donose svoje priče i iskustva tih dana koji su im promijenili život. Naposljetku imamo i narativ same spisateljice, koja opisuje vlastiti doticaj s Dong Hoem; studentom u školi u Gwangjuu gdje je radio autorčin otac koji je dječaka znao iz viđenja, a Dong Ho je kasnije čak i živio u njihovoj kući u Seoulu. Glavna ideja koju autorica istražuje jest postojanje dijame-tralno suprotnih ljudskih djela – nasilja i dostojanstva.

Malo teža knjiga, no jedna koju nikako ne bi smjeli propustiti.

Profinjeno umijeće stava je me se Marka Mansona**

Inače ne čitam tzv. „self-help“ knjige, no Profinjeno umijeće stava j**e me se Marka Mansona upala mi je u oko upravo u trenutku kada sam ju najviše trebala. Kroz knjigu, on želi pokazati čitateljima da je važno odabrati ono što nam jest ili nije važno na temelju naših vrijednosti, te da je bitno da promijenimo naš način razmišljanja o tome što cijenimo u životu i liko mjerimo vlastiti (ne)uspjeh. Jer, tajna sreće u životu za nje ga nikada neće biti rješavanje svih problema – što smatra nemogućim – već u životu s „dobrim“ problemima. Ovaj iskren pristup naveo me na mnogo razmišljanja o tome kako sama sebi stojim na putu ka osobnoj sreći držeći se pogrešnih ideja o uspjehu i promijenio je moj način pristupu problemima, te se nadam da će pomoći i vama da dosegnete sve što poželite!

DNEVNIK JEDNE STUDENTICE (11)

Prije popisa novogodišnjih odluka napravite popis ovogodišnjih uspjeha

Piše: **LUCIJA GRGIĆ**

It's that time of the year. Devini dani aka božićni praznici. Vrime je da napunimo grbice dobron spizon, a onda stanemo na vagu i donesemo novogodišnje odluke. Naravno, novogodišnjih odluka se ne možemo krenit držat odma, nego uz lagano privikavanje. Kako kalaje božićni duh i u frižideru ima sve manje francuske, tako sve više razmišljamo o tome da se pokrenemo. Nije dobro radit stvari na prišu, dobro je malo razmislit prije.

Ni ne okrenemo se, kad ono... već je korizma, a svi znamo da nema boljeg vremena za držat se novogodišnjih odluka od Uskrsa. Uz to, ako izdržimo korizmu, možemo guštat u novoj sezoni francuske, ovaj put uz šunkicu. A ako čak i tad ne napravimo ništa, dobra stvar je šta je kod nas proljetno čišćenje široko rasprostranjeno pa se bar ormari dovedu u red. Sva ona roba u koju ne stanemo više jer se grbice još drže od Božića ideća. Neko drugi će joj se veselit, a mi čvrsto odlučujemo da se bar do lita držimo novogodišnjih odluka. Ali... Ali nova sezona francuske kreće i šteta bi bila uskratit ustima takvu svečanost. Sad je vrime za carpe diem-at. Ima do lita... I taman krenemo gledat u koju tere-tanu ić, koje bi vježbe radili, koja su područja najviše pogođena devinim danima, možda čak i napunimo frižider zdravon spizon i čvrsto si obećamo da ćemo kumat svaki dan. I onda nas vrime sabotira. Postaje vruće. Ma prevruće. Nije više za život. I ko će vježbat i zdravo se hranit po takvin vrućinama. Ne može to bit ni dobro. Sredit će se to na moru, puno ćemo plivat. Ne znan pratite li, al već san pisala kako mi šta živimo uz more ne idemo na more, a vi šta ne živite uz more ga nemate tako da

nan i tu planovi propadaju usprkos najboljoj volji. Prode lito, taman malo dodemo sebi i još jednon se probamo držat novogodišnjih odluka, sad već ovogodišnjih, a još malo i prošlogodišnjih. Ček, ček... Šta se to čuje? Knock knock. Who is it? Mariah Carey. Molin? Kako? Kad? Di? Šta se događa i zašto svugdi svira “All I want for Christmas is you” odjednon? Aha. Joj. Kad je ova godina proletila? Vrime je za nove novogodišnje odluke I guess. I sve tako ispočetka.

Ne znan za vas al ja san iz ove priče zaključila da uopće nije stvar u nama, nego godina jednostavno nema dovoljno dana da bi se stigli držat svega šta smo si zacrtali. Stavimo li na vagu naše odluke i trljanje godine, vrlo očito je da smo preambiciozni i da vrime igra protiv nas. Zato san ove godine odlučila bit pametna (nije isključivo novogodišnja odluka, više životna) i napraviti veeliki popis odluka, ali malih odluka. Šta ih više ima, više ću ih ostvarit. Nije bitno da prekrizin sve s popisa, bitno je da se nešto događa. Velike stvari će doć kad se ostvare male.

Šta ste vi odlučili prominit u 2022.? Kakve su van želje? I jeste pogledali šta ste sve napravili u 2021.? Ja jesan i skužila san da san baš puno toga napravila. Puno toga se nije ni nalazilo među novogodišnjim odlukama. Lipo je kad vidiš šta si sve napravila u godinu dana jer za neke stvari iznenadiš i samog sebe. Ono šta san tila reć je u biti da nije bitno šta smo stavili na popis novogodišnjih odluka i jesmo sve ostvarili, nego da na kraju te godine možemo bit zadovoljni sa sobon (makar bia Rudolf). Tako da savjetujen da prije popisa novogodišnjih odluka napravite popis ovogodišnjih uspjeha, iznenadit ćete se.

Dosta je bilo ovog feng shuiranja, uživajte u devinim danima!

Zagreb

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Zlatko Liber
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području prirodnih znanosti, polje biologija, grana botanika

Zlatko Mihaljević
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području prirodnih znanosti, polje biologija, grana zoologija i ekologija

Aida Mujkić
znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo i zdravstvena zaštita, grana socijalna medicina

Irena Žuntar
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje farmacija, grana medicinska biokemija

Anita Begić Hadžipašić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području tehničkih znanosti, grana metalurgija

Almin Đapo
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje geodezija

Ivana Franić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana romanistika

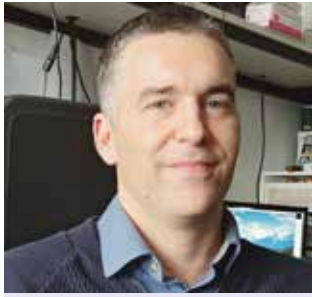
Emil Gjurčević
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biomedicine i zdravstva, polje veterinarska medicina, grana animalna proizvodnja i biotehnologija

Jelena Kuvač Kraljević
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje logopedija

Tomislav Luetić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana kirurgija

Antonio Starčević
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biotehnologija, grana biotehnologija, grana bioinformatika

Nataša Stipanelov Vrandečić
znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno, tehničke znanosti, polje kem. inženjerstvo, grana kem. inženjerstvo u razvoju materijala

Maja Valić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana neuroznanost

Leandra Vranješ Markić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području prirodnih znanosti, polje fizika

Kajo Bućan
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana oftalmologija

Sunčica Delaš Kalinski
znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice, društvene znanosti, polje kineziologija, grana kineziologija sporta i kineziološka edukacija

Maja Čukušić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana poslovna informatika

Zagreb Split

Frane Žuvela
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području društvenih znanosti, polje kineziologija, grana kineziologija sporta i sistemska kineziologija

Novi dekan na fakultetu hrvatskog sveučilišta

Domagoj Tončinić
izabran je za dekana Filozofskog fakulteta

Novi emeritusi hrvatskih sveučilišta

Josip Babin
redoviti profesor u mirovini Kineziološkog fakulteta

Željko Garača
redoviti profesor u mirovini Ekonomskog fakulteta

NATJEČAJ ZA UPIS STUDENATA NA DOKTORSKI STUDIJ "ELEKTROTEHNIKA I RAČUNARSTVO" SVEUČILIŠTE U ZAGREBU FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA UNSKA 3, 10000 ZAGREB RASPIŠUJE

NATJEČAJ
za upis studenata na posljediplomski sveučilišni doktorski studij Elektrotehnika i računarstvo za stjecanje akademskog stupnja doktora/doktorice znanosti (6 semestara, drugi upisni rok u ak. god. 2021./2022.) iz područja tehničkih znanosti, znanstvenih polja ELEKTROTEHNIKA I RAČUNARSTVO

Studenti mogu upisati studij u trajanju od 3 godine (studij u punom radnom vremenu) ili studij s produženim trajanjem istraživačkog rada, u trajanju od 5 godina (studij s dijelom radnog vremena). Broj mjesta: 30 ukupno.

Studenti doktorskoga studija plaćaju školarinu u iznosu od 60.000,00 kuna, a plaća se u ratama od 10.000,00 kn po semestru. Nastava započinje u ožujku 2022. godine.

Prijave se primaju u pisarnici Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, Unska 3, svakog radnog dana od 9.00 do 13.00 sati, od objave natječaja do zaključno 27. siječnja 2022. godine.

Razgovor s pristupnicima obavezni je dio upisnoga postupka, a održat će se u utorak 1. veljače i u srijedu 2. veljače 2022. godine od 9.00 do 15.00 sati. O terminu i načinu održavanja razgovora pristupnici će dobiti obavijest elektroničkom poštom.

Detaljnije obavijesti mogu se dobiti na telefon (01) 6129 920 ili adresu e-pošte: doktorski.studij@fer.hr, a publikacija o posljediplomskom doktorskom studiju može se pogledati na: http://www.fer.unizg.hr/studiji/doktorski_studij.

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDICINSKI FAKULTET ŠOLTANSKA 2, 21 000 SPLIT

Klasa: 003-05/21-03/0001
Ur. br.: 2181-198-04-04-21-0159
Split, 1. prosinca 2021. godine

Na temelju članka 43. Statuta Medicinskog fakulteta u Splitu, dekan Medicinskog fakulteta u Splitu, prof. dr. sc. Ante Tonkić donosi sljedeću:

Alenka Boban Blagačić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana farmakologija

Ana Borovečki

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo i zdravstvena zaštita, grana javno zdravstvo

Natalija Dolić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području tehničkih znanosti, polje metalurgija

Split

Ante Tvrdeić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana farmakologija

Robert Župan

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje geodezija

Darko Modun

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana farmakologija

Nikša Jajac

znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u interdisciplinarnom području znanosti, polje projektni menadžment (izborna polja Građevinarstvo i Ekonomija)

Ivica Jurić-Grgić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Tina Tičinović Kurir

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana patofiziologija

Blaž Gotovac

redoviti profesor u mirovini Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije

Darko Koračin

redoviti profesor u mirovini Prirodoslovno-matematičkog fakulteta

Dušanka Martinović Kaliterna

redovita profesorica u mirovini Medicinskog fakulteta

ODLUKU

o poništenju dijela Natječaja I. Poništava se dio natječaja objavljen u javnom glasilu „Narodne novine“ broj 127/2021 od 26. studenoga 2021. godine (6994), Universitasu od 29. studenoga 2021.g., i web stranici Medicinskog fakulteta u Splitu, i to pod točkom I., 2. crtica: I. ZA IZBOR U ZVANJA I NA RADNA MJESTA

-jednog nastavnika u znanstveno - nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanrednog profesora na neodređeno vrijeme s nepunim radnim vremenom za područje biomedicine i zdravstva, polje dentalna medicina, grana endodoncija i restaurativna dentalna medicina na Katedri za restaurativnu dentalnu medicinu i endodonciju. II. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, 1. prosinca 2021. godine. III. Ista će se objaviti u javnom glasilu „Narodne novine“ i na web stranici Medicinskog fakulteta u Splitu.

UMJETNIČKA AKADEMIJA U SPLITU objavljuje NATJEČAJ (m/ž) za izbor u zvanje i na radno mjesto

1. Izvanredni profesor u području umjetnosti, polje plesna umjetnost i umjetnost pokreta, grana scensko kretanje na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
2. Docent u području umjetnosti, polje likovne umjetnosti, grana slikarstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
3. Docent u području umjetnosti, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe (pjevanje) na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
4. Docent u području umjetnosti, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe (sviranje), predmet Flauta na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
5. Docent u području umjetnosti, polje dizajn, grana dizajn interakcija (naslovno zvanje). Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Umjetničke akademije u Splitu na poveznici <http://www.umas.unist.hr/oglasnaploca/zaposlenja/natjecaj-za-izbor-u-zvanje-i-na-radno-mjesto-3/>

SVEUČILIŠTE U SPLITU KINEZIOLŠKI FAKULTET SPLIT TESLINA 6. Raspisuje NATJEČAJ za izbor (M/Ž)

- nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto I vrste redoviti profesor prvi izbor za znanstveno područje Društvenih znanosti, polje Kineziologija, grana Kineziologija sporta za obavljanje poslova na grupi predmeta Nogometa na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu (jedan izvršitelj)
- nastavnika u nastavno zvanje predavača – NASLOVNO zvanje za znanstveno područje Društvenih znanosti, znanstveno polje Kineziologija, grana Kineziologija sporta za predmet Napredna kondicijska priprema sportaša u košarci (ADVANCED STRENGTH AND CONDITIONING FOR BASKETBALL)
- na položaj I vrste – rukovoditelj odsjeka u središnjoj službi – tajnik Fakulteta na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu (1 izvršitelj) Svi detalji Natječaja dostupni su na internet stranici <https://web.kifst.unist.hr/fakultet/javni-natjecaji/>

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU RUDARSKO-GEOLOŠKO-NAFTNI FAKULTET, ZAGREB, PIEROTTJEVA 6 NATJEČAJ za izbor:

1. Jednog izvršitelja/icu na radno mjesto I. vrste u znanstveno - nastavnom zvanju – izvanredni profesor, u znanstvenom području Tehničke znanosti, polje: Rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo, u Zavodu za rudarstvo i geotehniku RGN fakulteta, na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom.
2. Jednog izvršitelja/icu na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju – poslijedoktorand, u znanstvenom području Tehničke znanosti, polje: Temeljne tehničke znanosti, u Zavodu za kemiju RGN fakulteta, na određeno vrijeme s punim radnim vremenom. Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su na službenoj internetskoj stranici Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta www.rgn.unizg.hr

SVEUČILIŠTE U SPLITU, EKONOMSKI FAKULTET OBJAVLJUJE

NATJEČAJ ZA UPIS NA POSLIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI (DOKTORSKI) STUDIJ

ZNANSTVENIM ISTRAŽIVANJEM DO NOVIH SPOZNAJA!
Upiši EFST Poslijediplomski doktorski studij.

NATJEČAJ JE OTVOREN DO 21. SJEČNJA 2022. GODINE

TRAJANJE STUDIJA: 6 SEMESTARA
ECTS: 180
AKADEMSKI STUPANJ: DOKTOR ZNANOSTI (DR. SC.), EKIVALENT PH.D.
NA STUDIJ SE MOŽE UPISATI 20 PRISTUPNIKA.

Prijave na natječaj podnose se preporučeno poštom na adresu: Ekonomski fakultet u Splitu, Centar za poslijediplomske studije, Cvite Fiskovića 5, 21000 Split, uz naznakom: Natječaj za poslijediplomski sveučilišni studij.
Sve dodatne informacije mogu se dobiti u Centru za poslijediplomske studije, na e-mail: posliefst.hr ili telefon (021) 430-720. Web: www.efst.unist.hr

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvatovac 102a

Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 80. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ

za izbor

- u suradničko zvanje poslijedoktorand (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana opća biologija, bez zasnivanja radnog odnosa, na određeno vrijeme u trajanju od 3 godine, u Zavodu za animalnu fiziologiju pri Biološkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj. Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=16aafde9-7e41-4409-ab9e-0278b681bfbf>
 - u suradničko zvanje asistenta (naslovno zvanje) iz područja društvenih znanosti, polje ekonomija, bez zasnivanja radnog odnosa, na određeno vrijeme u trajanju od 3 godine, u Zavodu za regionalnu geografiju i metodiku pri Geografskom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj. Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=fe6514aa-65f4-404b-a4e2-c99ccb2c64ef>
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji. Rok za podnošenje prijava na sve točke natječaja je 30 dana, po objavljivanju natječaja u "Narodnim novinama". Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaj).

Pratite nas i na društvenim mrežama @universitas_st

universitas

impressum ♦ universitas ♦ hrvatske sveučilišne novine

♦ redakcija ♦ Branko Nađ ♦ Tatjana Klarić Beneta
Petar Šarić ♦ Gordana Alfrević

♦ nakladnički savjet ♦ prof. Ante Čović, predsjednik
♦ prof. Goran Kardum ♦ prof. Zoran Curić ♦ prof. Mislav Grgić
♦ Red. prof. Kažimir Hraste

♦ prof. Mirjana Matijević Sokol ♦ prof. Vesna Barić-Punda
♦ fotografije ♦ Cropix

♦ glavna urednica ♦ Mila Puljiz ♦

zamjenik glavne urednice ♦ Petar Bilobrk

♦ nakladnici ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu

♦ za nakladnike ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Damir Boras, rektori

♦ adresa redakcije ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split

♦ telefon 021 558 255

♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas;
www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

VIŠE OD 300 STUDENATA SVEUČILIŠTA U SPLITU UŽIVALO U SVEČANOJ BOŽIĆNOJ VEČERI

Studentska božićna bajka u restoranu Kampus

Studenti su večeru platili iksicom, a za 6,40 kn po osobi imali su štošta za kušati na švedskom stolu: paštica s njokima, file bijele ribe u umaku od bijelog vina sa zelenom purom, šareni mini burgeri, zelena tjestenina s tunjevinom, pulled pork u umaku i zapečeni tortellini s 4 vrste sira

“

Kao studenti u Splitu možemo se ponositi ovim događajem, oduševljena je Martina Nevistić, studentica sestrinstva

Piše MATEJ SUNARA

Nakon uspješne organizacije svečanih večera za Valentinovo, Dan žena i početak akademske godine, Studentski centar u Splitu organizirao je jednu takvu večeru i za Božić. U restoranu se tražilo mjesto više i sva su mjesta bila rezervirana već dva sata od početka prijave za večeru. Na 300 predviđenih mjesta se javilo čak 600 studenata. Studenti su večeru platili iksicom, a za 6,40 kn po osobi imali su štošta za kušati na švedskom stolu: dalmatinska paštica s njokima, file bijele ribe u umaku od bijelog vina sa zelenom purom, šareni mini burgeri, zelena tjestenina s tunjevinom, pulled pork u umaku i zapečeni tortellini s 4 vrste sira. Božićnom ugodaju doprinijelo je i uređenje re-

storana. Stolovi su bili decentno ukrašeni s prigodnim svijećnjacima na sredini stola, rasvjeta je stvorila ambijent kućne topline, restoran odnedavno krase i raskošno božićno drveće, a više od 200 metara lampica se smjestilo po više plesnog podija. -Krasno je sve ukrašeno, hrana je predivna i mislim da se kao studenti u Splitu možemo ponositi ovim događajem, govori nam Martina Nevistić, studentica sestrinstva na Sveučilišnom odjelu Zdravstvenih studija.

Nakon obilne večere, na švedskom stolu su posluženi kolači, a potom su se studenti uputili na plesni podij na kojem je za atmosferu bio zadužen tročlani studentski bend. "Lijepo je što su nam iz Studentskog centra upriličili ovakvu večeru pogotovo u vrijeme epi-

demije koronavirusa. Malo je ovakvih događaja za studente pa nam je stvarno lijepo večeras", govori nam Luka Svagusa, student FESB-a. Oko ponoći su studenti radoznalih lica počeli napuštati restoran. Ljepota je Božića u prisutnosti, a ne u darovima. U vremenu u kojem trenutno živimo prisutnost cijenimo više nego prije. Većeg dara od zajedništva trenutno nema na tržištu. Studentski centar zahvaljuje svim studentima na odazivu i svima želi sretan i blagoslovljen Božić i mnogo uspjeha u privatnom i akademskom životu u novoj 2022.

KRISTINA BIOČIĆ S PET PRIJATELJICA UKRASILA BOŽIĆNO DRVCE U STUDENTSKOM DOMU 'BRUNO BUŠIĆ'

Kako je Kristina ukrala Božić u Studentskom domu 'Bruno Bušić'

Piše MATEJ SUNARA

Već tradicionalno studenti koji žive u studentskom domu zajedno ukrašavaju svoje božićno drveće. Okupili su se tako studenti iz Studentskog doma „dr. Franjo Tuđman“ i ukrasili svoje drveće, a nakon njih i studenti iz Hostela Spinut. Ipak, studenti iz Studentskog doma „Bruno Bušić“ ostali su kratkih rukuva. U ukrašavanju ih predu-

hitrla studentica Kristina Biočić s ekipom. Kristina se u svojoj poruci ispričala i ponudila skidanje ukrasa s drvca, što su iz Studentskog centra Split odbili u zamjenu za ovaj kratak razgovor. Prije početka razgovora Kristina je rekla da cure plaćaju kavu svima onima koji su došli na ukrašavanje drvca i pronašli već dovršen posao. -Zapravo smo krive Anđela Babić i ja", započinje svoju ispovijed Kristina. Vraćale smo

se u sobu s treninga i vidjeli rašireni bor pored recepcije, kutije pune ukrasa pored i sjetili se da je taj dan zajedničko ukrašavanje bora u 17 sati. Došli smo pet minuta do pet i pozvali naše 4 prijateljice da nam se pridruže. Bez mnogo nagovaranja su nam se pridružile Marina Biočić, Marija Biočić, Kristina Stipičić i Antonija Marijanović. Došlo je pet sati i nitko nije dolazio na ukrašavanje, a prijašnjih godina je bilo krcato. Odluči-

li smo lagano krenuti sami pa ćemo rado primiti ostale koji nam se pridruže. Lijepo smo se podržile i drveće toliko brzo ukrasile da smo odlučili ukrase postaviti i po rukohvatima stubišta. Taman kad smo krenuli spremati prazne kutije jedan momak nam je dobio rečenicu koja nas je zatekla kao haldan tuš: - Pa al' ukrašavanje bora nije sutra? Brže-bolje smo pogledali objavu na Instagram profilu stu-

dentskog centra i shvatile da smo upravo postale Grinč..., zaključuje Kristina dok je kolegice snimaju mobitelom i valjaju se od smijeha. Sve ostalo je već sada povijest. Kristina je obećala da će dugo-

dine sačekati i ostale na ukrašavanje, a mi joj priznajemo da su odradile odličan posao jer drveće izgleda prekrasno i zahvaljujemo curama što su nam omogućile malo smijeha dok smo čitali njenu poruku.